

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANA SANAT DALI

BİNGÜL BAŞARIR'IN ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDAKİ YERİ

Hazırlayan
DERYA ÇEVİK
1230403020

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: DOÇ. DR. SEMA ETİKAN

ISPARTA, 2015

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANATDALI

Bu tez 29/01/2015 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği/Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

DANIŞMAN

Doç. Dr. Sema ETİKAN

İmza:

ÜYE

Doç. Dr. Filiz N. ÖLMEZ

İmza:

ÜYE

Yard. Doç. Nevin GÜVEN

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza ve Mühür

.....

SDÜ Güzel Sanatlar Enstitü Müdürü

T.C
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları aldığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim (29/01/2015).

Derya ÇEVİK

ÖNSÖZ

Başarılı bir seramik öğrencisi olmak için, önemli seramik sanatçılarının hayatlarını inceleyip ve sanatçı olma yolunda ki başarılarını, tecrübelerini örnek almak sanat öğrencisine önemli bir katkı sağlamaktadır. Çağdaş Türk Seramiğinde sanatçıların hayatlarıyla ilgili kaynaklara ulaşmak oldukça zor olduğu düşüncesi ile bu alanda daha fazla bilgi toplayıp sanatçı adaylarını bilgilendirmek açısından, bu sanat alanında özel bir yere sahip olan Bingül Başarır'ın sanat ve aile yaşamı, çalışmanın konusu olmaktadır.

“Bingül Başarır'ın Çağdaş Türk Seramik Sanatındaki Yeri” adlı bu çalışmada Çağdaş Türk Seramik Sanatının tarihi, dünyadaki ve Türkiye'deki gelişimi, öncü olan seramik sanatçıları incelenerek ayrıntılı olarak bilgi verilmesi ve Bingül Başarır'ın aile ve sanat hayatı ile ilgili araştırmalar yapılması amaçlanmaktadır.

Bu konuda bana çalışma imkânı veren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Sema ETİKAN'a, bu çalışmada adı geçen önemli seramik sanatçılarımızdan olan Sayın Bingül BAŞARIR'a, fotoğraf ve video çekiminde benden yardımını esirgemeyen eşim Sayın Cihan ÇEVİK'e ve manevi destek vererek bana yardımcı olan aileme teşekkür ederim.

Derya ÇEVİK

ISPARTA - 2015

ÖZET

BİNGÜL BAŞARIR'IN ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDAKİ YERİ

DERYA ÇEVİK

Süleyman Demirel Üniversitesi

Güzel Sanatlar Enstitüsü, Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Tezi, Yıl: 2015, Sayfa: 126

Danışman: Doç. Dr. Sema ETİKAN

İkinci Dünya savaşından sonra siyasi ve kültürel alanda oluşan farklılıklar toplumu bir değişime uğratmıştır. Özgürlük kavramı toplumda belirginleşmeye başlamış ve bu sanat üzerinde de etkisini göstermiştir. 1960 yılı ve sonrasında daha belirgin biçimde değişmeye başlayan sanat anlayışı içinde seramik sanatı da bir arayış içerisine girmiştir. Bu arayışların sonucunda çağdaş sanat anlayışı önem kazanmaya başlamıştır. Bu dönemde Türk seramik sanatında ki değişimler de Dünya Seramik Sanatıyla eşit olarak gelişim göstermiş, Çağdaş Türk Seramik sanatında birçok sanatçı adından söz ettirmeye başlamıştır. Bingül Başarır da yaptığı çalışmalar ve eserlerle kendini ön plana çıkarmayı başarmıştır. Sanatçı yeteneği ve tecrübeleriyle ilerlemiş Çağdaş Türk Seramik sanatındaki yerini almıştır. Bu çalışmada, Bingül Başarır'ın Türk Seramik Sanatındaki yeri ve önemi açıklanmış, yaptığı çalışmalar ile eser verdiği sanat alanına katkılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. İlk olarak Dünya Seramik Sanatının tarihsel gelişimi ve bu gelişmeyle birlikte Çağdaş Türk Seramik Sanatına olan etkileri ele alınarak Türk Seramik Sanatına katkısı olan alanın öncü sanatçıları hakkında bilgi verilmiştir. İkinci olarak Bingül Başarır'ın aile hayatı, sanata başlama öyküsü ve eserleri aktarılmıştır. Günümüz seramik sanatçısı olan Bingül Başarır, elli yıllık tecrübesi ile akla gelen ilk sanatçılardandır. Sanat yaşamındaki detaylar sayfalara sığmayacak kadar çok olan sanatçı ulusal ve uluslararası alanda edindiği bilgi ve tecrübeleri ile Türk Seramik Sanatına ve bu alanda eğitim gören genç sanatçı adaylarına katkı sağlayan sanatçılardan olmuştur. Çalışmada Başarır'ın hayat hikâyesi ve sanatçı kişiliğinden

yola çıkılarak, seramik sanatıyla uğraşacak ve kendilerine bu sanatı meslek olarak seçecek olan genç sanatçılara ilham olabilecek önemli bilgilere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bingül Başarır, Seramik, Çağdaş Türk Seramik Sanatı

ABSTRACT

PLACE OF BİNGÜL BAŞARIR IN MODERN TURKISH CERAMIC ART

DERYA ÇEVİK

Süleyman Demirel University

Institute of Fine Arts, Traditional Turkish Art Department

Master Thesis ,Year: 2015, Pages: 126

Supervisor: Assoc. Dr. Sema ETİKAN

The differences occurred in political and cultural area after the Second World War was changed to the society. The Notion of liberty was getting clarified and influenced to the Modern Turkish Ceramic Art. In and after 1960, the ceramic art went a pursuit around understanding of art which was distinctively begun to vary, too. As the result of the pursuit, modern understanding of art was getting come into prominence. In this period, the changes of Modern Turkish Ceramic Art was shown an equal growing likewise growing of The World Ceramic Art. A lot of artists in Modern Turkish Ceramic Art was getting talked from his/her name. Bingül Başarır has achieved to put forward herself in her works and artistic productions. The artist with her talent and her experiences has taken place in advanced Modern Turkish Ceramic Arts. In this thesis work, Bingül Başarır's place of Modern Turkish Ceramic Art and her importance is explained and to introduce about her contribution to the art area with her products is purposed. Primarily, handling to historical development of The World Ceramic Art and by the development, its effects on Modern Turkish Ceramic Arts, about pioneer artists who have contributed to Turkish Ceramic Art is given informations. Secondly, Bingül Başarır's family life, her story of starting art and her works is exhibited. Bingül Başarır who is a ceramic artist is one of the first artist come to our minds with her semicentennial experiences. The artist, details of her art life is too much to fit into the pages, has contributed to Turkish ceramic art and the young candidate of this art by means of her knowledge and experince obtaining in national and international areas. In this thesis work, starting from Başarır's biography and her artistic personality, important informations giving an

inspiration to young artists who will struggle with ceramic art and will choose this art as a job to themselves is given place.

Key words: Bingül Başarır, Ceramic, Modern Turkish Ceramic Art

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
2. KURAMSAL TEMELLER	2
2.1. Çağdaş Seramik Sanatı ve Dünyadaki Tarihsel Gelişimi	2
2.2. Çağdaş Türk Seramik Sanatı ve Öncüleri	12
3. KAYNAK ÖZETLERİ	32
4. MATERYAL VE YÖNTEM	34
4.1. Materyal	34
4.2. Yöntem.....	34
5. BULGULAR VE TARTIŞMA	34
5.1. Bingül Başarır'ın Yaşam Öyküsü	34
5.1.1. Özel Yaşamı	37
5.1.2. Bingül Başarır'ın Sanata Başlama Öyküsü	39
5.1.3. Basında Bingül Başarır	44
5.2. Bingül Başarır'ın Bilimsel ve Sanatsal Çalışmaları.....	91
5.2.1. Bilimsel Çalışmaları.....	91
5.2.1.1. Çağrılı Olduğu Sempozyumları	91
5.2.2. Sanat Çalışmaları	91
5.2.2.1. Eserlerin Bulunduğu Müzeler	91
5.2.2.2. Çalışmalarının Yer Aldığı Yayınlar ve Kitaplar	92
5.2.2.3. Katıldığı Sergiler.....	93
5.2.2.3.1. Yurtiçi Sergiler.....	93
5.2.2.3.2. Yurtdışı Sergileri.....	93
5.2.2.4. Bulunduğu Etkinlikler ve Seçici Kurul Üyelikleri.....	94
5.2.2.5. Aldığı Ödüller	94
5.2.2.6. Eserleri	96

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	123
KAYNAKÇA.....	124
ÖZGEÇMİŞ.....	126

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: William Morris	4
Şekil 2: Seramik Vazo W.Morris	4
Şekil 3: Seramik ve Mozaik, Dekoratif Süslemeler Art Nouveau –	5
Şekil 4: Bauhaus Okulu.....	6
Şekil 5: Bauhaus Okulu Çalışmaları	6
Şekil 6: Bernard Leach.....	7
Şekil 7: Bernard Leach Çalışmasına Bir Örnek	7
Şekil 8: Michael Cardew Çalışmasından Bir Örnek	8
Şekil 9: "Washington and MonaLisa",Robert Arneson, 1976	9
Şekil 10: Peter Voukos Çalışmalarından Örnekler	9
Şekil 11: Rudy Autio ve Çalışmaları	9
Şekil 12: Seramik Tabak, Miro, 1956	10
Şekil 13: Picasso'nun Seramik Çalışması	10
Şekil 14: Lucie Rie Çanak Çalışmasına Bir Örnek	11
Şekil 15: H. Coper Üçlü Kompozisyon.....	11
Şekil 16: Füreyä Koral'a Saygı Panosu–1992	17
Şekil 17: Vazo,Hakkı İzzet, 1938	18
Şekil 18:İsmail Hakkı Oygâr'ın 1962 yılında yapmış olduğu vazo.....	19
Şekil 19: Sürahi, Vedat Ar, 1950	20
Şekil 20: Stoneware, Toplanmalı Sır,Sadi Diren, 1994	21
Şekil 21: Seramik Heykel Ayfer Karamani, , 2009	21
Şekil 22: Seramik Pano,Sabit Karamani, 1989	22
Şekil 23: Duvar Seramiği,Jale Yılmabaşar, 1982	23
Şekil 24: Çanak, Stoneware,Alev Ebüzziya Siesbye, 1995/2003	24
Şekil 25: Form, Stoneware Hamiye Çolakoğlu, ,2002	24
Şekil 26: Deniz Kestanesi, Melike Abasıyanık Kurtiç, 1976.....	25
Şekil 27: Kuş Heykeli, Yüksek Pişirim Mustafa Tunçalp,	26
Şekil 28: Tornada Şekillendirilmiş Çay Takımı,Güngör Güner, 1990	26
Şekil 29: Heykelleri İle Ünal Cimit, 1984	27
Şekil 30: Seramik Form,İlgi Adalan, 2002	28
Şekil 31: Seramik Formlar, Renkli Sır, Stoneware,Beril Anılanmert, 1999.....	28
Şekil 32: Porselen Çalışmalar,Tüzüm Kızılcan, 2012	29
Şekil 33: Mavi Tanrıçanın Gizemi II,Zehra Çobanlı, 2012	30
Şekil 34: "Bakış Açısı" Serisinden,Sevim Çizer, 2012	30
Şekil 35: Çağdaş Türk Seramik Sanatı temsilcilerinden Soldan Sağa Füreyä Koral, Alev Ebüzziya, Prof. Jale Yılmabaşar, Prof. Güngör Güner ve Prof. Beril Anılanmert	31
Şekil 36: Bingöl Başarır,Hacettepe Üniversitesi Macsabal Odun Pişirim Sempozyumu 02-10 Ekim 2011 / Ankara.....	35
Şekil 37: Mascabal Odun Pişirim Sempozyumu-2011/Ankara	36

Şekil 38:Soldan Sağa Zehra Çobanlı - Onur Müştak Çobanlı - Güngör Güner - Bingül Başarır Candan Dizdar Terwiel	36
Şekil 39: 1.Ululararası Değirmendere Uygulamalı Seramik Sempozyumu Soldan Sağa Mehmet Tüzüm Kızılcan – Güngör Güner – Bingül Başarır- Sevim Çizer – Mustafa Tunçalp –Öztürk Başarır	37
Şekil 40: Bingül Başarır ve Kızı Lale Başarır.....	38
Şekil 41: Bingül Başarır ve Ailesi.....	38
Şekil 42: Bingül Başarır, Faenza Seramik Müzesi, 1975.....	42
Şekil 43: Bingül Başarır, “Bada” Katalog, 2010.....	43
Şekil 44: Bingül Başarır’ın ilk sergisi, Fikir ve Sanat Dergisi, 1963.....	44
Şekil 45: Bingül Başarır’ın İlk Sergisinden Ayrıntı, 1963.....	45
Şekil 46: B. Başarır’ın Ankara’da ki Sergisinden Gazete Haberi.....	46
Şekil 47: B.Başarır Üçüncü Sergisi -1964	47
Şekil 48: B.Başarır Hürriyet Gazetesi, 1971	48
Şekil 49: Bingül Başarır, Daily News Dergisi, 1971	49
Şekil 50: Bingül Başarır, Başarı Gazetesi, 1971	49
Şekil 51: Bingül Başarır’ın Basında Haberleri, 1972/1973	50
Şekil 52: Basında B.Başarır ve Aldığı Ödüller	51
Şekil 53: Bingül Başarır, Günaydın Gazetesi, 1972	52
Şekil 54: Bingül Başarır İslamabad Camisini Yaparken, 1972.....	53
Şekil 55: Basında Bingül Başarır	54
Şekil 56: İlk Kez Katıldığı Çekoslavakya’nın Prag Kentinde Aldığı Ödül	54
Şekil 57: Bingül Başarır, Yeni Ortam Gazetesi, 1973	55
Şekil 58: Bingül Başarır, CBS, 1973	56
Şekil 59: Bingül Başarır, Zafer Gazetesi, 1974.....	56
Şekil 60: Bingül Başarı, Aylık Güzel Sanatlar Dergisi, 1975.....	57
Şekil 61: Bingül Başarır, Politika Gazetesi, 1975.....	58
Şekil 62: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1975	59
Şekil 63: Basında Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1976.....	60
Şekil 64: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1978.....	61
Şekil 65:Bingül Başarır, Sarmaşık Gazetesi, 1978	62
Şekil 66: Basında Bingül Başarır ve İtalya’ya Çağrılması	62
Şekil 67: Bingül Başarır, 1978	63
Şekil 68: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1979	63
Şekil 69: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1979	64
Şekil 70: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1980.....	65
Şekil 71: Bingül Başarır, Tercüman Gazetesi, 1981	65
Şekil 72: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1981.....	66
Şekil 73: Bingül Başarır, Hayat Gazetesi, 1982.....	67
Şekil 74: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1982	68
Şekil 75: Basında B.Başarır, 1984	68
Şekil 76: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1990	69

Şekil 77: Bingül Başarır, Günaydın Gazetesi, 1990	69
Şekil 78: Basında Bingül Başarır, 1991	70
Şekil 79: Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1991.....	70
Şekil 80: Ceramic Techology for Potters and Sculptors, ABD, 1996.....	71
Şekil 81: Bingül Başarır Basında Öğrencileriyle	71
Şekil 82: Öğretmen Bingül Başarır, Milliyet Gazetesi, 1997	72
Şekil 83: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1998.....	73
Şekil 84: Basında Türk- Yunan Rakuları ve Sergilenmesi	74
Şekil 85: Basında Bingül Başarır	74
Şekil 86: Bingül Başarır'ın Birincilik Aldığı Ödül	75
Şekil 87: B.Başarır ve Röportajı	75
Şekil 88: Bingül Başarır'ın Basında Geçen İtalya'daki Başarısı	76
Şekil 89: Basında Bingül Başarır	76
Şekil 90: Seramikçiler Atölye Çalışmasında, Cumhuriyet Gazetesi, 1998.....	77
Şekil 91: B.Başarır'dan Haberler, Cumhuriyet Gazetesi, 1999	77
Şekil 92: The Craft and Art of Clay, ABD, 1999	78
Şekil 93: Basında Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1999.....	78
Şekil 94: Basında Bingül Başarır, 2000	79
Şekil 95: Ceramic Review, İngiltere, 2000	80
Şekil 96: Ceramics:Art and Perception No:42,Australia, 2000	80
Şekil 97: Bingül Başarır 40 Yıldır Yaptığı Seramiklerinin Sergilenmesi.....	81
Şekil 98: Ustaların Urla'da Buluşması , 2001,.....	82
Şekil 99: Bingül Başarır Almanya'nın Frechen Kentindeki Başarısı	82
Şekil 100: Hands in Clay, ABD, 2004	83
Şekil 101: Basında Bingül Başarı, Milliyet Gazetesi 2006.....	83
Şekil 102: B.Başarır'ın Nebraska Üniversite'sideki Dünya Barışı Sergisi.....	84
Şekil 103: Dergilerde Bingül Başarır	84
Şekil 104: Bingül Başarır'ın Hitit Sanatına Bakışı	85
Şekil 105: Yabancı Basında Bingül Başarır	86
Şekil 106: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 2006.....	87
Şekil 107: Basında B.Başarı ve Kızı Lale Başarır	88
Şekil 108: Bingül Başarır 'ın Çalışması.....	88
Şekil 109: Basında Bingül Başarır	89
Şekil 110: Basında Bingül Başarır'ın Çalışması.....	89
Şekil 111: Basında Bingül Başarır, Kalem Dergisi, 2010.....	90
Şekil 112: Bingül Başarır'ın Eskişehir'de Aldığı Ödül	95
Şekil 113: Bingül Başarır'ın Aldığı Ödüller	95
Şekil 114: Bingül Başarır'ın Aldığı Ödüller	96
Şekil 115: Galerie Madoura Koleksiyonu, Vallauris, Fransa, "Birikim", Seramik, 1980.....	97
Şekil 116: Ankara Resim Heykel Müzesi, Ankara, "Değişim" Seramik Yerleştirme, 1979.....	97

Şekil 117: Özgürlük Tutkusu, Porselen, 1975	98
Şekil 118: Anadolu Sigorta Yönetim Binası Müdürlük Girişi, İzmir, 1984	98
Şekil 119: Anadolu Sigorta Yönetim Binası Giriş Panosu, İzmir, 1984	99
Şekil 120: Profiller, Seramik, 1986.....	99
Şekil 121: TRT Arı Stüdyosu, Ankara, 1968	100
Şekil 122: Universal Tütün Fabrikası, Duvar Panosu, İzmir, 1988	100
Şekil 123: İkebana Vazo, Seramik, 1974	101
Şekil 124: Bülent- Rahşan Ecevit Koleksiyonu, Ankara, Seramik Vazo,1972	101
Şekil 125: Uluslararası Prag Seramik Yarışması İlk Ödüllü Panosu, İzmir, 1962 ..	102
Şekil 126: Uluslararası Prag Seramik Yarışması Ödüllü Pano Eseri, İzmir, 1962 ..	102
Şekil 127: Gıda Çarşısı Mescid Mihrabı, İzmir, 1984	103
Şekil 128: Konglamera Serisi Konili Form, Seramik+Linyit Kömürü Cürufu+ Volkanik Taş+Cam, 1989	103
Şekil 129: Talavera de la Reina Belediyesi Koleksiyonu, Toledo,Seramik Taş, 1988	104
Şekil 130: Keramion Seramik Müzesi, Frecheni Almanya, “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Talaş+ Cam, Heykel,1998	104
Şekil 131:İcheon World Ceramic Centre,Kyonggi Province,Korea, “Hitit’e Selam” Serisi, Raku+Seramik+Talaş, Tabak, 2000.....	105
Şekil 132: “Hitit’e Selam” Serisi, Heykel, Seramik+ Cam, 1998.....	105
Şekil 133: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+Cam, 1998	105
Şekil 134: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Cam, 1998	106
Şekil 135: Lale Başarır Koleksiyonu, “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+Cam, 1998	106
Şekil 136: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999	107
Şekil 137: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Talaş, Pano, 1998	107
Şekil 138: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999	108
Şekil 139: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999	108
140: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999	109
Şekil 141: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999	109
Şekil 142: Meral- Ali Kubalı Koleksiyonu, İzmir, “Geri Dönüşüm”, Cam Heykel, 1995.....	110
Şekil 143: Çanakkale Seramik Müzesi Koleksiyonu, “Geri Dönüşüm”, Cam+ Seramik, Heykel, 1995	110
Şekil 144: Lale Başarır Koleksiyonu, İzmir, “Geri Dönüşüm”, Cam+ Seramik, Heykel, 1995	111
Şekil 145: Nevzat Metin Koleksiyonu, İstanbul, “Geri Dönüşüm” , Cam+ Seramik, Heykel, 1995	111
Şekil 146: Cam Pano, 1993	112
Şekil 147: Kuzey Arizona Üniversitesi Müzesi Koleksiyonu, ABD, Cam Pano, 1992	112
Şekil 148: “Geri Dönüşüm”, Cam+Seramik Pano, 1993	113
Şekil 149: “Katmanlar”, Cam+ Seramik, 1992.....	113

Şekil 150: Collection of Ministry of Construction, Tajimi City, Gifu Pref , Japonya, “Kömür Cürufu”, Seramik Form, 1991	114
Şekil 151: Burlington Kültür Merkezi Koleksiyonu, Kanada, Volkanik Taş+ Kömür Cürufu, Seramik Form, 1991	114
Şekil 152: Resim Heykel Müzesi Koleksiyonu, Ankara, Seramik+ Linyit, Kömür Cürufu, 1991	115
Şekil 153: Mikolos Ales South Bohemian Gallery Koleksiyonu, Bechyne, Çek Cumhuriyeti, “Kömür Cürufu”, Seramik Form, 1990	115
Şekil 154: “Nike” Linyit Kömürü Cürufu, 1992.....	116
Şekil 155: Seramik+Linyit Kömürü Cürufu+ Cam, 1992.....	116
Şekil 156: Cürufu Yarım Küre, 1990.....	117
Şekil 157: Museum of Decorative Arts Prag, Çek Cumhuriyeti, “Katmanlar”, Seramik+ Cam, 2000.....	117
Şekil 158: Mikolos Ales South Bohemian Gallery, Bechyne, Çek Cumhuriyeti, Seramik Pano, 1990	118
Şekil 159: Kostelec Museum Koleksiyonui Kostelec, Çek Cumhuriyeti, “Neşe” , Seramik Pano, 1990	118
Şekil 160: Cumhurbaşkanlığı Yönetim Binası, Ankara, 1991	119
Şekil 161: Kromozom, Seramik+Cam, 2002	119
Şekil 162: Kromozom, Seramik+Cam, 2002	120
Şekil 163: Kromozom, Seramik+Cam, 2002	120
Şekil 164: Kromozom Seramik+ Cam, 2002	121
Şekil 165: Kromozom, Vazo, Seramik + Vazo, 2002.....	121
Şekil 166: Adnan Menderes Havaalanı Dış Hatlar, Gelen Yolcu Katı, Duvar Panosu, İzmir, 2006	122
Şekil 167: Adnan Menderes Havaalanı Dış Hatlar, Gelen Yolcu Katı, Duvar Panosu, İzmir, 2006	122

1. GİRİŞ

Seramik sanatı, çömlekçilikten başlayarak günümüze birçok çağdaş alanda ve sanayi alanında üretim teknolojisine önemli bir katkı sağlayarak gelmiştir. Seramiğin bir sanat dalı olarak kabul görmesi 1960'lı yıllardan sonra çağdaş sanat akımlarıyla paralel gelişmiştir. Sanatla başlayan bu çağdaş yorum çağdaşlaşma sürecinde düşünsel yorumları zorlaştırmış olsa da bununla birlikte farklı bir alan yaratılmaktadır. Bütün sanatların disiplinler arası uyumlarının farklılık göstermesi ile birlikte kendi içlerinde değişimler sağlamasına sebep olmaktadır. Bu değişimler diğer sanatlar arasındaki disiplin anlayışını geliştirmektedir.

Çağdaşlaşma süreci, 1923'de Cumhuriyet'in ilanı ile başlayan ve bugüne gelen seramik sanatı ile gelişimini oluşturmaktadır. Cumhuriyet'in ilanı ile sosyal ve ekonomik yaşamda gelişmeler adına çağdaşlaşma yolunda yapılan değişimler toplumsal hayatta kendini gösterirken bu yolda Türk Seramik sanatı da yenilikçi bir gelişim içine girmektedir. Türk seramik sanatının yenilikçi gelişmeleri kolay olmamakla birlikte zaman içinde seramik endüstrisinin gelişimi ve seramik sanatçılarının destekleriyle gelişmeye başlamaktadır.

Ulusal ve uluslararası yetenekleriyle bilinen Türk seramik sanatını çağdaş bir döneme getirmek için çabalayan dönemin sanatçılarından İsmail Hakkı Oygur, Hakkı İzzet, Vedat Ar, Füreya Koral seramik sanatının öncülerindedir. Bu isimlerle birlikte 1960'lı yıllarda seramik hayatına başlayan ve günümüzün önemli bir seramik sanatçısı olarak bilinen Bingül Başarır, Çağdaş Türk Seramik sanatında önemli bir yere sahiptir. Bingül Başarır'ın çalışmaları ve sanat yaşamındaki ayrıntıları bu çalışmanın konusunu oluşturmakta ve çalışmaları ile Çağdaş Türk Seramik sanatını anlatarak sanatçı adaylarına ve seramik literatürüne, seramik sevenlerine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

2. KURAMSAL TEMELLER

2.1. Çağdaş Seramik Sanatı ve Dünyadaki Tarihsel Gelişimi

Dünya tarihinde sanat önemli bir yere sahiptir. İnsanoğlunun bilinen ilk sanat faaliyetlerinden birisi olan seramiğin ilk hammaddesi balçık olarak bilinen ince taneli çamur birikintilerini kullanarak ilk seramik kaplarını işlevsel nesnelere olarak üretmektedir. Günümüzde bir sanat anlayışına dönüşen seramik sanatı ve teknolojiyi bir arada kullanmayı gerektirmektedir. Seramik Arcasoy'a göre; “ Organik olmayan malzemelerin oluşturduğu bileşimlerin çeşitli yöntemler ile şekil verildikten sonra, sırlanarak veya sırlanmayarak sertleşip dayanıklılık kazanmasına varacak kadar pişirilmesi bilim ve teknolojisidir” (Arcasoy, 1983:1). Günümüzde seramik doğada bileşikleri bulunan maddelerin uygun karışımlarının, ısı enerjisinden faydalanarak ürün elde etme şekli olmuştur. Seramik ve türleri isimlerini Yunancadan almaktadır. Yunanca 'da boynuz sözcüğünün kelime olarak karşılığı “keramos” dur. Keramoslar anlam bakımından seramik kaplarla olan bağlantısı sayesinde, seramik kaplar bu adla kullanılmaya başlamıştır (Arcasoy,1983:2). Seramik; çömlek, yapı malzemeleri, porselen, cam ve tuğla gibi malzemeleri kapsamaktadır.

Su ile hamur haline getirilen kil, fırında pişirilmesiyle sert bir form almaktadır. Bu da çanak ve çömlek olarak herhangi bir sanat nesnesine dönüşmektedir. Sert ve deforme olmayan bu formlar bazı özel etkenler dışında hiçbir dış etkenden dolayı kolayca etkilenmeyen bir malzeme haline gelmektedir. Seramik üretiminde, kile farklı maddeler katılarak değişik şekillendirme yöntemleri kullanılmaktadır. Seramiğin tarihinde seramik eşyaların dekorlanması ve seramik sırrının bulunmasından önceki devirlere kadar uzanmaktadır. İlk dekor tekniğinin uygulanmasına yardımcı araç insan eli olarak bilinmekteydi. İnsanlar çanaklara parmak bastırarak, kazıyarak süslemiş ve insan sonradan doğada ki renkli toprakları kullanmıştır. Bu da giderek astar tekniğine ulaşan dekor yöntemleri geliştirmiştir (Arcasoy, 1983:1). Çağdaşlaşma sürecine geçerken, ilk olarak bu süreçteki çaba basit bulgulardan karmaşık bulgulara doğru gelişen ve tarihsel uygarlıklar arasındaki sürekliliği vurgulamayı amaçlamaktır. İkinci olarak aynı zaman içinde bir sanat tarihçisi açısından çağdaşlaşma olgusuyla birlikte eleştirel kaygıyı tümüyle kendi üslubuna özgü olan ve tümüyle kendini ifade eden yanı olmuştur. Üçüncü olarak da

bir çeşit sanatçı yaklaşımıyla, tarihsel kaynakları kendi yorumlarıyla bir çerçeve içinde inceleyerek, eski verileri bozmadan yeniden yapılandırma deneyiciliğidir (Tansuğ, 1997: 11).

Çağdaş Seramik Sanatı, 1923’de Cumhuriyet’in ilanı ile başlayıp günümüze kadar gelmiş olan seramik sanatındaki gelişmeleri kapsamaktadır. Çağdaş Seramik Sanatının dünyadaki tarihsel gelişimini irdelemeden önce Aslan’ın Şu sözleriyle Çağdaş Seramik Sanatının başlamasıyla ilgili kısaca bahsetmek aydınlatıcı olacaktır; “Avrupa’da büyük yankı uyandıran Art & Crafts Hareketi, ilk olarak 19.yy’ın sonlarında İngiltere’de ortaya çıkmış ve tüm Avrupa’yı etkisi altına almıştır. Sanayi Devrimi’nin seri üretilen fakat bir öneme sahip olmayan tasarım ürünleriyle ve yozlaşmış estetik anlayışına karşı bir başkaldırı olarak, geleneksel el sanatlarına ve estetik değerlerine geri dönüş yapılmıştır. Kısaca yöneliş şeklinde tanımlanan bir harekete dönüşmüştür. Kısa zamanda ilerleyip gelişen bu hareket, yeni kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti’nin endüstri ve sanat alanındaki yapılanma süreci içinde de kendini göstermiştir. Özellikle seramik alanında, Eğitim-Sanayi ve Sanat üçlemesinde pek çok anlayışın değişmesine, gelişmesine de yardımcı olmuştur. Türkiye’de Seramik Eğitimi aldıktan sonra yurt dışında da eğitim görüp yurda geri dönen İsmail Hakkı Oygur, Vedat Ar ve Hakkı İzzet’in Cumhuriyetin ilk yıllarında yaptıkları çalışmalarla başlamıştır. Diğer bir ifadeyle Art & Crafts Hareketi’nin Türkiye’de yer alması sonucunda Çağdaş Türk Seramik Sanatı, bu isimler tarafından yazılmaya başlanmış ve seramik sanatının Cumhuriyet döneminden günümüze kadar tarihinin oluşmasına yardımcı olmuştur” (Aslan, 2014:8).

Çağdaş Seramik sanatının başlangıcı 19.yüzyılın sonlarına doğru tarihlendirilmektedir. İngiltere’nin Dünya’ya hâkimiyeti ile uyguladığı sömürgecilik rejimi endüstri devrimini başlatmaktadır. İngiltere’de Victor’ya döneminin başlamasıyla toplum ihtiyaçları için ucuz ve kötü üretim devam etmekte William Morris ise bu kötü üretimin makinelerdeki estetik değeri yok ettiğini savunmaktadır. Bu üretime karşı el emeğinin önemini vurgulamaktadır (Şekil 1). Morris’in bu görüşü tüm sanat alanlarında etkisini göstermekle 20. Yüzyıl başlarında Art & Crafts Hareketini başlatmaktadır. Yani bu da sanat ve el sanatları hareketinin başlaması anlamına gelmektedir. Bu hareketin başlamasını her söylediğiyle ve yaptığı

çalışmalarla geleneksel şekillendirme yöntemini ve teknikleriyle üretim yapan atölyelerin desteklenerek toplumsal bir değer olan geleneksel el sanatlarının devamlılığının gerekliliğine işaret etmiştir (Aslan, 2014: 11) (Şekil 2). El sanatlarının desteklenmesi için atölyelerin kurulmasını savunan William Morris'e göre; “ **Salt El Emeği** sloganıyla tüm dünyaya yayılan akımın öncüsü olmuştur. Sanat kurumları ve atölyelerle birlikte, üretim ve satışın bir arada olduğu fuar ve mağazalar açılmıştır. **Yeni sanat** adı verilen bu alternatif arayışlar döneminde sanatçı yetiştirmek üzere sanat okulları kurulmuştur. “Morris Company” adı verilen bu okullar günümüz meslek okullarının ilk örneklerindendir” (Gezer, 2009:4).

Şekil 1: William Morris (Aslan, 2014)

Şekil 2: Seramik Vazo, W.Morris (Gezer, 2009)

Endüstrileşmeyle yapılan birçok atılım olumlu sonuçlar verse de sanat ve el sanatları alanında bunu söylemek pek de mümkün olmamaktadır. Öyle ki pek çok geleneksel üretim yöntemi ve teknikleriyle üretim yapan ufak çaplı atölyelerin yerini

fabrikalar almaktadır. Sanayi Devrimi öncesi geleneksel olarak üretilen lüks sanat ve el sanatları ürünleri yeniden tasarlanarak herkesin alabileceği fabrika ürünleri haline gelmektedir. Sanat ve el sanatları ürünlerinin orijinalinden uzaklaşarak sıradanlaşması bu ürünleri yok olma tehlikesi ile karşı karşıya getirmektedir. 18.yüzyılda Sanayi Devrimi'nin karşısında durabilmek için, Arts & Crafts Hareketiyle birlikte geleneksel sanat ve el sanatlarına yönelik yapılan çalışmalar, bu hareketin temel sanat ve tasarım ilkelerinde önemli adımlar atılmasına olanak sağlamıştır (Aslan, 2014: 11).

Sanayi Devrimi ile birlikte sanat ve el sanatları alanın olumsuz sonuçlarına ilk tepkiyi İngiltere vermektedir. Bu da kendini **Art & Crafts Hareketi** ile göstermektedir. Devamında da pek çok sanatsal harekete zemin hazırlamaktadır. **Arts & Crafts Hareketi** ve bu hareketin Avrupa'da ki devamı olan ve Fransa' da başlayan **Art Nouveau** sanat anlayışı olmaktadır (Şekil 3). Bu sanat anlayışı Avrupa ve Amerika'da mimari ve sanatsal tasarımda daha işlevsel daha estetik objeleri ucuza sunabilmektedir.

Şekil 3: Art Dekoratif Süslemeler, Nouveau – Seramik ve Mozaik, (Gezer, 2009)

Avrupa'daki akımlarda Arts & Crafts Hareketi, Art Nouveau ve son olarak Almanya'da ise Bauhaus akımı başlamaktadır. Bu son akım 1918 yılında Walter Gropius önderliğinde Almanya'da kurulan Bauhaus akımıdır. Bauhaus, iş eğitimine dayalı olan çalışma ortamlarında eğitim ve öğretimi bir araya getirmekte ve bugüne kadar sanattan kopmuş olan sanat akımlarını bir araya getirmektedir (Şekil 4). Ancak Bauhaus sanat akımı İkinci Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte kesintiye uğramaktadır.

Şekil 4: Bauhaus Okulu (Gezer, 2009)

Şekil 5: Bauhaus Okulu Çalışmaları (Gezer, 2009)

Ancak, Bauhaus 1920'li yılların ortalarında Almanya'da yenilikçi görüşün sanatsal yönünü ifade etmesi olduğu için, bu yenilikçi hareketleri sürekli politik baskılarla karşılaşmak durumunda kalmıştır. Buna Rağmen Bauhaus okulunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır (Şekil 5). Bunun sonucu olarak yeniliğe ve modern sanat akımlarına karşı olan Nazi taraftarları, Weimar'da eğitim ve öğretime başlayan Bauhaus'u kapanması için zorlamışlardır. Bu nedenle Weimar'da ancak dört yıl ayakta kalmayı başarmıştır. Böylelikle Bauhaus, 1925 yılında Dessau'ya taşınarak burada yeniden eğitime ve öğretime başlamıştır (Bulat, Bulat ve Aydın, 2014:107).

Batı'nın Uzakdoğu seramiklerine karşı ilgisi doğu seramik tekniklerinin artmasına sebep olmaktadır.1920'ler de başlayarak Çin ve Japon ülkelerine örnek olduğu gözlenmektedir. Estetik kap-kaçak yapımının öncüsü olan ve geliştirdiği sanatçı-çömlekçi kavramıyla bir okul oluşturan Bernard Leach, Japonya'da kaldığı uzun yıllarda çamurun topraktan elde edilmesinden ve fırınlanıp pişirilmesine kadar bütün bir uygulama yürütmektedir (Şekil 6). Bununla birlikte Michael Cardew'e göre; “ Norah Braden, Katherine Pleydell-Bouverie, Harry Davies ve William

Murray, Leach okulunun en önemli temsilcileridir. Japon sert ya da pekişmiş çinileriyle (stoneware) erken dönem İngiliz astarlı (angop) işlerinin bir devamı niteliğindeki bu okulda çok kısıtlı biçim ve renklerle çalışılmıştır (Şekil 7). Ancak Hans Coper, Lucie Rie ve Ruth Duckwort gibi sanatçılar bu pürist üslubun dışında kalarak soyut, ifadeci bir üsluba yönelmişlerdir (Batukan, 2008:4).

Şekil 6: Bernard Leach (Batukan, 2008)

Şekil 7: Bernard Leach Çalışmasına Bir Örnek (Gezer, 2009)

1950 ve sonrası seramik tüm dünyada modern bir çizgi oluşturmaya başlamaktadır (Şekil 8). Seramik sanatı ve endüstrisi artık hızlı bir şekilde büyümektedir.

Şekil 8: Michael Cardew Çalışmasından Bir Örnek (Gezer, 2009)

ABD'nin Batı kıyısında California'da başlayan Dehşet Sanatı doğrultusunda gelişen seramik heykelinin ilk örneklerini veren Peter Voulkos'dur. Toplumdaki geleneksel düşünce sistemine karşı doğmuş bir tepki olarak ortaya çıkan ve Dadacılık'la Gerçeküstücülük'ten izler taşıyan Dehşet Sanatı görsel anlatımdan çok bir tavır olmuştur. Her sanatçı da Dehşet Sanatıyla ilgili kendine özgü bir yorum getirmektedir. Davis'teki California Üniversitesi'nde Robert Arneson'ın öncülüğünde gelişen bu akım genç seramikçiler için Pop Sanat'la Soyut Dışavurumculuk akımları doğrultusunda üretilen seramiklere bir seçenek olarak önem kazanmıştır (Batukan, 2008:7) (Şekil 9).

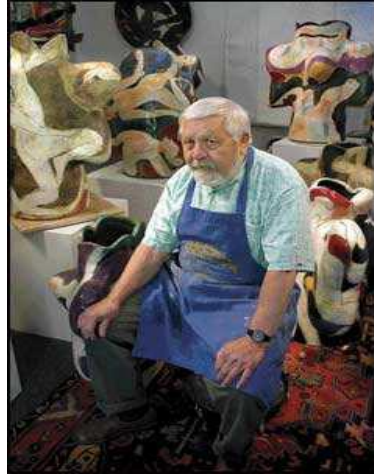
Peter Voulkos, bir çömlekçi ustası olmamakla birlikte imgesel bir sanatçı olduğunu söylemektedir. Sanatıyla da bunu anlatmaya çalışmaktadır (Şekil 10). Rudy Autio, Paul Soldner ve Don Reitz gibi sanatçılar modern seramik formu yaklaşımıyla günümüz seramiğine farklı bir anlayış getiren öncüler olmaktadır (Şekil 11). Bu dönemlerde Los Angeles'de Kenneth Price, Robert Irwin, Ron Davis ve Craig Kauffman gibi seramikçiler San Francisco bölgesinin kaba tabirine karşı daha ustalıkla yapılmış ürünler vermektedirler.

Şekil 9: Washington and MonaLisa, Robert Arneson, 1976 (Şahbaz, 2006)

Şekil 10: Peter Voulkos Çalışmalarından Örnekler (Gezer, 2009)

Şekil 11: Rudy Autio ve Çalışmaları (Gezer, 2009)

Amerikalı Peter Voulkos gibi pek çok sanatçının seramik heykellere ilgi duyması, Picasso ve Miro gibi ressamların seramiği malzeme olarak değil sanat olarak görmeye başlamalarına sebep olmaktadır. Ressamların seramikle ürettikleri

eserler tüm dünyada da ilgi görmektedir. Josep Liornes Artigas ile seramik çalışmalarına başlayan Miro 1944-1958 yılları arasında seramikle çok vakit geçirmektedir (Şekil 12). 1958 yılında Artigas'ın yardımıyla UNESCO için “*Wall of The moon*” ve “*Wall of The Sun*” duvarlarını ortaya çıkarmış bu çalışmalarıyla uluslararası “Guggenheim” ödülünü kazanmıştır. Ayrıca Barselona Havaalanı için de bir duvar çalışması yapmıştır (Gezer, 2009: 11).

Şekil 12: Seramik Tabak –Miro, 1956 (Şahbaz, 2006)

Picasso'da 1947 yılında seramik arkadaşları Suzanne ve Georges'nin atölyesinde tekrar seramik çalışmaya başlamaktadır (Şekil 13).

Şekil 13: Picasso'nun Seramik Çalışması (Gezer, 2009)

Daha öncede bahsedildiği gibi İkinci Dünya Savaşından sonra seramik sanatının daha da modernleşmesi Lucie Rie ve Hans Coper'le İngiliz seramik formlarında görülmeye başlamaktadır (Şekil 14). Coper'ın seramikleri daha çok

heykelimsi formdadır (Şekil 15). Rie ve Cooper'ın Camberwell Sanat Okulunda Ewen Henderson , Deirdre Burnett, John Ward ve Alison Britton, James Tower gibi öğrencileri olmuştur. Japonya'da doğan Takeshi Yasuda, Kenya'da Magdalena Oundo ve Sudanlı Siddig el Nigoumi gibi seramikçiler kendilerine özgü, bireysel işler yaratmak için doğdukları ülkelerden gelen geleneksel seramik formları oluşturmuşlardır (Gezer, 2009: 13). 1960'larda Dünya Seramiği Leach , Bauhaus ve Uzakdoğu seramiğinin etkisinde kalmıştır.

Şekil 14: Lucie Rie Çanak Çalışmasına Bir Örnek (Şahbaz, 2006)

Şekil 15: H. Coper Üçlü Kompozisyon (Şahbaz, 2006)

Dünya seramiği bu akımların etkisi altında kalmasıyla birlikte Anılanmert'e göre; "1970'lerde kap kaçak yapımıyla seramik heykel daha net bir ayrım

kavuşmuş; sanatçılar kavanoz içine kil ve su, kutuların içine sıvı çamur koymak ya da her şeyi çamurla sıvamak gibi, yerleştirme, kavramsal sanat ve oluşumlar çerçevesinde değerlendirilebilecek yeni anlatım biçimlerinden yararlanmaya başlamışlardır. 1980'lerde gelişen teknolojilerle boyut sorunları ortadan kalkmış ve kavramlar değişmiştir. Temelde 1970'lerin anlatım biçimleri sürmekle birlikte, seramik heykel daha ciddileşmiş, amaçları daha belirginleşmiş, ayrıca malzemenin gereğine uygun olarak daha geleneksel biçimlendirme yöntemleri benimsenmiştir”(Anılanmert ve Rona, 1998:1641).

Daha sonra 1980'lerde Çağdaş Türk Seramiği, dünyadaki yerini kavramsal değerler açısından inceleyip ve dünya seramiğini de evrensel bir yöne götürmektedir. Dünyadaki seramik sanatı tüm ülkede ekonomiye ve teknolojiye yapmış olduğu katkılardan dolayı bu alanlarda payına düşen ilerlemeyi göstermektedir.

2.2. Çağdaş Türk Seramik Sanatı ve Öncüleri

Çağdaş Türk Seramik Sanatı olarak adlandırdığımız dönem, 1923'de Cumhuriyetin ilanı ile başlayarak günümüze kadar gelmekte ve seramik sanatının gelişimini kapsamaktadır. 13. yüzyılda Anadolu Selçuklularıyla başlayıp Cumhuriyet dönemine kadar devam eden sürece Geleneksel Türk Seramik Sanatı' olarak nitelendirilmektedir. İslam düşüncesi tarzından gelişen Geleneksel Türk Seramiğine; Anadolu Selçuklulardan ve Beylikler dönemine kadar süren dönemde, geleneksel üretim, soyut süsleme ve bezeme hâkimdir. Osmanlı döneminde seramik sanatı da, üretim merkezlerinin yerleri değişerek sayısı giderek artmıştır. Süsleme ve bezemenin çizgisi değişerek Batı üslubuna yönelik ama daha soyut bir gelişme göstermiştir. Osmanlı devletindeki gerilemeyle birlikte Geleneksel Türk Seramik Sanatı da bundan payını alır (Uludağ, 1998: 37).

Cumhuriyetin ilan edilmesi ile birlikte Türkiye'nin tüm alanlarında ve toplumlarında bir değişim dönemine girilmektedir. Bu gelişimle birlikte seramik sanatı geleneksel tavrından çıkarak çağa uygun teknik ve teknolojik açıdan yenilikçi bir ilerlemeye girmektedir. Bu girişimlerin en önemlisi olan 19.yüzyılın Yıldız Porselenleridir. Boğazın Beykoz kazasında Sultan Mecit tarafından iki fabrika yapılmıştır. Bunlardan biri Beykoz diye adlandırılan cam ve kristal fabrikası diğeri ise yine Beykoz'da kurulmuş olan Fayans ve porselen fabrikasıdır (Oygar, 1962: 12).

Cumhuriyetten önce Osmanlı Devletinde 1894 yılında II. Abdülhamit tarafından Yıldız Sarayı bahçesinde ilk porselen fabrikası kurulmuştur. Bununla birlikte seramik, dünya sanatında sanayi devrimindeki modernleşme sürecinden etkilenmiştir. Fakat bu fabrika, kendine özgü bir tasarım anlayışının olmayışı ve hammaddesini de Avrupa'dan alması nedeniyle kendini geliştirememiş ve uzun süre kapalı kalmıştır. Ekonomisi iyice kötüye giden Osmanlı Devletinde, dünyaca ünlü Türk Çini Sanatı, bugün yüzyıllarca geleneksel üretim yapan Çanakkale, Kütahya ve İznik'te bugün birkaç atölyeyle birlikte geçmişin izlerini günümüz seramiğine taşımakla beraber varlığını zor koşullarda da olsa sürdürmektedir (Gezer, 2009: 14).

Çağdaş Türk Seramik Sanatı, geçmiş yıllarda Anadolu da var olmuş çini ve çömlek sanatını kapsamaktadır. Birçok uygarlığa sahip çıkan Anadolu da çok fazla sayıda seramik arkeolojik eserler bulunmaktadır. Türk seramik sanatı birçok önemli değerleri içinde barındırmaktadır. Cumhuriyet sonrası da bu önemli değerler çağdaş seramik anlayışı ve dünya seramiklerinin katkısıyla büyüyerek önemli yerlere gelmektedir. Seramik sanatı, çok eski tarihlerden günümüze gelmesine rağmen, günümüz Türk seramik sanatı, diğer ülkelerin sanatçılarıyla karşılaştırıldığında çok fazla dikkat çekmektedir. Seramik sanatı alanında son zamanlarda arkeolojik kazılardan çıkan seramik buluntular ülkemizde bu sanatın on iki bin yıllık bir geçmişi olduğunun bir göstergesi olmuştur (Uzunköprü, 2006: 12).

Türkiye'de seramik sanatına ilk adım sanat eğitimi alanında gerçekleşmektedir. Batının daha önce sanatla ilgili olarak çözmüş olduğu temel eğitim ve sanat sorunlarının belli bir tartışma sonucunda ülkemizde çözümlenerek ve kuramsal bir nitelik taşıması 18.yy sonu ve Osman Hamdi Bey'in açmış olduğu Sanayi-i Nefise Mekteb-i Alisi 1882 yılında kurulmasıyla başlamaktadır. Burada 1929 yılında da dekoratif sanatlar okulu açılmaktadır. Bu okulun da sanat eğitimini Avrupa'da eğitim görerek kendini geliştirmiş olan sanatçılarımız üstlenmektedir. Türk seramik sanatçılarımız olan İsmail Hakkı Oygur, Vedat Ar ve Hakkı İzzet seramik sanatıyla ilgili eğitim almak üzere Avrupa'ya gönderilmektedir. Paris'te ilk seramik eğitimini alan sanatçılarımız, Türkiye'ye döndükleri zaman geleneksel dekor ve süsleme dışına çıkarak daha modern ve özgün çalışmalara ortaya koymaktadırlar. "Seramik ve Türk Çiniciliği Atölyesi"ni kuran İsmail Hakkı Oygur Dekoratif Sanatlar Okulunda "Çinicilik Atölyesi"ni açmaktadır. Oygur, çalışmalarında

geleneksel anlayışa göndermeler yapmaktadır. 1930 yılında Almanya'ya giden Hakkı İzzet ise seramik ve heykel eğitimini tamamladıktan sonra çalışmalarında soyut hayvan figürleri tavrı ile Bauhaus etkilerine yer vermektedir. Hakkı İzzet ise ileriki zamanlarda Ankara Gazi Enstitüsü'nde oluşturmuş olan seramik atölyesinde ders vermektedir. Vedat Ar'ın çalışmalarında da Art Deco akımından izler görülmektedir.

Devlet Tatbiki Sanatlar Yüksek Okulunun açılmasıyla sanat eğitiminde önemli bir adım daha atılmaktadır. Çok uzun bir dönem yurt dışında eğitim alan Sadi Diren, 1956-1957 yılları arasında Türk – Alman işbirliği ile Mimar Sabri Oran öncülüğünde Bauhaus okulu örnek alınarak Hakkı İzzet tarafından kurulan Devlet Tatbiki Sanatlar Yüksek Okulu'nda yer almıştır. Açılan bu okullardaki teknik yetersizliklerden dolayı 1960 yılından sonra Türk Seramik Endüstrisi sahip olduğu teknik donanım sayesinde bu dönemdeki sanatçıları destekleyerek bünyesinde sanat atölyeleri kurmuştur. Eczacıbaşı Fabrikası Sanat Atölyesinin akımı ile başlayan İsmail Hakkı Oygur ve Füreya Koral gözetiminde eğitim projesi yapılmıştır. Bu projenin uzun sürmesiyle birlikte Atilla Galatalı, Melike Abasıyanık Kurtiç, Nasip İyem, Erdoğan Ersen, Seniye Fenmen, Alev Ebuzziya, Cevdet Altuğ, Bingül Başarır, Ayfer Karamani gibi sanatçılar yetişmiştir. Aynı zamanda bu sanatçılar yurt dışında kendini hem teorik hem de sanatsal açıdan geliştirme şansı bulmuştur. Bu şanslarını değerlendirip başarılarını ülkemize getirmiş olan sanatçılarımız Türkiye'nin de seramik alanında adını duyurmayı başarmışlardır. Ayrıca sanatçılarımız Dr. Nejat Eczacıbaşı Seramik Fabrikasında el sanatlarıyla ilgili üç bölümden oluşan atölye yapmışlar ve çalıştırmışlardır. Burhan Toprak yönetiminde Klasik Türk Çiniciliği atölyesinde önemli seramik sanatçılarından da bulunduğu Muhsin Demironat yönetimindeki İznik Tipi Sıraltı Dekor Atölyesinde, Alev Ebuzziya, Ali Teoman Germener, Candegir Furtun, Cevdet Altuğ, Erdoğan Ersen, Melike Abasıyanık, Nasip İyem ve Tüzüm Kızılcın gibi sanatçıların çalışmalarını yaptıkları Modern Sanat Atölyesi kurulmuştur.

Sanatçılarımız Türkiye'de o dönemde yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı bu atölyelerde daha rahat çalışma fırsatı bulmuşlardır. Sanatçılar teknik araştırmalar sayesinde bugün ki modern seramiğin ilk çalışmalarını bu atölyelerde vermektedirler. Seramik endüstrisinin de gelişmesiyle seramik sanatçıları bu atölyelerde maddi

olarak çok fazla kazanç sağlamışlardır. Bu gelişmeler ülke ekonomisinin de kalkınmasına olanak sağlamıştır. Bu atölyelerde eğitim alan ve yurt dışına giden Candeğer Furtun'a göre, "Seramik eğitimine gidenler, getirdikleri yenilikten öte çok önemli bir konuyu gerçekleştirdiler. Seramikte o güne dek kullanılan sırlar Alman veya İngiliz hazır sırları idi. Hâlbuki bizler artık gereken bilgi ile donanmış ve kendi sırlarımızı hiçbir hazır sır kullanmadan yapacak duruma gelmiştik. Bu durum aslında seramik tarihinde birçok hususa çığır açmıştır. Ama ülkemizde bunun değeri anlaşılamadı. Ama o gün bunun yapılması çok önemli idi. çünkü hammadde satan yerlerin olmayışı, alınan malzemelerin analizlerinin bile doğru verilmemesine rağmen çok yetkin ve Avrupa düzeyinde sırlar gerçekleştirilebildi. Bu teknik yetkinliğin yanı sıra, sanatçılarımız çağımız seramik evrimini yakından görmüş ve incelemiş olduklarından yapıtları ile Türk seramiğine çağdaş yorumlar getirdiler (Ağatekin, 1993: 35). Furtun'nun söylediklerinden de anlaşıldığı gibi, Türk seramiğinin modern yaşamla gelişmesi ve kuramsal temellerin sağlanmasında en büyük etken; zor şartlarda çalışmış sanatçılarımızın bunu özveri ve titizlikle sürdürmeleridir. Türkiye'de modern seramik 1950 yılında gelişim göstermiştir.

Batı'da sanat eğitimi ve anlayışının benimsenmesi bireyselliğin önem kazanmasını sağlamıştır. Bu gelişmeler seramik sanatta özel seramik atölyelerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır. Böylelikle bireysel olarak ilk seramik atölyesini 1951 yılında Füreyâ Koral açmıştır. Füreyâ Koral akademik bir eğitim almamasına rağmen tedavi gördüğü İsviçre'deki hastanede kil ile tanışmıştır. Bugünden itibaren de profesyonel olarak seramik sanatıyla uğraşmıştır. Tedavisinden sonra İstanbul'a dönerek kendi atölyesini açmış ve çalışmalarına burada devam etmiştir (Erman, 2005: 81). Sanatçı seramik eğitimini tamamlamadan yurt dışında çalışmalarına başlayarak Türk seramiğini çağdaş bir şekilde yorumlamış olan **Füreyâ Koral**, 1951 yılında ilk seramik atölyesini açan kadın sanatçı olmakla birlikte bireysel seramik çalışmalarıyla da dönemin en önemli sanatçısı olmuştur. Atölyesinde dönemimiz seramik sanatçılara ders veren Koral, soyut seramiğin ilk çalışmalarını yapmıştır. Sanatçı seramiğe bir hobi olarak başlayarak teknik çalışmalara yönelmiştir. Yurt dışında öğrenmiş olduğu modern sanat bilgilerini soyut form ve duvar panolarına uygulamıştır.

Bunun sonucunda 1951 yılında İstanbul Maya Sanat Galerisinde **Füreyya Koral** seramik sergisiyle modern Türk seramiğine ilk kez somut bir anlam kazandırmıştır. Böylelikle Modern Türk Seramiğinin öncüleri olarak bilinen, Füreyya Koral, Sadi Diren, Ömer Vedat Ar ve İsmail Hakkı Oygur yer almıştır.

Türkiye’de modern seramiğe geçiş kolay bir şekilde olmamıştır. Çünkü seramikte uzun yıllar kullanılan kap - kaçağa ve mimari anlamdaki çiniye modern bir çizgi oluşturmak yeniden yorumlanmasını gerektiren bir malzemenin söz konusu olması demektir. Seramikte sanatın önemi özgün sanatsal değerleri ortaya doğru bir şekilde koymak başka bir ifadesi de tekniği ustaca kullanabilmektir. Füreyya Koral’ın yapmış olduğu somut çalışmalardan sonra Hakkı Bütün, Ali Bütün, Kuzgun Acar gibi seramik sanatçıları da kurdukları seramik atölyesinde çağdaş tarzda eserler vermişlerdir. Çağdaş Türk Seramik Sanatı için bir araya gelen sanatçılarımız hem akademik alanda hem de özel atölyesi olanlar her zaman bir bütün içinde çalışmayı başarmışlardır. Ayrıca önemli organizasyonlarda da bir arada bulunmuşlardır. Akademisyenliğin yanında sanatçı bir yere sahip olan Sadi Diren’le birlikte seramik sanatının yaygınlaşması ve gelişmesi için özgün ve değerli eserleriyle katkıda bulunan Nasip İyem, Seniye Fenmen, Ayfer Karamani, Melike Abasıyanık Kurtiç, Hamiye Çolakoğlu, Atilla Galatalı, Ünal Cimit, Bingül Başarır, Beril Anılanmert, Candegir Furtun, Erdinç Bakla, Tüzüm Kızılcın, Güngör Güner, Mustafa Tunçalp, Jale Yılmabaşar, Tülin Ayta gibi sayılabilecek önemli isimler sadece seramik alanında değil, ülkemizin çağdaşlaşma sürecinde sanat ve kültür yönünden atılan adımlarda, seramik sanatı aracılığıyla büyük bir çaba ile çalışan sanatçılar olup, uluslararası başarıları ve ürettikleri eserlerle ülkemizin kültürel zenginliğine büyük katkılar sağlamışlardır (Çevik, 2014: 83). Çağdaş Türk Seramik sanatı alanında ülkemizi en iyi şekilde tanıtan seramik sanatçılarımız vardır. Bunlardan bazıları da Türkiye için farklı girişimlerde bulunmuşlardır. Gezer’e göre, “ 1960 yılında İsmail Hakkı Oygur, Zühtü Müridoğlu, Vedat Ar ve Hüseyin Gezer gibi Devlet Tatbiki Sanatlar Yüksek Okulunun öğretim görevlileri ile Füreyya Koral, Müfide Özçalık ve Mediha Akarsu gibi atölye sanatçılarının da katılımıyla kurulan *Türk Seramik Sanatçıları Derneği* bu başarılardandır” (Gezer, 2009: 18). Diye ifade ederek sanatçılarımızın Türkiye için büyük katkı sağladıklarını ima etmiştir.

Cumhuriyet sonrası Çağdaş Türk Seramik Sanatına yön verenler 1950 yıllarından sonra yapmış oldukları başarılı işler sayesinde dünyada modern sanatımızı duyurmayı başarmaktadırlar. Bu dönemdeki sanatçılarımızın yapmış oldukları başarıları sıralarsak şu şekildedir; 1955 yılında Füreya Koral Cannes sanat ödülü, 1963 yılında Hamiye Çolakoğlu'nun Amerikan Seramik Sergisi'nde en iyi seramik sanatçısı ödülü, 1967 yılında İsmail Hakkı Oygur Uluslararası Seramik Akademisi derneği ile yapılan çalışmalarda Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisinde düzenlenen birçok yabancı sanatçıları katıldığı yarışmada altın madalya ödülünü almıştır.1972 yılında da Atilla Galatalı'nın Fransa'da Pablo Picasso'nun başkanlığından yapılan dünyaca ünlü bienal de birincilik ödülüne sahip olmuştur. Birçok imkânsızlıklara rağmen kendilerini geliştirip ülkemize ve sanatımıza modern anlamda katkı sağlamaktadırlar.

Ülkemizde 1980'li yıllarda birçok güzel sanatlar fakültesi açılmış ve seramik sanatının tanıtılarak yayılmasına sebep olmaktadır. Seramiğin diğer sanatlarla birleşerek farklı disiplinler içinde toplumun geniş bir kısmına seramik sanatını ulaştırabilmesi seramik fakültelerinin ve seramik endüstrilerinin çabalarıyla gerçekleşmiştir.

Çağdaş Seramik Sanatı öncülerimizin katkılarıyla 90'lı yıllardan sonra seramik sanatını düzenleme sanatı ve minimalizm anlayışla çalışma etkisi görülmektedir (Şekil 16). Daha büyük mekân tasarımları, seramik heykel formları ve farklı tarzların birleşmesiyle birlikte seramik sanatının hızlı bir şekilde ilerleyebileceği bir döneme girmiştir.

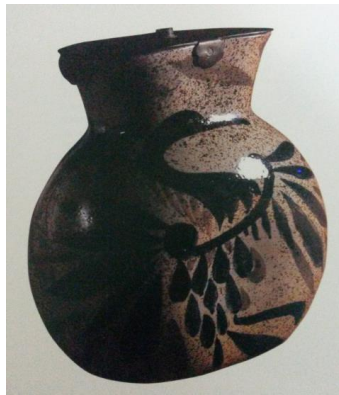

Şekil 16: Füreyya Koral'a Saygı Panosu–1992 (Gezer, 2009)

2000’li yıllarla birlikte Türkiye kendini Uluslararası alanlarda farklı bir girişim içinde bulundurmaktadır. Bunun sayesinde de Türkiye’ye gelen sanat eleştirmenleri, sanat tarihçiler, müze yöneticileri ve sanat galericileri Türk Seramik Sanatı hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

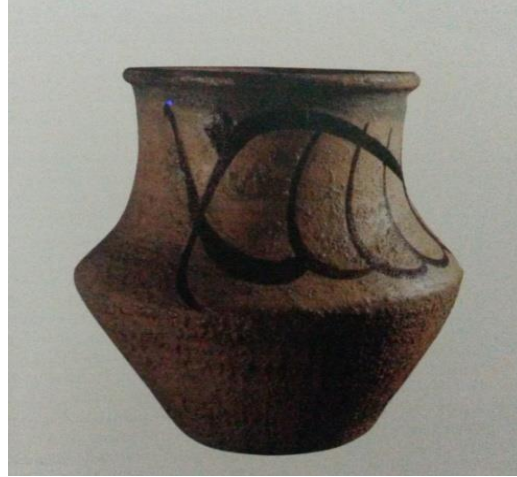
Çağdaş Türk Seramik Sanatı, 50’li yıllardan sonra ilerleme göstermiştir. Bu yıllarda uluslararası seramik sanatçısı olarak anılan çok sayıda sanatçımız, kişisel sergiler açarak, yurt dışında yaptığı seramik çalışmalarıyla ödül alarak ve birçok devlet müzelerinde seramik eserlerini, özel koleksiyon olarak anılmasını sağlayarak ülkemizi modern sanat alanında göstermeyi başarmışlardır. Seramik sanatımızın öncülerini kısaca anlatacak olursak bu isimlerin başında **Hakkı İzzet** gelmektedir. Hakkı İzzet, yüksekokulun seramik bölümünün kurulmasında öncü olan bir sanatçımızdır. Çanakkale Seramik Fabrikası’nın kurulmasında büyük bir katkı sağlamıştır. Jale Yılmabaşar, Güngör Güner, Erdinç Bakla gibi sanatçıların yaşantılarında ve eğitim hayatlarında yön göstermiştir. 1982 yılına kadar İstanbul’da Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu Seramik Bölümlerine katkı sağlamışlardır. Ayrıca akademideki seramik derslerinin amaçlarına göre öğrenci yetiştirmeye devam etmişlerdir (Çobanlı, 2007:384).

İstanbul’da Devlet Güzel Sanatlar Akademisi’nin Mimar Sinan Üniversitesi’ne ve İstanbul’da Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu’nun Marmara Üniversitesi’ne bağlanması ile ileriki zamanlarda başka üniversitelerde seramik bölümlerinin açılmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca Hakkı İzzet eserlerinde endüstriye uygun tasarımlar yapmaktadır (Şekil 17).

Şekil 17: Vazo, Hakkı İzzet, 1938 (Çobanlı, 2007)

İlk seramiklerini 1928 yılında Paris Sonbahar Salonu'nda sergilemiş olan **İsmail Hakkı Oygur**'dır. Bununla birlikte sanatçının bir önemli başarısı Çobanlı'ya göre, "1962 yılında Prag Çağdaş Seramik Sergisi ve Kongresinde, 1963 yılında Venedik'te yapılan İkinci Türk Sanat Kongresi dolayısı ile Çağdaş Türk Seramik sergileri düzenlemiştir. 1964 yılında merkezi Cenevre'de bulunan Uluslararası Seramik Akademisi genel toplantısına delege olarak katılmıştır." (Çobanlı, 2007:384). Çobanlı, ifadesini söyleyerek Oygur'ın başarısını dile getirmiştir. Güzel Sanatlar Akademisinde Fransız tarzı eğitimiyle birlikte İstanbul'da farklı bir tarz ile yeni bir sanat okulunu açmıştır. Bununla birlikte 1950-1957 yıllarında Alman Prof. Adolf Schneck'in liderliğinde Bauhaus akımı ile yeni bir eğitim düzenini amaçlayan ve İstanbul'da bulunan Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu ile birlikte farklı tasarımlar hayata geçirmektedir (Şekil 18). Seramik sanatının yanında endüstriyel seramik tasarımı ve seramik teknolojisi dersleri bu okulu seramik endüstrisi ile yakınlaştırmıştır.

Şekil 18: 1962 yılında yapmış olduğu vazo, İsmail Hakkı Oygur (Çobanlı, 2007)

İsmail Hakkı Oygur ile tanışması ile birlikte Akademik yaşantısı da başlayan **Vedat Ar**, endüstriyel seramik atölyesine başlayarak seramik sanat eğitimiyle birlikte endüstriyel seramiğe adım atmaktadır (Şekil 19).

Şekil 19: Sürahi, Vedat Ar, 1950 (Çobanlı, 2007)

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinin ilk öğrencilerinden olan **Sadi Diren** 1953 yılında seramik bölümünden mezun olarak uzun yıllar emek verdiği seramik sanatını geliştirmiş ve birçok yetenekli öğrencinin yetiştirilmesine yardımcı olarak uluslararası alanda daha iyi bir sanatçı kimliği kazanmıştır. Ülkemizde sanat, endüstri ve eğitim alanlarında köprü kurulmasını sağlamıştır. 1957 yılında Almanya’da Koblenz kenti yakınlarında Dümbera Bireiden Fabrikasında 6 yıl çalışan Diren, fabrikanın kurucusu Dietrich Dümmler’in yardımı ile Almanya’nın farklı yerlerinde sergiler açmıştır. Türkiye’ye 1963 yılının sonlarında dönerek Eczacıbaşı’nın Kartaldaki Fabrikasında müdürlük görevinde çalışmaya başlamıştır. Eczacıbaşı Fabrikası ismiyle İstanbul Atatürk Kültür Merkezi’nin de bulunduğu birçok binaya duvar panosu yapmıştır. 1964 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisine başlamıştır. Buradan 2002 yılında öğretim üyeliğinden emekli olmuştur. Diren, uluslararası seramik akademisi üyesidir (Çobanlı, 2007:388). Sadi Diren teknik tecrübelerini estetik kaygısı ile birleştirmektedir. İdol ve Kibele yorumlarının bulunduğu heykelleri, kullandığı toplanmalı beyaz sırları ve renklerdeki uyum ve disiplinli çalışmalarıyla Sadi Diren, Türk Seramik sanatının ilk öğrencisi olarak bilinmektedir (Şekil 20).

Şekil 20: Stoneware, Toplanmalı Sır, Sadi Diren, 1994 (Çobanlı, 2007)

Bu önemli sanatçılarından biri olan **Ayfer Karamani**, çalışmalarında birbirine sarılmış figürler ve sevgi gibi temaları işlemektedir. 1950 yılında Akademinin tekstil bölümüne giren mezun olduktan sonra seramik çalışmalarına başlayan sanatçı eserlerinde stilize kadın rölyefleri, heykelimsi kadın başları, toprağın doğallığıyla birlikte az sırlı, resimsel temaların çok olduğu soyut duvar seramikleri yapmaktadır (Şekil 21). Eşi **Sabit Karamani** bu dönemlerde sanatsal üretimini seramik alanında yoğunlaştırmaktadır (Şekil 22).

Şekil 21: Seramik Heykel, Ayfer Karamani, 2009 (Pehlivan, 2012)

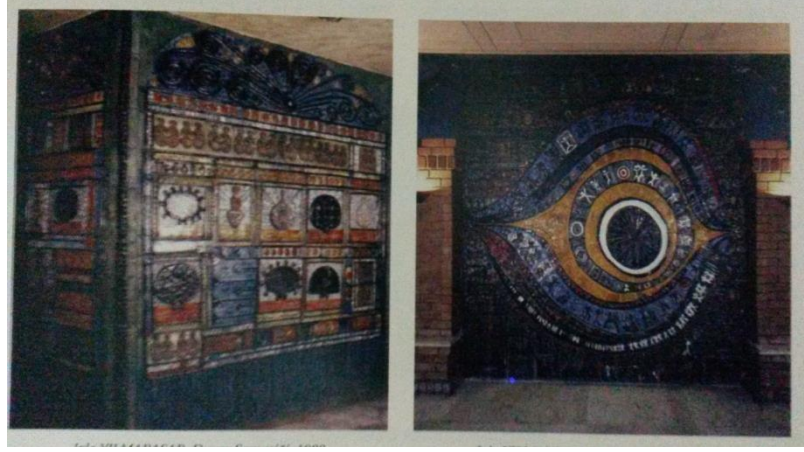

Şekil 22: Seramik Pano Sabit Karamani, 1989 (Çobanlı, 2007)

Anadolu'nun kadın büstlerini yapan **Nasip İyem**, 1960 yılında seramiğin en popüler olduğu zamanda seramiğe başlamıştır. 1939 yılında Güzel Sanatlar Akademi'sinin resim bölümünü okuyarak seramik alanına yönelmiştir. 1958 yılında yaşamında farklı bir döneme başlangıç yapmasını sağlayan Eczacıbaşı Seramik Atölyesidir. İyem, 1962 yılında İstanbul Türk – Alman Kültür merkezindeki sergisinde ilk kez resimleriyle birlikte seramik çalışmalarını da sergilemiştir. 1963 yılında da kendi atölyesini açmıştır (Çobanlı, 2007:389). Nasip İyem, Anadolu'daki ana tanrıça ve Anadolu kadınlarını hem üç boyutlu seramik heykel olarak hem de vazo, abajur gibi seramik formlarda kullanmıştır. Çamurun dokusunu ve rengini bozmadan daima renkli sırdan uzak kalmış ve terra-cotta figürleriyle de tanınmıştır. Diğer önemli çağdaş seramik sanatçımız, seramikte bedensel kitleyi oluşumlarıyla birlikte rölyef etkisini de birleştirerek şekillendiren **Candeğer Furtun**, resim anlayışını bırakarak seramiğe başlayan sanatçılarımızdandır. 1957'de İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nin resim bitirdikten sonra 1959'da da Seramik Bölümü'nü bitirmiştir. Ayrıca 1963'te Fulbright bursuyla Amerika'ya gitmiş ve Rit School for American Craftsmen Seramik Bölümü'nden yüksek lisans diplomasını almıştır. Aynı yıllarda Craft Center, Worcester, Mass'da öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 1965'te özel atölyesini açmıştır (Çobanlı, 2007:391).

Türkiye'de ve dünyada tanınan ve ilklere imza atan bir sanatçı olan **Jale Yılmazbaşar**, Türkiye'nin ilk kadın seramik profesörüdür. Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulunda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sanatçı 2006 yılında emekli olmuştur. Türk Seramik sanatının en renkli sanatçılarından olan Yılmazbaşar, bunula kalmayıp en ses getiren sanatçılarından birisi olmayı da başarmıştır. Pek çok mimari

yapıda çalışmaları vardır. Süslemeci ve renkli üslubu ile duvar panoları, heykeller ve kullanılabilir seramikler yapan sanatçı yayınlandığı seramik kitabı ile de ilgi görmeyi başarmıştır (Çobanlı, 2007:391) (Şekil 23).

Şekil 23: Duvar Seramiği, Jale Yilmabaşar, 1982 (Çobanlı, 2007)

1958 yılında Füreya Koral atölyesinde seramik eğitimine başlayan **Alev Ebüzziya Siesbye**, yurt dışında Türk seramiğini en iyi şekilde temsil etmiştir. 1938 yılında İstanbul'da doğan Ebüzziya 1956'da sanat hayatına İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü'nde başlamıştır. Almanya'da yaşadıkdan sonra Eczacıbaşı Vitra Seramik Sanat atölyesinde çalışmalara katılmıştır. Ayrıca Danimarka'da Kraliyet Porselen Fabrikaları'nda çalışmıştır. Kopenhag'da 1969 yılında kendi atölyesini açmıştır ve 1975 – 1990 yılında Almanya'da Rosenthal Porselen fabrikasının da tasarımcı olarak çalışmıştır. 1984 yılından sonra Kopenhag'da Kraliyet Porselen Fabrikaları'nda çalışmalarına devam etmiştir. Böylelikle Alev Ebüzziya Danimarka'daki en iyi seramikçilerden birisi olmuştur. El ile şekillendirme de çanak formlarında ilerlemeyi başaran sanatçı Dünya Seramik sanatının en tanınan isimlerinden olmuştur (Şekil 24). Günümüzde yapmış olduğu çalışmalar birçok müzede sergilenmektedir.

Şekil 24: Çanak, Stoneware, Alev Ebüzziya Siesbye, 1995/2003 (Çobanlı, 2007)

Türk Seramik sanatının en çalışkan isimlerinden sayılan **Hamiye Çolakoğlu**, teknoloji yüksek pişirim üzerine seramik eğitimi Floransa Devlet Seramik Sanat Okulunda tamamlamıştır. Çolakoğlu'nun yapıtları genellikle modern bir seramik sanatçısı olduğunun bir göstergesi olmuştur. Soyut insan figürleri, güvercin desenli duvar panoları, geometrik ve strüktürel heykelleri Türkiye'de seramiğin dekorasyon sanatındaki önemli bir örneği olmuştur (Şekil 25). Çok sayıda ödülü bulunan Hamiye Çolakoğlu 1998 yılında Devlet Sanatçısı ödülünü almıştır.

Şekil 25: Form, Stoneware Hamiye Çolakoğlu, ,2002 (Çobanlı, 2007)

Çalışmalarını seramik alanında yoğunlaştıran **Melike Abasıyanık Kurtiç**, 1955 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi dekoratif sanatlar bölümünden mezun olmuştur. Seramik gereçlerin tüm imkânlarını kullanarak doğadan faydalanarak eserleri üzerinde dokusal etkileri olan, soyut etki kullanan deniz kestanesi çizimleri ve formlarıyla insanları etkilemeyi başarmıştır (Şekil 26).

Şekil 26: Deniz Kestanesi, Melike Abasıyanık Kurtiç, 1976 (Çobanlı, 2007)

Seramiği organik bir yüzey sanatı olarak tanıtan **Atilla Galatalı**, 1955 yılında geçirdiği menenjit rahatsızlığı sonucu işitme duyusunu kaybetmiştir. 1960 yılında İsmail Hakkı Oygur ve Hakkı İzzet'in seramik kursuna katılmıştır. 1984 yılında Ankara'da açtığı sergiyle Ankara Sanat kurumu tarafından "Yılın Sanatçısı" olarak seçilmiştir. Eşi **Filiz Özgüven Galatalı** ile "Devingen Organik Yüzey" kuramını incelemiştir. Kuramsal çalışmalarına devam ederken, "Eleştirim" başlıklı ilk yazısını da yayınlamıştır. Modern seramiğe bakışı oldukça özgün bir sanatçı olan Galatalı, seramiğin doğasını inceleyerek birçok sonuç ortaya çıkarmıştır.

1941 yılında Diyarbakır'da dünya gelen **Mustafa Tunçalp**, 1966 yılında Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisinden mezun olmuştur. Van yöresinde çömlekçilikle uğraşmıştır. Daha sonra İzmir'de kendi seramik atölyesini açmıştır. Çalışmaları genellikle büyük boyutlu mimari seramikler ve panoları ile ön plana çıkmıştır (Şekil 27). Teknik ve estetik değeri yakalan bir sanatçımızdır.

Şekil 27: Kuş Heykeli, Yüksek Pişirim Mustafa Tunçalp, (Pehlivan, 2012)

Güngör Güner, Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulunu bitirmiştir. “Türk Seramik Sanatına “Anadolu’da yaşamakta olan ilkel çömlekçilik” isimli çalışmasıyla önemli bir kitabı seramik sanatçılarına kazandırmıştır. Bu çalışması ile öğretim üyeliğine kadrosuna gelmiştir. Torna ile şekillendirmedeki başarısıyla birlikte üleksitli sırları kullanımı ile seramiklerde kendine özgü bir anlatımı ortaya koymuştur (Çobanlı, 2007: 397) (Şekil 28). Yurt içi ve Yurt dışında bir koleksiyonu bulunan Güner, Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Şekil 28: Tornada Şekillendirilmiş Çay Takımı, Güngör Güner, 1990 (Çobanlı, 2007)

Duvar tabloları ve soyut heykelleri kendi özgü bir çalışma şekliyle renklendirme ve toplanmalı sırlarla çalışma yapmış olan **Ünal Cimit**, Güzel Sanatlar

Akademisi Resim Bölümünü bitirdikten sonra Halil Dikmen ve Bedri Rahmi Atölyesinde çalışmıştır. Üç yıl Offenbach/Main Tatbiki Güzel Sanatlar Okuluna devam ettikten sonra Höhr Grenzhausenn Sctatliche Keramische Schule'ya gitmiştir. Bir süre Heykeltıraş Fr. Schmit Reuter'in yanında çalışmaktadır. Almanya'da çeşitli fabrikalarda çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönmüş Eczacıbaşı Süs ve Mutfak Eşyaları fabrikasında müdür olarak görev almıştır. Cimit, 1976 yılında da Güzel Sanatlar Akademisi Seramik Bölümü Alçı şekillendirme atölyelerine öğretim görevlisi olarak atanmaktadır. Seramik sanatı boyunda modern seramik üzerine günümüz sanatçılarına yol göstermektedir (Şekil 29).

Şekil 29: Heykelleri ile Ünal Cimit, 1984 (Çobanlı, 2007)

Seramikteki formların değişkenliği üzerine siyah- beyaz sırlar ve altın yaldız kullanarak ortaya koyan **İlgi Adalan**, akademiyle uğraşmış olan bir sanatçımızdır (Şekil 30). 1959 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinden mezun olmuştur. Birçok karma sergiye katılmış ve çalışmalarını İstanbul'daki kendi atölyesinde yapmıştır. 2000'li yıllarda ticari amaçlı üretim yapmış olduğu balıklı, kuş desenli tabakları ve eserlerinde bol renk kullanımı ile halka sunmuş ve çok beğeni toplamıştır.

Şekil 30: Seramik Form, İlgi Adalan, 2002 (Çobanlı, 2007)

Araştırmacı, sanatçı ve eğitimci yönüyle Türk Seramiğine çok büyük katkıda bulunmuş olan **Beril Anılanmert**, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinden mezun olmuştur. Doğayı çok seven sanatçı tabak formlarını, duvar panolarını ve üç boyutlu çalışmalarını doğadan aldığı duygu ve düşünce ile ortaya koymuştur (Şekil 31). Anılanmert, Türk Seramik Sanatının yurt dışında da tanıtılması için çok çaba harcamıştır.1990 yılında Uluslararası Seramik Akademisi'nin Türkiye'ye gelmesini sağlayarak İstanbul Resim Heykel Müzesi'nde Çağdaş Türk Seramik Sergisi düzenlemiştir.

Şekil 31: Seramik Formlar, Renkli Sır, Stoneware, Beril Anılanmert, 1999 (Çobanlı, 2007)

Füreyya Koral'ın seramik atölyesinde çalışmaya başlayan **Tüzüm Kızılcan**, çalıştığı süre içinde Göksu'da birçok seramik sanatçısına kapılarını açan Hasan Togay ile torna çalışmaları yapmaktadır. Eczacıbaşı fabrikasında çalışmaya

başlamıştır. 1962 yılında da Almanya Werkkunts Schule Offenbach’de seramik eğitimi aldıktan sonra Türkiye’ye dönmüştür. Daha İzmir’de kendi atölyesini açmıştır. Atölyesini herkese açan Kızılcan Füreya Koral’ı örnek almıştır. Seramiği ve seramik sevenleri de bir araya getirmeyi başarmıştır. Sanatçı çalışmalarında eğitim hile harmanlanmış, bilgiyle yüklenmiş ulusal ve evrensel eserler ortaya koymaktadır (Şekil 32).

Şekil 32: Porselen Çalışmalar, Tüzüm Kızılcan, 2012 (Pehlivan, 2012)

Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümünün kuruluşunda yer alan **Zehra Çobanlı**, Türk Seramiğine eğitici ve sanatçı olarak katkıları olan ikinci kuşağın başarılı seramik sanatçılarından. 1981 yılında İstanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Seramik Bölümünü bitirmiştir. Bu yıllar içinde Marmara Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. Çobanlı, Avustralya’ya giderek East Sydney Technical College’de yüksek dereceli seramik astarlar üzerine çalışmalar yapmıştır. Türkiye’ye döndükten sonra Anadolu Üniversitesi’nde çalışmaya başlayan sanatçı “Seramik Astarlı” kitabını çıkarmıştır. Dört sergisi yurt dışında olmak üzere yirmi altı kişisel sergisi bulunmaktadır. Ayrıca seramik alanında pek çok makalesi bulunmaktadır. Çobanlı, birçok öğrenci yetiştirmiştir. Yetiştirdiği ve değer verdiği öğrencilerden olan Muammer Çakı’nın kanser sonucu ölmesinin ardından devamlılığının da sağlanmasını amaçladığı “Muammer Çakı Seramik Yarışması” için ön ayak olmuştur. Sanatçı çalışmalarında

kendine özgü post modern bir yaklaşımla kadın duyarlılığıyla evrensel çalışmalar yapmıştır (Şekil 33).

Şekil 33: Mavi Tanrıçanın Gizemi II, Zehra Çobanlı, 2012 (Pehlivan, 2012)

İzmir’de bulunan çağdaş seramik sanatçılarımızdan olan **Sevim Çizer**, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi’nde 1997 yılından beri düzenlemiş olduğu Uluslararası Seramik Sempozyumu ile ülkenin sanatçılarını ve seramik sanatını dünya sanatıyla buluşturmayı başarmıştır. Sanatçı Batı Anadolu çömlekçiliği ile Karacasu kilinin seramik astarlar üzerindeki çalışmalarıyla başarı yakalayan Prof. Çizer, 20.yüzyılın seramik sanatçılarının öncülerindedir. Seramiklerinde soyut formların düz ve hareketli yüzey karşıtları bulunan eser yapmıştır (Şekil 34).

Şekil 34: “Bakış Açısı” Serisinden, Sevim Çizer, 2012 (Pehlivan, 2012)

Çağdaş Türk Seramik Sanatının öncüleri olan Erdiñ Bakla, Sibel Sevim, Cemalettin Sevim, Mezhahir Avşar, M. Candan Güngör, Kaan Canduran, Bilgehan Uzuner, Hüseyin Özçelik, Kemal Uludağ, Halil Yoleri, Lale Andıç, Nermin Kura, T.Emre Feyzoğlu, H.Serdar Mutlu, Soner Genç, Mutlu Başkaya, H. Fazıl Ercan, Hasan Şahbaz, Canan Dağdelen ve daha ismine yer veremediğimiz birçok sanatçı, Muammer Çakı gibi aramızdan ayrılmış olan sanatçılarımız Uluslararası alanda ve geleneksel alanda birçok sergi ve eserleriyle anılmaktadırlar. Ayrıca bu araştırmamın konusu olan Bingül Başarır'da ünlü seramik sanatçılarımızdandır. Bazı ünlü seramik sanatçılarımızın fotoğrafları aşağıda yer almaktadır (Şekil 35).

Şekil 35: Çağdaş Türk Seramik Sanatı temsilcileri Soldan Sağa Füreyya Koral, Alev Ebüzziya, Prof. Jale Yilmabaşar, Prof. Güngör Güner ve Prof. Beril Anılanmert (Batukan, 2008)

Bazı sanatçılarımızın seramik sanatına katkılarını özetlemek gerekirse; “Türkiye’nin ilk seramik profesörü unvanını alan sanatçı 1985 yılında Jale Yılmabaşar, seramik alanında ilk Devlet Sanatçısı unvanını alan ise 1991 yılında Sadi Diren olmuştur. Dünya çapında seramik sanatçıları için önemli olan ve merkezi İsviçre’de bulunan Uluslararası Seramik Akademisi’nin ilk Türk üyesi 1960’lı yıllarda İsmail Hakkı Oygur olmuş, geçen sürede akademiye üye olanların sayısı arttığı gibi kurumsal üyelikler de söz konusu olabilmektedir. Eczacıbaşı Sanat Atölyesi gibi Türk seramik sanatçılarının ortak bir sergi ile kendilerini gösterdikleri uluslararası ilk yarışmalı organizasyon 1962 yılında Çekoslovakya’nın Prag şehrinde gerçekleştirilmiş ve içlerinde İsmail Hakkı Oygur, Füreya Koral, Bingül Başarır gibi isimlerin yer aldığı Türk seramik sanatçıları altın madalya ile ödüllendirilmişlerdir” (Terwiel, 2008: 120).

3. KAYNAK ÖZETLERİ

ANILANMERT ve RONA (1997), çalışmasında çağdaş seramik sanatının başlangıcından günümüze kadar gelen süreyi incelemektedir. Seramik çalışmaları yapan dünyadaki ve ülkemizdeki sanatçılardan bahsederek eserlerin düşünülerek yapılmasını sağlayan akımlardan bahsetmektedir. Ayrıca sanatçıların izledikleri, kullandıkları malzeme ve teknikleri de ele almaktadır.

TANSUĞ (1997), Çağdaş Türk Sanatına yaklaşımları ilgili bakış açılarını kitabında incelemektedir. Çağdaş sanatın tarih- gelenek ve plastik sanatlar üzerindeki gelişmelerini göz önüne almaktadır. Sanatın Batılaşmadaki kaynaklarını ele alarak çağdaş sanata yorum katmaktadır.

ARCASOY (1983), Seramik teknolojisi ile ilgili kitabında seramiğin tanımı, seramiğin tarihçesi ve seramiğin günümüze dek gelme sürecini ele almaktadır. Çalışmasında seramiğin mühendislik malzemeleri ve bunlarda kullanılan ürünleri üzerinde durarak seramiği tanımlamış, seramiğin ancak ateşin bulunup kullanılmasından sonraki tarihlerde seramik yapılabildiği konusunda bilgi vermektedir.

ÖNEY ve ÇOBANLI (2007), çalışmasında Cumhuriyet dönemi seramik sanatını inceleyerek, modern Türk seramik sanatının oluşum aşamalarıyla birlikte bu dönemin seramik sanatçıları hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca sanatçıların eserleri ile ilgili görsel paylaşımlarda bulunmaktadır. Geleneksel seramik çömlekçiliğini de inceleyerek Türk Seramik Endüstrisine çalışmasında yer vermektedir.

ULUDAĞ (1998), araştırmasında seramik kimlik sorunu ile ilgili bilgi vermektedir. Burada klasik seramik sanatı, endüstriyel seramik sanatı ve soyut seramik sanatı olarak incelemiş ve çağdaş seramik sanatının başlamasını ve günümüze gelen sürece kadar geçirdiği aşamaları ele almaktadır. Çağdaş seramik sanatçısı, seramik sanatının tarih içindeki yapısına yönelmiş olduğu eleştirisi ve el sanatının kullanıma açık kap olgusundan soyutlayabilen, çağdaş görsel sanat yapısını geleceğe ışık tutabileceği konusun da yön göstermektedir.

ASLAN (2014), çalışmasında Arts&Crafts Hareketi ve Çağdaş Türk Seramik Sanatına yol göstermiş olan sanatçılar hakkında bilgi vermektedir. Çağdaş sanatın sanayi devriminden başlayarak Cumhuriyet sonrası Türkiye'sin de Arts&Craft Hareketinin yansımalarına kadar çalışmaktadır. Ayrıca sanatçılar Vedat Ar, Hakkı İzzet gibi seramik sanatçıların yapmış olduğu gelişmelerden bahsetmektedir.

AĞATEKİN (1993), çalışmasında Türk seramiğın geçmişinden günümüz seramiğine kadar ele alarak inceleme yapmıştır. Çağdaş Seramiğın dünyadaki gelişimi üzerinde durarak Cumhuriyet öncesi ve sonrası durumunu ele almıştır.

OYGAR (1962), araştırmasında Çağdaş Türk Seramik Sanatının Milletler arası Prag Çağdaş Seramik Sergisini anlatmıştır. Burada sanatçı sergiye katılan sanatçılar hakkında bilgi vermiştir. Ayrıca seramik sanatçılarının Uluslararası almış oldukları ödülleri anlatmıştır.

BATUKAN (2008), çalışmasında Güngör Güner'in Çağdaş Türk Seramik Sanatındaki yerini incelemektedir. Ayrıca Çağdaş Türk Seramik Sanatının Türkiye'deki ve dünyadaki tarihsel gelişimi hakkında bilgi vermiştir.

GEZER (2009), araştırmasında Zehra Çobanlı'nın Çağdaş Seramik Sanatındaki Yerini incelemiştir. Ayrıca modern sanatın tarihsel gelişimi hakkında bilgi verip Türk Seramik Sanatının öncülerini ele almıştır

4. MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Materyal

Bu çalışmanın materyalini Bingül Başarır'ın yaşamı ve sanat anlayışı bütün eserleri, sergileri, kendisi ile yapılmış olan sözlü görüşme, basında sanatçı hakkında çıkan haberler ve beraberinde sanatçı hakkında yazılı ve görsel kaynaklar oluşturmaktadır.

4.2. Yöntem

Bu çalışmada konu ile ilgili literatür tarama çalışması yapılmış, çalışmaya konu olan sanatçı ile sözlü görüşme yapılarak ve çeşitli kaynaklardan (gazete, dergi broşür vb.) aile ve sanat yaşamı ile ilgili bilgi toplanmıştır. Sanatçıya ait toplanan bilgiler değerlendirilerek Bingül Başarır'ın Yaşam Öyküsü ve Bingül Başarır'ın Bilimsel ve Sanatsal çalışmaları başlıkları altında verilmiştir

Bu amaçla Eylül 2014 tarihinde İzmir'in Urla ilçesine gidilerek Bingül Başarır ziyaret edilmiştir. Sanatçının özel yaşamı ve sanat anlayışı ele alınarak sözlü görüşme yapılmıştır. Ekim 2014 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi Kütüphanesi ve İl Halk Kütüphanesine gidilerek Çağdaş Türk Seramik Sanatı ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Kasım 2014 tarihinden itibaren de çalışmanın yazım aşaması sürdürülmüştür. Elde edilen bilgiler çalışma içerisinde fotoğraflarla desteklenmiştir.

5. BULGULAR VE TARTIŞMA

5.1. Bingül Başarır'ın Yaşam Öyküsü

Günümüz seramik sanatçılarından olan Bingül Başarır, 50 yıl boyunca ülkesini ve sanatını uluslararası düzeyde temsil ederek adını duyurmayı başaran Türk Seramik sanatçılarından. Yaptığı çalışmalar ve aldığı ulusal ve uluslararası ödülleri ile kendinden söz ettirmeyi de başarmış olan yetenekli ve ender bir sanatçı olmuştur. Dünyanın en saygın seramik sanatçıları arasında yer almasında giden yolda karşılaştığı zorluklara rağmen savaşmıştır. Bu da sanatçının anne, eş ve sanatçı olarak bütün rolleri ve sorumluluklarını dengelemek zorunda olduğunun bir

göstergesi olmuştur. Bingül Başarır sanat yaşamının her döneminde yaşadığı ülkenin ona sunduğu birikimlere çağdaş bir yorum katmayı başarmış ve yabancı olduğu kültürlerle seyahat ederek sanat bilgisinin daha çok artmasına da yardımcı olmuştur. Ayrıca sanatçının bu azimli başarısı, dünyada birçok ülkede müzeler, konutlar, işyerleri ve yayınlarda yer almayı hak etmiştir. Başarır, modern sanat yolunda birçok sanatçıya yön gösterici ve ülkesini en iyi şekilde temsil eden örnek bir seramik sanatçısıdır. Sanatçı katılmış olduğu Macsabal Odun Pişirim Sempozyumunda da yer alarak seramik sanatındaki başarılarını katlamıştır (Şekil: 36). Ayrıca Macsabal Sempozyumunda sanatçı arkadaşlarıyla başarısını belgelemiştir (Şekil: 37). Bingül Başarır, bir sergi çıkışında seramik sanatçısı arkadaşlarıyla ve öğrencileriyle bu anı ölümsüzleştirmiştir (Şekil: 38). Sanatçının katılmış olduğu diğer sempozyum olan 1.Uluslararası Değerimendere Uygulamalı Seramik Sempozyumu Başarır'ın sanat yaşamındaki önemli anlardan biridir (Şekil: 39).

Şekil 36: Bingül Başarır, Hacettepe Üniversitesi Macsabal Odun Pişirim Sempozyumu 02-10 Ekim 2011 / Ankara (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 37: Mascabal Odun Pişirim Sempozyumu-2011/Ankara (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 38: Soldan Sağa Zehra Çobanlı - Onur Müştak Çobanlı - Güngör Güner - Bingül Başarır Candan Dizdar Terwiel (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 39: 1.Ululararası Değirmendere Uygulamalı Seramik Sempozyumu Soldan Sağa Mehmet T z m Kızılcan – Güngör Güner – Bing l Başarır- Sevim  izer – Mustafa Tunçalp –  zt rk Başarır (Bing l Başarır Arşivi)

5.1.1. Özel Yaşamı

Şubat 1938 yılında İstanbul’da doğan Bing l Başarır, iki çocuklu ailenin en büyük kızıdır. Annesinin adı Dilber Mutan ve Babasının adı da Hamit Has’dır. Sanatçı, babasından çok destek görmüştür. Sanatçının kız kardeŐi Bilge Has Amerika’da yaŐamaktadır. Başarır, iki yaşında yerleŐmiŐ olduğu İstanbul’da II. Dünya savaşının başlamasıyla da zor yıllar geçirmiştir. Bununla birlikte savaştan dolayı ailede çıkan sıkıntılarda sanatçıyı bu dönemde yalnız bırakmamıŐtır. Ancak her Şeye rağmen sanatçı ve ailesi ayakta durmayı ve birbirine olan bağlılıklarını kaybetmemiŐlerdir.

Bing l Başarır’nın eğitim hayatı İstanbul’da başlamıştır. Bu yüzden sanatçı ilkokul, ortaokul ve liseyi İstanbul’da okumuŐtur. Sanatı çocukluktan beri seven Bing l Başarır’ın seramik sanatı sevgisi 1960 yılında Füreya Koral ile başlamıştır. Füreya Koral’ın yanında seramik eğitimi alma imkânı bulmuŐ ve sanatçı baŐarılarına başarı katmıŐtır. Bing l Başarır’ın, seramik sanatı sevgisi her geçen gün artmıŐ ve bu sevgi ile seramik sanatına kendini kaptırmıŐtır. Gelip geçici olmayan bu heves

Başarır'ı usta bir seramik sanatçısı yapmıştır. Sanatçının başarısının en iyi yerde olduğu zamanlarda Urla'lı Yüksek Mimar ve Şehir Plancısı olan eşi Öztürk Başarır ile tanışıp evlenmiştir (Şekil 41). Evlendikten sonra Urla'da yaşamaya başlamıştır. Başarır'ın kızı ve oğlu vardır. Kızı, Lale Başarır; Mimar, Endüstriyel Tasarımcı ve şifacıdır.(Şekil 40). Oğlu, Oğuz Başarır; Elektronik Mühendisi ve Bilişimcidir. Ayrıca kendi şirketi vardır. Sanatçı bir annenin üretkenliğini örnek alarak iş hayatlarına devam etmektedirler.

Şekil 40: Bingül Başarır ve Kızı Lale Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 41: Bingül Başarır ve Ailesi (Bingül Başarır Arşivi)

5.1.2. Bingül Başarır'ın Sanata Başlama Öyküsü

Bingül Başarır, İstanbul'da doğmuş sanat hayatına da aynı şehirde başlamıştır. İlerleyen zamanlarda Ankara'ya taşınan sanatçı, Ankara'da yaşadığı süre içinde sanatını ilerletmeye devam etmiştir. Ayrıca sanatçı, oğluna hamile kaldığı dönemde TRT'ye yetmiş metre karelik duvar panoları yapmıştır. İşine hiç araya vermeyen sanatçı, elli yıl boyunca sanat hayatına ortalama onbeş saat çalışarak devam etmiştir. Fakat evlendikten sonra İzmir'e yerleşen Başarır, zor şartlarda da olsa ilerlemeyi başarmıştır. Bingül Başarır'ın hayat hikâyesi ve seramiğe başlama öyküsü şöyledir.

Seramik çalışmalarına 1960 yılında İstanbul'da Füreya Koral ile başlamıştır. 1962 yılından beri ulusal ve uluslararası sergilere katılmıştır. Uluslararası üne sahip olan sanatçı, hayatı boyunca dış ülkelerde tanınan bir kişiliğe sahip olmuş ve kişisel çalışmalarını başarıyla sürdürebilen bir sanatçımızdır. Başarır, sanata başlamasını şöyle ifade etmektedir;

“ Çocukluktan beri yıllarca gözlemlemiş olduğum bir sanat olan seramiğe 5 yaşında başladım. II. Dünya savaşı sonrası Adapazarı'nın bir köyüne yerleştik. Burası savaştan dolayı çocuklar için tehlikeli bir ortamdı. Burada yaşadığım süre içinde etrafta kil, plastik çamur olmadığını fark ettim. Bende bahçe çamurunu ıslatarak, şekillendirip çanak- çömleğin aynısını yapmaya çalıştım. Bundan başka mısır koçanından evler, başka şeylerden şapkalar yapardım. Yaptıklarımı da çocuklara dağıttım. Bu merakımla birlikte resme sevdalandım. Elime kâğıt kalem geçince resimler çizerdim en çokta portre yapardım. Aile bireylerinin de portrelerini yapmaya başladım. Böylelikle ressam olmaya karar verdim. Ünlü ressamların resimlerini kopya ederek resmimi geliştirdim. Hedefim ressam olmaktı. Fakat bir gün İstanbul'da gezerken bir seramik sergisine rastladım ve ilgimi çekti. Bir sanat tarihi kitabında rastlamış olduğum bir isim olan Füreya Koral'ın bir sergisi olduğunu fark ettim. Sergiden sonra seramiğe başlamaya karar verdim. Buradan sonra Füreya'nın kapısına gittim. Bana ders vermesini istedim ilk başta kabul etmedi. Fakat ben yılmadım. 6ay Füreya'nın atölyesinde çalıştıktan sonra Füreya sergisinde benim işlerimi de sergilemek istedi. 1962 yılında Uluslararası sergiye katıldım. Türkiye ikicisi oldum. Dört altın madalya kazandım. Bu sergiden sonra 1962 yılında Füreya'nın atölyesinden ayrılıp kendi atölyemi açtım.”

Aynı zamanda alaylı bir sanatçı olan Başarır, alaylı bir sanatçı olması ile ilgili şunları söylemektedir;

“ Alaylı bir sanatçıyım. Örnek verecek olursam, bir yol düşünün bir yanda akademik olarak ilerleyen bir sanatçı diğer yanda eğitim almamış alaylı bir sanatçı var. İki sanatçı da belli bir tecrübe ve eğitim almış oluyorlar, akademik eğitim alan sanatçı sistemli bir şekilde ilerliyor. Akademik eğitim almayan sanatçı el yordamıyla deneme yanılma ile ilerliyor. Ayrıca alaylı olan sanatçının akademik alan sanatçıya göre daha fazla kitap okuması gerekiyor. Tabi ki ikisinin de farklı avantajları var. Her şeye rağmen akademik eğitim almak isterdim. Ancak alaylı bir sanatçı olmasaydım bu kadar başarılı bir sanatçı olabileceğimi düşünemiyorum.”

60’lı yıllarda Füreya’nın atölyesinde çalışmaya başlamasıyla birlikte bu atölyede karma sergide eserlerini sergilemiştir. Aradan geçen zamanla birlikte 1962 yılına kadar hiçbir sergiye katılmamıştır. Bu yıllar da Çekoslavakya’da açılan “Uluslararası Prag Seramik Sergisine” katılmış ülke olarak gümüş madalya almıştır. Kendisi de altın madalyaya layık görülmüştür (Şekil: 56). Bu sergiden sonra ilk defa 1963 yılında Ankara Sanatseverler Derneğinde sergi açmıştır (Şekil 45). 1964 yılında İstanbul’da ikinci sergisini açmıştır.

Bingül Başarır, sanat yaşamında yılmadan, yaptıklarıyla yetinmeden yeni aşamalara doğru hızla gelişmeye devam etmiştir. Sanatçı, bu başarısını şu şekilde anlatmaktadır;

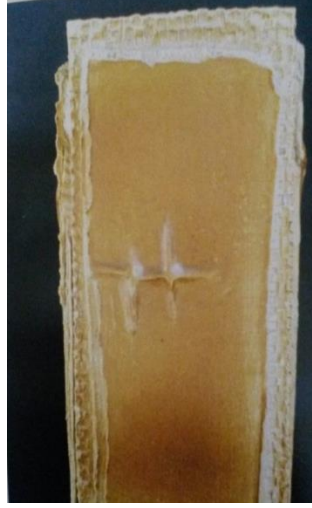
“Bizim zamanımızda galeri azdı. Ankara’da sergi açtığımda bir belediyenin galerisi bir de İmar İskân Bakanlığının giriş kısmında bir galeri vardı. O zamanın Kültür Turizm Bakanı geldiği sırada sergimi gezdi. Sergiyi çok beğendiğini söyleyerek sergiyi Paris’e götürün dedi. Benim için bu çok büyük bir şanstı. Sergi Paris’te kaldığı süre içinde çalışmam gerekiyordu. Seramik yaparak geçinmem de mümkün değildi. Bu yüzden elimden dikiş- nakış geldiği için bir moda evinde çalışmaya başladım. Ünlüler diktiğim elbiseleri giydi. Bu geçen süre içinde de Paris’te dört sergi açtım. Moda evinden aldığım ücretle de Paris’te iyi bir yaşam sürdüm. Bu olaylara bakacak olursam kendimi çok şanslı buluyorum.”

Sanatçı usta olma yolunda giderken kendine özgü duruşuyla kadınsı bir güzellik duygusunu eserlerinde işlemektedir. Sanat için biçimle – öz birbirini tamamlayan bir bütün olmuştur. Bu da sanatçının renkleri saf ve özgün olarak incelemesine sebep olmuştur. Bunu da;

“ Batı'nın donuk karma renklerinden kaçınıyorum. Renklerin saflığını derinlik içinde eritmek çabam benim ” diyerek ifade etmiştir.

Bu söylediği ile eserlerinde çamura anlam vermeyi başarmaktadır. Prag'daki uluslararası sergide almış olduğu ödülünden sonra üç özel, iki karma, üç uluslararası sergiden başka Paris'te Galeria Du Bac'da, Galeria la Palette Bleu'de ve Paris fuarında sergi açarak uluslararası bir üne kavuşmuştur. Sanat yaşamı boyunca en değerli sanatçılardan olan Bingül Başarır, 1966-1967 yılları arasında Paris'te açmış olduğu sergilerden sonra Fransız Hükümeti sanatçı kadrosuna alınmıştır. Başarır, çalışmalarını genellikle pano üzerine yapmıştır. Ankara'daki ilginç yapıtları arasında Türkiye'de yapılmış olan en büyük pano olan TRT'nin Arı stüdyosunda ki pano olmuştur (Şekil 122). Ayrıca Mimar Vedat Dalokay'ın uluslararası yarışmada birincilik alarak yapımını yüklediği İslamabad Cami'nin seramiklerini de Bingül Başarır yapmıştır (Şekil 54).

Bingül Başarır, başarılı bir sanat yaşamı geçirmekle birlikte yurt dışında açtığı birçok sergi de ödül almayı da hak etmiştir. Seramiğin her alanında kendini ispatlamayı başarmıştır. Sanatçının aldığı ödüllerden bahsedecek olursak, İtalya'nın Faenza kentinde açılmış olan 37. Uluslararası Seramik Sergisi'ne “Değişim” adlı yapıtı ile katılmıştır. Ayrıca 1974 yıldan beri her yıl yapılan bu yarışmaya katılan sanatçı 1975 yılında yapmış olduğu vazo ile altın madalya ödülü almıştır. Bu vazo Faenza'daki Seramik Müzesi'nde bulunmaktadır ve dört uluslararası ödüle sahip bir eserdir (Şekil 42). Ayrıca üç sponsor ile başvuru ile Uluslararası Seramik Akademisine sanatçı doğrudan davet edilmiş 1982 yılında da üye olmuştur. Beril Anılanmert ile Seramik Akademisine davet edilen sanatçı, sanatçıya sponsor olmuş ve Beril Anılanmert'te 1990 yılında akademiye üye olmuştur.

Şekil 42: Bingül Başarır, Faenza Seramik Müzesi, 1975 (Bingül Başarır Arşivi)

Sanatçının aldığı ödüller ve başarılar bununla da kısıtlı değildir. Uluslararası Seramik Akademisi Üyesi olan Bingül Başarır, Japonya’da “ Shigazaki Ceramic Cultural Parkı”nın slayt gösterisini yapmış bazı yapıtlarıyla da sergiye katılmıştır (Şekil: 78). Bununla birlikte uluslararası beş seramik yarışmasında da ödül almıştır. Sanatçının çağdaş sanat alanında 1800 eser arasında ödül almayı hak kazanmasını da bu başarıları arasında gösterebiliriz. Yetenekli bir sanatçı olan Başarır sanatı şöyle anlatmaktadır;

“ Sanatı kişisel olarak ele alacak olursam kendini anlatma işine denir. Herkesin kendini anlatma şekli farklıdır. Sanata seçimlerimize göre yön vermekteyiz. Ayrıca dünyadaki politik gelişmelerde sanatı biçimlendirmektedir. Bunu da göz önüne alıp değerlendirecek olursam sanata atıldığım zamanlarda kültürel ortamın çok iyi bir şekilde ilerlediğini söyleyebilirim. Dolayısıyla sanata saygı ve ilgi vardı. Ancak 70’li yıllardan sonra çeşitli devrimler olmaktadır. Bu da kültürel yozlaşmaya ortam hazırlamaktaydı. Sanata karşı ilgide azalmıştı. Türkiye’de ise sanata saygı hiç yok. Özellikle İstanbul önemli bir kültür kenti olmasına rağmen sanata ilgilinin en az burada olduğunu gözlemledim.”

Sanatçı söyledikleri ile sanatın ne kadar dış etkenlerden etkilenecek ve yeteri kadar önemsenmediğini dile getirmiştir. Bunlara rağmen sanata olan ilgisinden hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Bunu da sanat hayatı boyunca saydamlığı ifade eden cam ürünlerinden, linyit cürufu gibi atık malzemelerden yaptığı işlerden ve duvar

panolarından ortaya çıkarmış olduğu başarılı eserlerinden anlamaktayız. Tüm bu yapıtlarına da imzasını “BADA” olarak atan sanatçı, Bada’nın anlamını şöyle anlatmaktadır;

“Bingül ismindeki “g” harfini seramikte kullanmak gerçekten zor oluyordu. Bir gün açmış olduğum sergide birinin yanına gelerek ismimi sormasıyla ve “g” harfini neden yazmayı unuttunuz demesiyle “Bada” yı kullanmaya başladım. Bada, sarayda yaşamış ve annemi büyütmiş olan Büyükannemin bana söylemiş olduğu bir isimdir. Bende Bada’nın ne anlama geldiğini hiç sormadım. Bada’nın Çerkezlerin bir kolu olan Abbas kökeninden geldiğini düşünüyorum. Çünkü orada söylenen bir şeydi. Belki de Balaydı. “Bala” Çerkezlerde çocuk demekmiş. Bunlardan sonra Bada’nın yazılımı da kolay olunca eserlerimde imza olarak kullanmaya başladım. Şuan ki atölyemim adı da “BADA’dır.”

Sanatçının bugün İzmir’de ki atölyesinde sanat hayatına devam etmektedir. Ayrıca “Bada” ismiyle kendi eserlerinin bulunduğu bir kataloğa sahiptir (Şekil 43).

Şekil 43: Bingül Başarır, “Bada” Katalog, 2010 (Bingül Başarır Arşivi)

Sanatçıyı diğer meslektaşlarından ayıran yönleri ise duvar panolarının dünyaca ilgi görmesidir (Şekil: 82). Bu nedenle birçok dergi, yayın ve gazetelerde yer almıştır (Şekil: 80). Başarır’ın bir diğer başarısı da dünyada ilk kez tarafından üretilmiş olan kömür cürüflü çalışmaları büyük ilgi görmesidir (Şekil: 151). Bununla birlikte sanatçı Türkiye’de belki de dünyada seramiğin hem kavramsal hem de duygu ve düşünce açısından seramiğe aktarılmasını gündeme getirmiştir (Şekil: 91).

5.1.3. Basında Bingül Başarır

Bingül Başarır, sanat hayatı boyunca birçok başarıya imza atmıştır. Bunlardan biride 1963 yılındaki ilk seramik sergisini açmış olduğu ve kadınsı duyarlılığını güzel örnekleriyle anlattığı Ankara'da açılan sergisidir (Şekil: 44).

Şekil 44: Bingül Başarır'ın ilk sergisi, Fikir ve Sanat Dergisi, 1963 (Bingül Başarır Arşivi)

1963

SERAMİK SANATINDA BİR USTA DAHA. BİNGÜL HAS

Genç Sanatçının Ankaradaki sergisinden başarılı örnekler

EN eski sanat türlerinden biri de seramik. Balçığı karıp — yoğurarak, kaba çizgilerde biçimlendirilen ilkel insanın sanata olan meyline de örnek ayrıca, çeşitli çağlarda çeşitli gelişimler göstermiş. En ileri sanat niteliğini kazanmış çok kez... Güzel yönü, ekici yönü giderek araçla sanatın birleştirilmesinde.

Ozellikle Anadolu çorabına heybesine, kilimine nakış vururken, topraktan yaptığı kaba kaçağa da biçim vermiş, duyarlı işlemiş. Seramikçi ilk bu yönden de bizde köksüz, salt Batıdan aktarma değil. Diğer toplumlarda olduğu gibi bizde de ustaları yetişmiş bu sanatın. Günümüzde ise daha yararlı olmasına karşın—fabrikasyonla soysuzlaşmağa yüz tutmuş. Seramik pişiren ocaklar sıra sıra. Ama kendini kolay kazançtan irak tutup, ya pınlara kişiliklerini vurma yönünde olanlar sanatlarıyla çıkıyorlar dev ocakların karşısına.

İn yapmış, artık verimi belli olmuş ustaların yanı sıra genç kuşaklardan da ilgi vörüyor bu eski sanat türü. İçlerinde yetenek gösterenler de var: Örneğin Bingül Has. Genç bir sanatçı. Ama daha yolun başında ustalaşmağa yönelmiş. Kendine özgü yapımla kadını duyarlı işlendiği güzel, sağlam örnekler veriyor. Biçimle

öz birleşiminde yoğun bir sürr var. Biçimine malzeme olan renkleri de oldukça saf. Sanatçı için tehlikeli. Bingül Has bu tehlikeli çizimde çoğu kez rahatça oynayabilmekte. Bunu kendisi de söylüyor:

«Batı'nın donuk, karma renklerinden kaçınıyorum, diyor, Renklerin saflığını derinlik içinde eritme çabam benim».

Ve bunu yakalıyor da. Çamurca anlam verirken, renk alıp hoşunu gitmiyor, yada düzlükte donup, kalmıyor; özün derinliğinin bir parçası oluyor o da. Düz, salt renk oluştan kurtuluyor. Soyut tvrene rahatlıkla bir giriş, bu evreni tamamlayış var renklerin. Bingül Has'ın başarısı da burada.

Renklerdeki açık değişiklik, vurgu sanatçının derinliklerin

BİNGÜL HAS Seramiğe 1959 yılında Füreya Koral'ın yanında başladı. 1962'den bu yana kendi atölyesinde çalışıyor. İlk kez 1962'de Prag'da açılan Uluslararası Seramik Sergisine katıldı ve altın madalya ödülünü kazandı. İlk sergisini 1963'te Ankara'da, ikinci sergisini İstanbul'da 1964 Mayıs'ında son sergisini de 25 Mayıs'ta Ankara'da açtı. Yenişehir postahanesinin en üst katındaki sergisi 6 Haziran'a kadar açık kalacak.

deki iç yaşantısındaki iki uçlu birleşen çelişkilerini de yalıyor. Cevitlerin yanı sıra siyah bir evre. Yaratıcı eylem böylece sanatçıyı karşı renklere şirle karışık zengin bir soyutlamaya götürüyor.

Bingül Has'dan biraz da A.

narolu'ya eğilmesi. Sanatın Uluslararası niteliğini öz mayadan aldığı unutmaması beklenir.

Sonuç: Seramikte bir iki ustamıza bir yenisi daha katılıyor. Bu da Bingül Has.

E. YAZGAN

— FOTOGRAFLAR —
Erdoğan ÇİFTLER

FİKİR VE
SANAT
FİKİR VE
SANAT
FİKİR VE
SANAT
FİKİR VE

SANATÇI VE ESERİ: Bingül Has, «Kırmızı Pano» adını verdiği bir seramiği ile beraber

Şekil 45: Bingül Başarır'ın İlk Sergisinden Ayrıntı, 1963 (Bingül Başarır Arşivi)

Uluslararası ün yapmış Başarır'ın 23 Mayıs günü Ankara Mühendisler Birliğinde açmış olduğu bir sergidir. Eserini rölyefle derinlik vermiş ve çevreden çok fazla ilgi görmüştür (Şekil 46).

Şekil 46:B. Başarır'ın Ankara'da ki Sergisinden Gazete Haberi (Bingül Başarır Arşivi)

Yetenekli sanatçı başarılarını zengileştirerek 1964 yılında üçüncü sergisini açmıştır. Bu sergisinde sanatı yeniden diriltmeye ve kolay kazanç peşinde olmadığını anlatmış ve gelecek kuşaklara sanata duyarlı kişiler yetiştirmeye ve seramiği yaşadıkları yerde tanıtarak kabul ettirmeye çalışmıştır (Şekil 47).

Şekil 47: Bingül Başarır Üçüncü Sergisi -1964 (Bingül Başarır Arşivi)

Dünyada ve Türkiye’de açtığı sergilerle dikkat çekmeyi başaran sanatçı, seramik üzerine işlediği dokularla meydana getirdiği sergide büyük bir ilgi görmeyi başarmıştır. Ayrıca bu sergisini Paris’te de açacaktır (Şekil: 48).

BINGÜL BAŞARIR SERAMİKLER ÜZERİNE İŞLEDİĞİ DOKULARDAN MEYDANA GETİRDİĞİ SERGİDE. (FOTO: FAYSAL GEYİK)

Seramikte yeni bir sistem deneyen Bingül Başarır Paris’te de sergi açacak

Hürriyet 1971

ANKARA, (Hürriyet) — Dünyada ve Türkiye’de katıldığı ve kendi açtığı sergilerle erişilmesi güç bir rekor kıran seramikçi Bingül Başarır seramik işlemeciliğinde yeni bir sistem denediği eserlerini Ankara’da sergilemiştir.

Prag Uluslararası Seramik Sergisi’nde altın madalya kazanan ve bugüne kadar 10 sergi açan Bingül Başarır, son sergisindeki eserlerinde hücre sistemi adını verdiği yeni bir doku usulü kullanmıştır. Sanat çevreleri seramiğin daha ince işlerde kullanılmasını sağlayan yeni sistemi çok beğenmişlerdir.

Cenevre ve Paris’te açtığı sergilerle uluslararası bir üne kavuşan Bingül, Ankara’daki sergisinin ilgi gördüğünü be-

lirtmiş, “Fakat yine de bu tür sanat olaylarına karşı halkımızın geniş ilgisini çekmek mümkün olmuyor” şeklinde konuşmuştur. Bingül Başarır’ın eski Türk kapları ve süsleme eserlerini yeni şekillere kavuşturarak yaptığı eserlerin içinde en çok ilgi çekenleri vazolar ve süs kapları olmuştur.

Genellikle mavi rengin hâkim olduğu ve “Bol renk” esasına göre yapılan seramiklerin yer aldığı sergi Ankara’dan sonra Paris’e götürülecektir. Bingül Başarır bugüne kadar katıldığı sergilerin Prag, Güzel Sanatlar Akademisi, Cenevre ve İstanbul Uluslararası Seramik Sergileri olduğunu hatırlatmış, “Yurt dışında sergi açmak güzel şey. Fakat ben yurtda sergi açtığım her sergide daha fazla heyecanlanıyorum” demiştir.

Şekil 48: B.Başarır Hürriyet Gazetesi, 1971 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 49: Bingül Başarır, Daily News Dergisi, 1971 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır, 1971 yılında Ankara yapı ve Endüstri merkezinde bir sergi açmıştır. Ayrıca sanatçı dış basında da büyük ilgi uyandırmayı başarıp birçok yabancı dergide yer almıştır (Şekil: 50).

Şekil 50: Bingül Başarır, Başarı Gazetesi, 1971 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır'ın açmış olduğu birçok sergiyi anlatan gazete haberlerine yer verilmiştir (Şekil: 51).

Şekil 51: Bingül Başarır'ın Basında Haberleri, 1972/1973(Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır'ın derece aldığı ödüllerini sergilediği gazete haberinden bir görüntü yer almaktadır (Şekil: 52).

Şekil 52: Basında B.Başarır ve Aldığı Ödüller (Bingül Başarır Arşivi)

Günaydın Gazetesinin 1972 yılında yaptığı haberde yetenekli sanatçı Bingül Başarır'ın dünyanın en büyük camisi olan İslamabad Caminin seramik panolarını yapması büyük ilgi uyandırmıştır (Şekil 53).

Şekil 53: Bingül Başarır, Günaydın Gazetesi, 1972 (Bingül Başarır Arşivi)

Harp te kaybeden Pakistanlılar kubbesi SELİMİYE'den 4 misli büyük bir cami yaptırıyorlar

1972

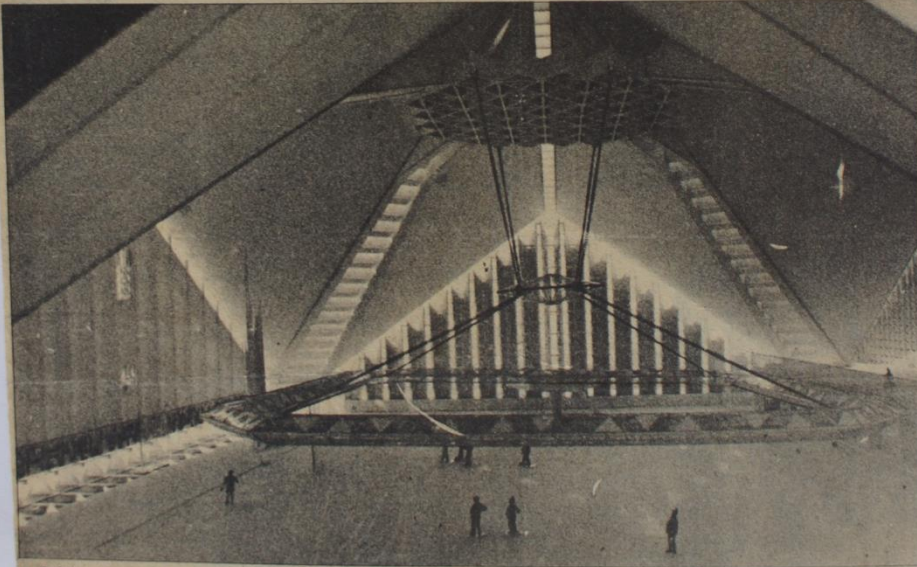
Mimarı Türk olan caminin çini işlerini bir Türk kızı yapacak

Ertuğrul AKBAY

Batı Pakistan'ın başşehri İslamabad'da 150 milyon lira sarfıyla bir Türk mimarı tarafından yapılmakta olan dünyanın en büyük ve modern caminin kible duvarını da bir Türk seramisti olan Birgül Başarır dekore edecek. Taçmahal'i yapan Osmanlı Mimarı Sinan'ın kalfalarından Kasım ustadan beri Türk mimar ve sanatçıları, 400 yıldan beri ilk defa İran kültürünü aşarak İndus'de böyle bir eser vereceklerdir. Dost Pakistan'ın 2 yıl önce uluslararası bir yarışmaya çıkardığı Büyük Millî Cami projesini kazanan Vedat Dolakay 70 metre uzunluğunda ve seramik işlerinin Türk seramisti Birgül Başarır'a verdirtmiştir. Tahminen yalnız 25 milyona çıkacak olan seramik işi caminin 150 milyon liraya çıkmasını dışındadır. 1975 yılında tamamlanıp halka açılacak olan caminin içi 20 bin, dışı ise 150 bin kişi alacaktır. Kral Faysal tarafından hediye olarak yaptırılan bu caminin yalnız kubbesi Selimiye caminin 4 mislidir.

Caminin 70 metre uzunluğunda ve 40 metre yüksekliğindeki kible duvarını çini ve seramikle süsleyecek olan Birgül Başarır, şimdiden çalışmalara başladı. "Bu iş bana gurur veriyor" diyor.

Pakistan'dan çok fazla hacı geldiği için Suudi Arabistan Kralı tarafından hediye yaptırılan caminin iç görünüşü.

Şekil 54: Bingül Başarır İslamabad Camisini Yaparken, 1972 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 55: Basında Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 56: İlk Kez Katıldığı Çekoslavakya'nın Prag Kentinde Aldığı Ödül (Bingül Başarır Arşivi)

Bugüne kadarki yapmış olduğu çalışmalarıyla ülkemizin en değerli sanatçılarından olan Bingül Başarır seramiğe 1959 yılında başlamış ve 1962 yılında Prag 'da almış olduğu altın madalya büyük ilgi görmüştür. Tanınmış sanatçı iki bin metrekarelik yapmış olduğu duvar panosu ile de ilgileri toplamaya devam etmiştir (Şekil: 57).

Şekil 57: Bingül Başarır, Yeni Ortam Gazetesi, 1973 (Bingül Başarır Arşivi)

Ünlü seramikçi Bingül Başarır 1973 yılında Metin Orbeyi ile röportaj yapmıştır. Bu görüşme sanatçının sanat hayatını kısaca anlatarak bilgi vermektedir(Şekil: 58).

Şekil 58: Bingül Başarır, ÇBS, 1973 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır 1974 yılında Pakistan'da yapılacak olan en büyük cami olan İslamabad camisinin seramiklerini yaparak sanat hayatında önemli izler bırakmıştır(Şekil: 59).

Şekil 59: Bingül Başarır, Zafer Gazetesi, 1974 (Bingül Başarır Arşivi)

Çağdaş sanat alanında 1800 eserin katıldığı sergide ödül almayı hak eden Bingül Başarır başarısını artırmaya devam etmiştir (Şekil 60).

Şekil 60: Bingül Başarır, Aylık Güzel Sanatlar Dergisi, 1975 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır'ın Politika Gazetesinin de 1975 yılında çıkar haberde Uluslar arası Çağdaş Seramik Yarışmasında altın madalya alması ile çıkan haberdan ayrıntı yer almaktadır (Şekil: 61).

Şekil 61: Bingül Başarır, Politika Gazetesi, 1975 (Bingül Başarır Arşivi)

BİNGÜL BAŞARIR, SERAMİK ÇALIŞMALARI YAPARKEN

'SERAMİK SANATINDA DÜNYACA TANINIYORUZ,,

Hikmet ÇETİNKAYA

— Sanat yaşamızdan söz eder misiniz?

— Seramiğin ana maddesi olan kil ile ilk karşılaşmam gezi için gittiğim Adapazarı'nın bir köyünde olmuştur. Küçük yaşlarda idim. İlk ortaya çıkardığım biçimler çevremde gördüğüm çanak, çömlek gibi şeyler oldu. Daha sonraları resimle ve özellikle portre ile uğraştım. O zamanlar ressam olmayı amaçlıyordum. Çeşitli nedenlerden, akademiye gitmem olanak dışı olduğundan, kendime sürdürüyordum çalışmalarımı. Bu arada sanatla ilgili kitaplar okuyor ve sergileri izliyordum. Bu sergiler arasında beni en çok etkileyeni 1959 yılında gördüğüm sanatçı Füreya'nın seramik sergisi idi. Bu olay yaşamımda bir dönüm noktasıdır diyebilirim. Füreya hanımın atölyesinde çalışmaya başladım bu sergiden sonra. Seramik bugün düşüncelerin aktarılacağı bir sanat haline gelmiştir.

— Bugüne kadar açtığınız sergiler hakkında görüşleriniz?

— İlk kişisel sergimi 1963 yılında Ankara'da açtım. Ancak benim için önemli olanı 1964'de açtığım İhtinat sergimdir. Gördüğü ilgi sonucu Turizm Bakanlığınca Paris'e gönderilmesine karar verildi. Orada bir yıl kalarak ayrıca üç sergi dü-

■ SERAMİK SANATÇISI BİNGÜL BAŞARIR: «SERAMİK, DÜŞÜNCELERİN AKTARILABİLECEĞİ BİR SANAT HALİNE GELMİŞTİR.»

1975 Cumhuriyet

Mevsimin ilk konserini İsvetli müzisyenlerden oluşan topluluğu ile Eylül ayında veren Okay Temiz bu kez de yerli sanatçılardan kurulu kadroyla 7 şubatta Atatürk Kültür Merkezi'nde İstanbullu müzikseverlerin karşısına çıkacak ve Türk ezgi - ritimlerinin Batı'nın armonileri ve Afrika'nın ritmiyle süslenmesi sonucu ortaya konan folk-cozun son örneklerini sunacak. Konserde Teoman Madra son foto-ışık ayunlarının yanı sıra 13. yy. Türk, Selçuk motiflerini çok kesitli prizmatik filtrelerle çoğaltacak ve bu biçimlerden görünümier yaratacak.

Okay Temiz'in topluluğunu oluşturan öteki üyeler ve Mevlevî müziğinin yorumcu ve bestecisi Neyzen Aka Gündüz Kutbay, radyo ve TV'den tanıdığımız Ankaralı genç caz sanatçısı Tuna Otanel (piyano alto saks) ve Onno Tunc'tur (bas).

OKAY

OKAY TEMİZ
7 ŞUBATTA

çalışmalarını kapsayan bir

İstanbul'da bir İzmir'li sanatçı

Altın Madalyalı seramikçi...

● Uluslararası seramik sergilerinde "Altın Madalya" kazanan, yabancı müze ve koleksiyonlarda yapıları bulunan Bingül Başarır, son çalışmalarını Destek Reasürans Sanat Galerisinde sergiliyor...

İzmir'li seramik sanatçısı Bingül Başarır, duvar panoları ile heykellerini, Destek Reasürans Sanat Galerisinde sergiliyor. Asıl amacı ressam olmak olan Başarır, seramik sanatçısı Füreya'nın sergisini gezdikten sonra, seramikçi olmaya karar verdi. Seramiğe, 1960'da İstanbul'da, Füreya ile başladı. 1962 yılından bu yana yurtiçi ve dışında birçok sergi ve yarışmalara katıldı. Yabancı müze ve koleksiyonlarda yapıları bulunan Başarır, 1962'de, İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan AIC "Uluslararası Seramik Akademisi" ve merkezi N.Y. Manchester kentinde bulunan NCECA National Council on Education'a üye kabul edildi.

Uluslararası Seramik sergilerinde üç kez "Altın Madalya" kazanan Bingül Başarır'ın, yine uluslararası yarışmalarda birçok birinciliği de var. Bu kadar önemli yarışmalara katılan, Benallere çağrılan Başarır, kendi ülkesinde yeterince ilgi görememekten yakınıyor. Hele hele İzmir'de yaşadığından beri "Taşralı sanatçı" kimliğinden pek kurtulamıyor.

Yazın İtalya'nın Faenza kentinde kişisel bir seramik sergisi açacak olan sanatçı, yaptığı sanat konusunda şunları söylüyor: "Seramik sanatı, duyguyu düşünce ve birikimlerimi, yaşam yorumu olarak aktardığım bir sanat dalıdır. Genelde eslin kaynağım insan ve çevresidir. Günümüzde insanın doğadan uzaklaşması, doğal dengenin bozulması ilgimi bu ilişkiye yöneltmeye neden oldu."

Taş, fosil, mineral gibi doğal oluşumları, insan yaşamı arasında ilişkiler kurmaya çalışan Başarır, çalışmalarında yanmış kömür, kil, volkanik taş ve cam da kullanıyor.

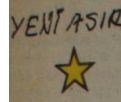
Öğrenci de yetiştiriyor

Ankara'da TRT Genel Müdürlüğü'nün girişinde büyük ölçekli bir panosu bulunan Bingül Başarır, şömine kaplamaları ile modern mimarlar bile yaptı. İzmir'deki atölyesinde öğrenci de yetiştiren Başarır eserlerinde, seramiğin düşünceli yanı da olduğunu anlatmaya çalışıyor.

Şekil 62: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1975 (Bingül Başarır Arşivi)

YENİ ASIR
1976

Sanatçının serbest olması gerektiğini söyleyerek "Sanat toplum içindir" diyen ülkemiz sınırları dışına taşarak birçok yabancı mecma tarafından eserleri ve kritikleri yayımlanan sanatçımız Bingül Başarır evinin bir köşesinde astığı eserleriyle

(FOTO: M. ALI - VARIŞ)

Ülkemize yıllardır birincilikler kazandıran ünlü seramikçi Bingül Başarır'a göre :

«Sanat özgür olmalıdır»

Hamdi TÜRKMEN

YIL 1959... Küçükluğünden beri resim yapmaya karşı aşırı merakı olan bir genç kız heyecanla İstanbul'da bir seramik sergisini geziyor. Sergideki tüm eserlerin önünde saatlerce kalıp hayran hayran seyrederek. İşte o an karar veriyor bu sanat dalıyla uğraşmaya ve kollarını sıvıyor. Bingül Başarır'dan söz ediyoruz. Yakın bir zamanda İzmir'e yerleşen ve "Bu kent benim son durağım olacak" diyen ününü dünyaya kabul ettiren ve bu sanat dalında ülkemize çeşitli birincilikler ve altın madalyalar kazandıran Bingül Başarır'dan.

İLGİNÇ ÖYKÜ

Sanatçının ilk başarısının öyküsü de hayli ilginç. Seramik sanatına başladıktan tam üç yıl sonra 1962 yılın da Bingül Başarır Çekoslovakya'nın Prag şehrindeki Uluslararası Seramik yarışmasında üstün yeteneğiyle dünyanın ünlü seramikçilerini geride bırakarak ilk birinciliğini ve altın madalyasını alıyor. Ve Bingül Başarır'ın son başarısı da geçen yıl İtalya'nın Firenze kentinde her yıl yapılan geleneksel Uluslararası Çağdaş Seramik Yarışmasındaki birinciliği. Bu arada, 1974 yılında Fransa'daki Clermont Ferrand Resim-Heykel yarışması "Seramik Heykel" Birinciliği yine Fransa'daki Vichy Uluslararası resim-heykel yarışmasında birincilik kazandıran Bingül Başarır'ın.

İZMİR'E YERLEŞECEK

İzmir'de bugünlerde geniş bir atölye açarak çalışmalarını sürdürenin hazırlığı içinde bulduğumuz ünlü seramikçi Bingül Başarır'ın değişik bir sanat anlayışı var. Evli ve iki çocuk annesi Başarır eserlerinde genellikle baskı altındaki insanları anlatıyor. Geometrik şekiller kullanarak seramik yapan Başarır görüşlerini şöyle dile getiriyor:

İzmir'de bugünlerde geniş bir atölye açarak çalışmalarını sürdürenin hazırlığı içinde bulduğumuz ünlü seramikçi Bingül Başarır'ın değişik bir sanat anlayışı var. Evli ve iki çocuk annesi Başarır eserlerinde genellikle baskı altındaki insanları anlatıyor. Geometrik şekiller kullanarak seramik yapan Başarır görüşlerini şöyle dile getiriyor:

Şekil 63: Basında Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1976 (Bingül Başarır Arşivi)

Izmirli sanatçının başarısı

FÜSUN DEMİREL
İTALYA'nın Faenza kentinde düzenlenen "Uluslararası Seramik Yarışması ve Kongresi" her yıl olduğu gibi bu yıl da 48 ülkenin sanatçısıyla açıldı.

1975'de "Uluslararası seramik yarışması"na ülkeimizi temsil eden katılan Bingül Başarır Faenza'dan bir ödülle döndü. Bingül Başarır ayrıca "Uluslararası seramik müzesi"nde bir ya pıtını bulundurmaktadır.

Bingül Başarır şimdiye dek yabancı ülkelerde çeşitli özel sergiler açmış ve yabancı basında en çok sözü edilen Türk sanatçı niteliğini kazanmıştır.

Izmir'li sanatçımız ül kemizi yurt dışında en iyi şekilde tanıtmaya cabasını göstermiştir. "Uluslararası seramik kongresi"nde en çok sözü edilen bir başka konu da Türk seramik ve çinileridir. Eski Türk seramikleri, çeşitli ülke müzele rinde sunulmaktadır.

Bingül Başarır özellikle Uluslararası seramik akade misi başkanı Çek Prof. Ottoeocer ve Sevr Müze Müdürü Henry-Pierre Fou rest ile yaptığı konuşmalar da eski ve yeni Türk seramiklerinin önemini bir kez daha duyurmıştır.

Ünlü seramikçi Bingül Başarır İtalya'daki bir yarışmaya katılıyor

Çeşitli uluslararası yarışmalarda Türkiye'ye pek çok birincilik ve altın madalya kazandıran seramik sanatçısı Bingül Başarır, 30 Temmuz'da başlayacak olan İtalya'nın Faenza kentindeki 36. Uluslararası Seramik Sanatı Yarışmasına katılacağını açıkladı.

Bu yarışma için hazırladığı eseri tamamladığını ve Faenza'ya gönderdiğini belirten Bingül Başarır, "Uzun süredir bu eser üzerinde çalışıyordum. Yarışmada başarılı bir sonuç alarak ülkemizi şeref listesi ne yazdıracağıma inanıyorum. Yarışma için hazırladığım eser, üç ayrı parçadan oluşan bir pano şeklinde. Panoyu oluşturan bu üç parçada, son yıllarda tüm dünyayı yakından ilgilendiren çevre kirlenmesi, açlık ve nütron bombasını ele alıp işlemeye çalıştım" dedi.

1975 yılında katıldığı bu yarışmada altın madalya kazanan ve Türkiye'nin adını şeref listesi ne yazdıran sanatçı "Bu yarışmada da ülkemizi başarı ile temsil edeceğime inanıyorum. Yarışmada dereceye girerek bu anlamlı eserin, ünlü seramikçi Alfonso Leone adına kurulan Uluslararası Seramik Müzesine kabul edilmesi için elimden geleni yapacağım" dedi.

Uluslararası yarışmalarda birçok birincilik ve altın madalya kazanan ünlü Seramik sanatçısı Bingül Başarır, İtalya'daki 36. Uluslararası Seramik Sanatı Yarışmasına katılıyor.

Hürriyet
16/6/78

Başkentli seramik sanatçısı Bingül Başarır şehrimize gelerek Harbiye Yapı Endüstri merkezi resim galerisinde eserlerini sergiledi. Genç ve güzel sanatçının birbirinden başarılı eserleri İstanbul'u sanatseverlerin büyük ilgisine karşılanıp takdir topladı. Resimde sanatçıyı sergisinin açılışında görmekteyiz.

Şekil 64: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1978 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 65: Bingül Başarır, Sarmasık Gazetesi, 1978 (Bingül Başarır Arşivi)

İzmirli sanatçı Fransa'dan döndükten sonra çalışmalara devam ederek bir sergi daha açmıştır (Şekil: 66).

Şekil 66: Basında Bingül Başarır ve İtalya'ya Çağrılması (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 67: Bingül Başarır, 1978 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 68: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1979 (Bingül Başarır Arşivi)

CUMHURİYET 3 ŞUBAT 1979

BİNGÜL BAŞARIR, SERAMİK ÇALIŞMALARI YAPARKEN

“SERAMİK SANATINDA DÜNYACA TANINIYORUZ,,

Hikmet ÇETİNKAYA

— Sanat yaşamınızdan söz eder misiniz?

— Seramiğin ana maddesi olan kil ile ilk karşılaşmam gezi için gittiğim Adapazarı'nın bir köyünde olmuştur. Küçük yaşlarda idim. İlk ortaya çıkardığım biçimler çevremde gördüğüm çanak, çömlek gibi şeyler oldu. Daha sonraları resimle ve özel likle portre ile uğraştım. O zamanlar ressam olmayı amaçlıyordum. Çeşitli nedenlerden, akademiye gitmem olanak dışı olduğundan, kendi kendime sürdürüyordum çalışmalarımı. Bu arada sanatla ilgili kitaplar okuyor ve sergileri izliyordum. Bu sergiler arasında beni en çok etkileyeni 1959 yılında gördüğüm sanatçı Füreya'nın seramik sergisi idi. Bu olay yaşamımda bir dönüm noktasıdır diyebilirim. Füreya hanımın atölyesinde çalışmaya başladım bu sergiden sonra. Seramik bugün düşüncelerin aktarılacağı bir sanat haline gelmiştir.

■ SERAMİK SANATÇISI BİNGÜL BAŞARIR: «SERAMİK, DÜŞÜNCELERİN AKTARILABİLECEĞİ BİR SANAT HALİNE GELMİŞTİR.»

— Bugüne kadar açtığınız sergiler hakkında görüşleriniz?

— İlk kişisel sergimi 1963 yılında Ankara'da açtım. Ancak benim için önemli olanı 1964'de açtığım ikinci sergimdir. Gördüğü ilgi sonucu Turizm Bakanlığınca Paris'e gönderilmesine karar verildi. Orada bir yıl kalarak ayrıca üç sergi düzenledim. Uluslararası sanat galerileri yıllığında bir seramik panomun tam sayfa renkli fotoğraf ve çeşitli sanat dergilerinde ünlü seramik sanat eleştirmenlerinin yapıtlarım hakkında yazıları çıktı. 1967 yılında yerleştiğim Ankara'ya ve 1974 yılı sonu İzmir'e gelene dek çalışmalarımı burada sürdürdüm.

— Hiç ödül aldınız mı?

— Evet, dört kez uluslararası ödül aldım. Bunları şöyle sıralayayım:

Prag Uluslararası Seramik Sergisi (Altın Madalya), Clermont - Ferrand Seramik Heykel Birinciliği (Fransa), Vich Grup Birinciliği (Fransa), Faenza Uluslararası Seramik Sergisi (Altın Madalya) 1975.

Şekil 69: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1979 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır onbirinci kişisel sergisi İzmir Vakko Sanat Galerisinde sergi açarak Türkiye'nin gururu olmuştur. Hala bir çok ülkede eserleri sergilenmektedir (Şekil: 72).

Şekil 72: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1981 (Bingül Başarır Arşivi)

1962 yılından beri birçok sergide ödül olarak büyüyen Bingül Başarır 1982 yılında Uluslararası Seramik Akademisi Üyesi seçilmiştir (Şekil 73).

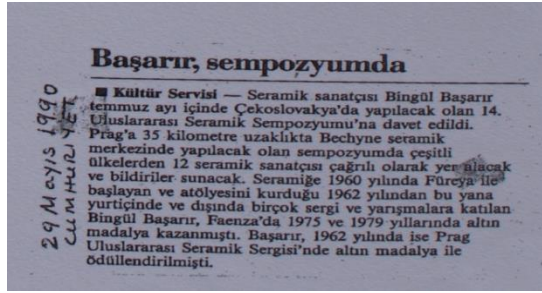
Şekil 73: Bingül Başarır, Hayat Gazetesi, 1982 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 74: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1982 (Bingül Başarır Arşivi)

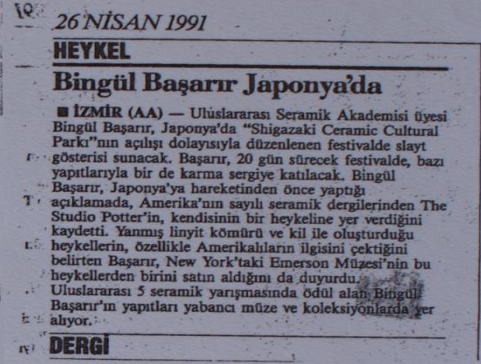
Şekil 75: Basında B. Başarır, 1984 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 76: Bingül Başarır, Cumhuriyet Gazetesi, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

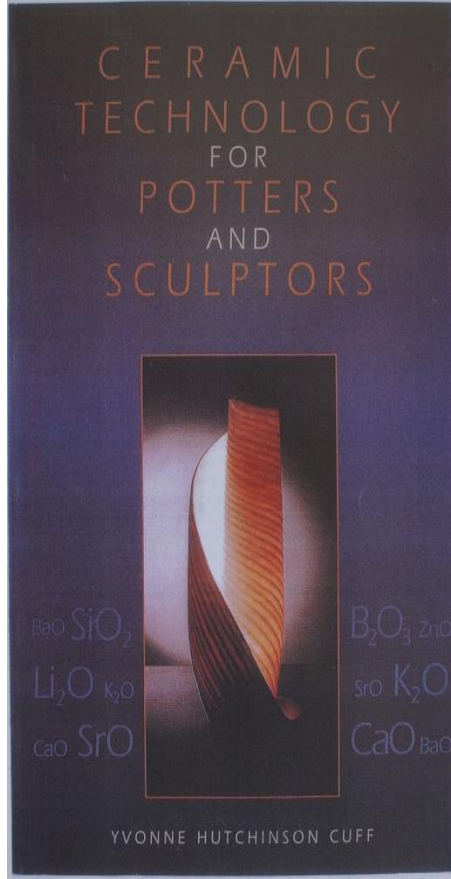
Şekil 77: Bingül Başarır, Günaydın Gazetesi, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 78: Basında Bingül Başarır, 1991 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 79: Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1991 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 80: Ceramic Techology for Potters and Sculptors, ABD, 1996 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 81: Bingül Başarır Basında Öğrencileriyle (Bingül Başarır Arşivi)

Milliyet İzmir Pazartesi 23 Haziran 1997

Öğretmen seramikçi

Seramik sanatçısı Bingül Başarır'ın yetiştirdiği öğrenciler, ödüllere abone oldu

İzmir'de sanat çalışmalarını sürdüren seramik sanatçısı Bingül Başarır, önümüzdeki günlerde Tunus'ta tüm dünya seramik sanatçılarına ön eylemle davet edildiği bir on beş günlük workshopta olacak. Bu davete katılmadan önce ülkemizi ve İzmir'i temsil eden Bingül Başarır ile görüştük.

● Tunus'a davetinizle ilgili söylemek istedikleriniz?

● Tunus Kültür Bakanlığı, bu yıl kapsamlı bir dizi sanat etkinlikleri başlattı. Bunlardan biri de Hammamet kentinde yapılacak uluslararası bir workshop. Bu etkinlik için çeşitli ülkelerin uluslararası tanınmış sanatçılarına çağrı gönderildi. Eserleri ve çalışmalarını bir örneği tarafından izlenip, kesin çağrı yapıldı. Bunlardan biri de benim. Ülkemizi orada yaptığımızla temsil edeceğim. Yanımda götürüleceğim bir eser ve bir hafta içinde ortaya çıkartılacak eserler sergilenen ve çeşitli programlarda seramik sanatını tartışılacak, değerlendirilecek.

● Bu yıl başka etkinliklere katılacak mısınız?

● Evet, bunlardan biri Bozüyük Belediyesi'nin düzenleyeceği önemli bir seramik sempozyumunu. Ülkemizde çok az olmakla birlikte bu tür etkinlikler seramik sanatının gelişmesi açısından çok önemli. Bilindiği gibi, seramiğin değerlendirilmesi çok yaygın değil. Çerç bir sanat nesnesi olarak gerek mimari, iç mimari objesi olarak daha fazla seramiğe önem verilmesi düşüncesindeyim. Seramik sanatı bence en önemli sanatların başında gelir. Çünkü içeriğinde resim, heykel, teknoloji yoğunluklu bir sanat olayıdır. Ortaya çıkartılması oldukça zor olmakla birlikte kalıcı ve estetik düzeyi yüksek bir sanat olayıdır.

Bingül Başarır, "Kentlerin ve yaşadığımız ortamın güzelleşmesi için duvar panolarına ihtiyaç var" diye konuşuyor.

● Siz zaman zaman büyük boyutlu seramik panolar yaptınız...

● Evet, bu tür çalışmalarım oldu. Şimdi Avustralya'da ve Amerika'da yayımlanacak bir kitapta bana yer veriliyor. Nedeniyse, benim uzun yıllar içinde bu tarzda çalışmalarımın da olması. Türkiye'de az yapılan bir çalışma. Oysa kentlerin ve yaşadığımız ortamın güzelleşmesi için duvar panolarına ihtiyaç var.

● Sizin eğitimi bir yanınız da var. Bir sanat atölyesinde özel dersler veriyorsunuz...

● Seramik eğitimi bence son derece önemli. Bunu çok iyi yapan okullar ve meslektaşlarım da var. Ancak benim atölyem daha

kişisel. Yılların birikimini kendi yöntemlerimle ilk başlayanlara

zen öyle sonuç veriyor ki, beni bile şaşırtıyor. Öğrencilerimiz çeşitli yarışmalarda ödül aldı: Altın Testi, Çaydanlık Yarışması vb. gibi. Ödül bir gösterge olmasa da, sanatçının onur duyabilece-

ği bir olay. Ben öğrencilerimi bu tür yarışmalara katılması için ikna ediyorum. Sanatsal yarışma insanı geliştirir, eksiklikleri ortaya koyar.

● Yeni sergileriniz var mı?

● Geçtiğimiz üç ay ABD'deydim, Sanatsal ve kültürel araştırmalar yaptım. San Francisco'daki önemli bir galeriden de sergi teklifi aldım. Bilindiği gibi, seramik alanında sık sergi açmak olanaklı değil. Hazırklar yıllar alıyor.

● Kısaca sanat yaşamınızdan söz eder misiniz?

● Seramik sanatçısı Füreye Koral'ın yanında başladım. Bugüne dek birçok uluslararası sergiye katıldım, kişisel sergiler açtım. Yapıtlarım birçok galeri ve müzede, özel koleksiyonda yer almaktadır. Aldığım ödüllerden bazıları şöyle: Clermont-Fernand'da seramik heykel birinciliği, Japonya'da şeref ödülü, Devlet Resim ve Heykel Yarışması'nda birincilik ve ikincilik ödülleri, İtalya'da Faenza'da altın madalya, Prag'da altın madalya.

Şekil 82: Öğretmen Bingül Başarır, Milliyet Gazetesi, 1997 (Bingül Başarır Arşivi)

Türk ve Yunanlı 20 seramik sanatçısı Midilli Adası'nda buluştu

Seramikten dostluk köprüsü

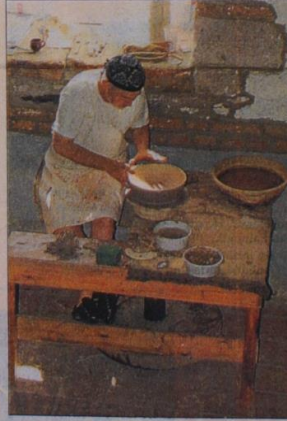
10 Türk ve 10 Yunanlı seramik sanatçısı Midilli Adası'nın dededen toruna süregelen geleneksel çömlekçiliğiyle ünlü Mantamadós kasabasında düzenlenen sempozyumda buluştu. Midilli Adası gemiyle Ayvalık'a 1.5 saat yakınlıkta, 40 çömlekçi atölyesiyle kırmızı çamurunu iyi değerlendiren dost bir ada. Midilli Belediyesi'nin Yunan Güzel Sanatlar Odası'nın ortak girişimi ve Ege Bakanlığı'nın desteğiyle gerçekleşen bu sempozyum esnasında çok amaçlı: Değişik teknik, bazen de değişik malzeme kullanan seramik sanatçısının birbirini tamamladığı ortam yaratmak, zanaat ve sanatın ayrılmazlığını vurgulamak, denizin iki yakasını paylaşan sanatçıların birarada ürettiği işlerin sergiledikten sonra açılacak Seramik Müzesi'ne bırakılmasıyla bir dostluk köprüsü başlatmak.

Seramik sanatının çok yönlülüğüne ve sınır tanımazlığına uygun düşen bu girişim beklentilerin çok üstünde sonuçlar verdi. Çalışma yeri, onarılarak Kültür Merkezi'ne dönüşen, makineleri İzmir yapımı eski bir zeytinyağı fabrikasıydı. Sanatçılar, taş yapısı sayesinde serin olan iç mekanda 14 gün boyunca kırmızı ve beyaz çamuru kendilerine özgü teknik ve yorumla biçimlendirdiler.

Çalışırken bir Türkçe, bir Rumca şarkı ve türküler, bir Handakis bir Ruhi Su dinleniyordu. Mantamadó halkı bu çalışmayla yakından ilgilendi, sorular sordu. Taksiadis Kilisesi rahibi, annesiyle yaşadığı bir Anadolu köyünden dostluk anılarını anlattı ve hatırladığı "Bir Allah" sözcüğünü tekrarlayıp durdu. Yaşlı bir kasabalı "Türk ve Yunan Nazi Alman'a karşı beraber olduk" dedi dostluğu vurgulamak için.

Çalışma akşam sekize kadar sürüyor, hemen ardından herkesin kendini, işlerini tanıttığı dia gösterisi başlıyordu. Son iki gece geleneksel çömlekçilikle ilgili konferanslara ayrıldı.

Türkiye'den Sevim Çizer Karacasu çömlekçiliğini, pişirme yöntemlerini, Yunanlılar da Mantamadó geleneksel çömlekçiliği finanlar ve kullanım biçimlerini anlattı. Son gün

KİMLER KATILDI Mantamadó Sempozyumu'na Türkiye'den şu seramik sanatçıları katıldı: İstanbul'dan İrfan Aydın, Mehmet Kaya, Zemin Ersoy Demirci, Ankara'dan Ferhan Taylan ERDER, İzmir'den Tüzüm Kızılcan, Sevim Çizer, Bingül Başarır, Halil Yoleri, Candan Saygıner Cüngör idi. Atina'dan Lily Bakiyannis, Vera Slaterli, Maro Kerasiotti, Nikos Karelis, Nikolaos Sklaventis, Yiannes Yordanides, Maria Karakatsani, Chrisa Achimastou, Kavala'dan Kostas Karakitsos.

İlkokul çocukları kültür merkezi avlusunda toplandı ve ellerine sanatçılardan artan kırmızı ve beyaz çamur verildi, elle biçimlendirme yöntemleri öğretilerek onların da seramiğe katılmaları sağlandı.

Daha sonra çalışma mekanı sergi mekânına dönüştürüldü. Serginin açılışına katılmak üzere

Atina'dan gelen Ege Bakanı'nın ve beş siyasi partinin temsilcisi, Güzel Sanatlar Odası Genel Sekreteri ve gazeteciler sanatçılara ayrı ayrı ilgilendiler. Tavernada devam eden sohbet türkü ve halk danslarıyla sabaha kadar sürdü.

Ferhan Taylan ERDER

Şekil 83: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 84: Basında Türk- Yunan Rakuları ve Sergilenmesi (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 85: Basında Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 86: Bingül Başarır'ın Birincilik Aldığı Ödül (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 87: B.Başarır ve Röportajı (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 88: Bingül Başarır'ın Basında Geçen İtalya'daki Başarısı (Bingül Başarır Arşivi)

Başarır'ın bilgi ve hünerinden süzülen seramik ve cam heykeller

IŞIK - RENK - GÖLGE ÜÇLEMLERİ...

Bingül Başarır, seramiğin duayeni Füreyâ Koral'ın atölyesinde, 1959 yılında başlayan ve çeşitli ödüllerle taçlanan sanat yaşamını, Epsilon Sanat Galerisi'nde açacağı bir sergiyle kutluyor. İnsanı merkez alan soyutlamalarında, Hittit güneşi kursu yorumlarına da sıklıkla yer veren Başarır'ın 25 Şubat günü açılan sergisi 15 Mart'a kadar açık kalacak.

Önceleri bütün istediğim, resim yapmak. Ama, Füreyâ Koral'ın yaşayan seramiklerini görünce, hiç duraksamadan ellerimi çamura buluşturdum...
Ve bir seramik ustanın 40 yıllık serivini böyle başlar. İki yıl boyunca Füreyâ Koral'ın öğrencisi olur ve onun atölyesinde çalışır. İlk başarı hemen iki yıl sonra, 1962'de Prag'dan gelir. Prag Uluslararası Seramik Yarışması'na gönderdiği bir duvar panosu altın madalya ile ödüllendirilmiştir. Bu panonun bir özelliği de, çağdaş Türk seramik sanatına "kavramsal anlayış"ı getirmesidir. Ödüllerin arkası kesilmez. 1975 ve 1979 yıllarında İtalya'da katıldığı Faenza Uluslararası Seramik Yarışmalarında da birer altın madalya kazanacaktır Başarır. Devlet Resim Heykel Yarışması'nda 1991 yılının ikincisi, 1992'nin de birincisi seçilir. Aynı yıl Japonya'nın Mino kentinde üç yıla bir düzenlenen uluslararası seramik yarışmasından seraf mansiyonu gelecektir.
Merkezi: Cenevre'de olan Uluslararası Seramik Akademisi'nin de üyesidir artık. İtalya, ABD, Almanya, Çekoslovakya, İsviçre, Kanada, Japonya ve Fransa'daki müzelerle, Türkiye'deki müze ve özel koleksiyonlarda yapıtları bulunan Başarır'ın uluslararası ününü pekiştiren mimari duvar panoları, Anı Stüdyosu, Cumhurbaşkanlığı İdare Binası gibi yapıların iç mekânlarını süslemektedir.
1959'dan 1999'a uzanan serivini boyunca Bingül Başarır'ın esin kaynağı hep insan olmuştur. Doğa ise onun için sorgulaması, öğrenilmesi ve konumlanması gereken bir olgudur. Araştırın, yorumlayan ve uygulayan bir sanatçıdır ve bunun doğal sonucu olarak bir yeniliğe imza atar; 1980'li yıllarda yarımsi linyit kömürü cümü kenele sanat anlayışıyla soyutlar. Yüzeysel doku ve renk/ışık/gölge üçlemlerinden asla vazgeçmez. 40 yıl boyunca vazgeçemediği bir şey daha vardır: Hittit güneşinin o gizemli ve görkemli yarım dairesel formu. Sanat yaşamının bütün evrelerinde sık sık bu formla karşılaşırız. Bu yere diktiği duran yarım daire formu, 1997'de Bozuyuk Belediyesi'nce düzenlenen seramik sempozyumunda, 15 metrelik bir aya seramik heykel olur.
Hittit uyguladığına duyduğu ilgi ve bilgi birikimi son yıllarda iyice yoğunlaşır. Akıldaki desen ve formlar artık iyice olgunlaşmıştır ve 1998'de Kahire, Bienali'nden çıkarıldığında, hiç düşünmeden, Hittit uyguladığı soyutladığı üç yapıt birden çıkar ortaya. Bu üç yapıtın yansıması, sunduğu duvar panoları slayt gösterisi Kahire'de o kadar büyük bir ilgi toplar ki, kendisine El Mirna Üniversitesi'nde öğretimlik yapması önerilir. Bu öneriyi daha sonra değerlendireceğini söyleyerek yurda döner. Aklında gerçekleştirmek istediği sergi vardır.
Önce ağır olan seramik kütleyi nasıl hafifleteceğini araştırmaya başlar. Çamurun karakterini bozmadan bünyesinde katabileceği bir malzeme var mıdır? Evet; talaş... Denemeler ölümü sonuç verir ve seramik kütleyi bezile bir ortamda hafifletmeyi başlar. Artı ay süreceğe yoğun bir çalışma dönemi başlar. Artık usta eller çamurun üstünde, içinde, her yerinde uçarcasına gezinmektedir ve o inatçı malzeme inanılmaz bir boyut eşikle kendisini bu ellere teslim etmiştir.
Birlerce yıl öncesinin formları, desenleri sanatçının ellerinde yeniden can bulur yılların verdiği deneyim ve yaratıcılıkla sanatçı, bu eski uyguladığı formlarını soyutlar, biçimlendirir, renklendirir... Sonuçta ortaya bu 20 parçalık sergi çıkar. 25 Şubat 1999'da Epsilon Sanat Galerisi'nde gösterime açılan sergide eski ile çağdaşın, kil ile camın, figür ile non-figürün aynı potada nasıl eritilerek bir bütüne varıldığını, ayrıca yüzey dokusunun uygulanan renklere nasıl derinleşmesine bir boyut kazandırıldığını izlemek mümkün. 40

ÇANDER ÜNSAL

Başarır, İzmir'deki atölyesinde, seramik bir panonun başında.

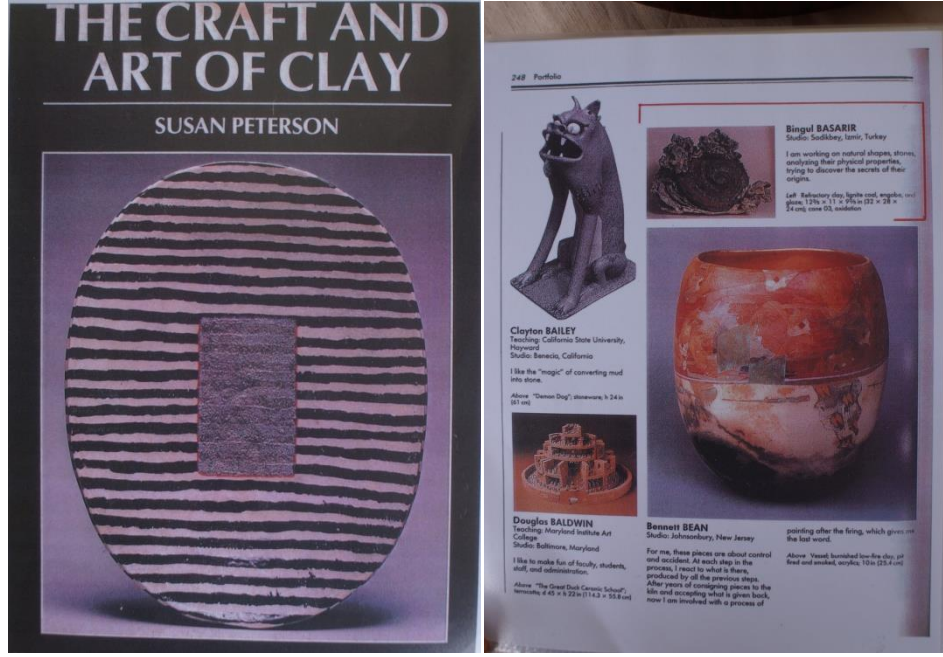
Şekil 89: Basında Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 90: Seramikçiler Atölye Çalışmasında, Cumhuriyet Gazetesi, 1998(Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 91: B.Başarır'dan Haberler, Cumhuriyet Gazetesi, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 92: The Craft and Art of Clay, ABD, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 93: Basında Bingül Başarır, Yeni Asır Gazetesi, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

CUMARTESİ 22 NİSAN 2000

ANNESİNİ YALNIZ BIRAKMADI
Bingül Başarır'ı (sağdan ikinci) 40. sanat yılında kızı Lale Başarır (sol başta) da yalnız bırakmadı. Lale Başarır, "annemin başarısından gurur duyuyorum" dedi.

Seramikte 40 yıl

ULUSLARARASI seramik sanatçımız Bingül Başarır sanat yaşamındaki kırk yılından kesitler sunduğu sergisini Destek Reasürans Sanat Galerisinde açtı. Başarır'ın Kültür Bakanlığı ve Güzel Sanatlar Eğitim ve Kültür Vakfı (GÜSEV) sponsorluğunda "Kırkıncı Yıl" adıyla açılan "Seramik ve Cam Retrospektif" sergisinde farklı dönemlere ait, farklı tarzda 66 eseri bulunuyor.

"40 yıl önce Füreyya'nın sergisini görünce seramik sanatına karar verdim" diyen Başarır'ı açılıшта, Aysel Kulin ve Füreyya Koral'ın yeğeni Sara Koral da yalnız bırakmadı. Aysel Kulin, "Füreyya" isimli kitabında Bingül Başarır'ın Füreyya'dan nasıl etkilendiğini de anlatıyor.

ESİNLENDİM"

Bingül Başarır'ın "Burada 40 yıllık bir birikimi sergilemeye çalıştım ama bunlar sürecin sonuç ürünleridir ancak. O süreci anlatmam mümkün değil!" dediği sergisinde ırk ayrımı, açlık, çevre kirliliği, Hitit medeniyeti konularından esinlenmiş Kömür, volkanik taş, cam gibi maddeleri kullanılan eserler, 12 Mayıs'a kadar görülebilecek. **Deniz ŞENELT (HABER MERKEZİ)**

HİTİT MOTİFLERİ

Eserlerinde Hitit motiflerini kullanan Başarır, "Karagöz ve Hacivat, Hitit tanrılarıdır" diyor.

FORUM

Uluslararası seramik Akademisi Üyesi
BİNGÜL BAŞARIR

İzmir Kent Hareketi

"İstanbul" doğumlu bir sanatçım. Orada sanat yaşamına atıldım. 1965 yılına kadar İstanbul'un en güzel dönemlerinden bir bölümünü yaşadım. Böyle bir kentte doğal ki, emeklerimin karşılığını alabildim.

İkinci yerleştiğim kent "Ankara" oldu. Sanat ve kültür açısından oldukça gelişmiş bir kentti. Herkes sanatta ilgilirdi. Bir sanatçı olarak beklentilerimden oldukça yanıt alabildim.

O yıllarda Ankara doğa açısından çorak bir kent olduğu için eşimin doğduğu kent olan "İzmir"e yerleşmeye karar verdik. Böylece çocuklarımız doğa yönünden zengin olan İzmir'de büyüyeceklerdi.

★ ★ ★

İzmir'i yıllar önce görmüştüm. Ayrıca evlendikten sonra sık sık ziyarete gidiyorduk. Güzel bahçeli yalıları, mor salıncık ağaçları ve imbat rüzgarı ile, rüya gibi bir kentti. 1975'te İzmir'e göç kararımızı öğrenen dostlar, İzmir'in sanata karşı ilgisiz bir kent olduğunu söyleyerek kararımızın yanlış olduğunu ısrarla belirttiler.

Buna rağmen kararımız değişmedi. İzmir'de bir sanatçı olarak en büyük desteği "Yeni Asır" dan ve yöneticisi "Sayın Güngör Mengi" den aldım, Necdet Kalay ile birlikte ilk açtığım sergi, sağanak yağmura rağmen büyük bir kalabalığın izlemesine yol açtı.

★ ★ ★

İzmir'de Resim Heykel Galerisi ve Akbank dışındaki galeri yoktu, o yıllarda atölyemi kurdum, sergileme bölümünü galeri yaptım, sanatseverleri buluşturdum, sergiler düzenledim. Daha sonra bir çok galeri açıldı, ama ne yazık ki sanatsal ilerleme olarak bir arpa boyu yol alındı, genel duraksama tüm boyutlarıyla halen sürüyor. Kentte kültürlü ve sanatsever insanlar ise, içe dönük ve birbirlerinden kopuklar. Ticaret, eğlence ve kolay yaşamı tercih ediyorlar.

Ben de, İzmir'de sanatçı umutlarının hiç birine kavuşamadım. Üstelik, bir taşralı seramikçi olarak tanınmaya başladığım için, İstanbul sanat medyası tarafından gözden çıkarıldım.

★ ★ ★

Umutlarını tam yitirdiğim anda, Dünya Sağlık Örgütü'nün "Sağlıklı Kentler Projesi"nden yola çıkılarak oluşan "İzmir Kent Hareketi"ne çağırıldım ve son bir caba harcamaya karar verdim.

"İzmir Kent Hareketi", sanatsal ve kültürel bir atılım sağlanarak kente yaşayan tüm bireylerin kentlerine sahip çıkmasını, "taşra kent" olmaktan hızla kurtulmasını dilemektedir.

Bu güzel kent, hepimizindir! Ancak hep birlikte caba gösterirsek başarıya ulaşabilir, kentimizi eskisi gibi bir kültür kenti kimliğine kavuştururuz.

Kültürel gereksinimlerimizi başka kentlerden aramaya vazgeçeriz, hep kültür "ithal" ederek, kültürlü insanı "ihraç" etmekten kurtuluruz.

Şekil 94: Basında Bingül Başarır, 2000 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 95: Ceramic Review, İngiltere, 2000 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 96: Ceramics:Art and Perception No:42,Australia, 2000 (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır, seramik ustası Füreya'nın öğrencisi

Çamur, insandan alır ruhunu

YAPITLARI MÜZELERDE

Seramik Sanatçısı Bingül Başarır'ın ulusal ve uluslararası seramik yarışmalarından pekçok ödülü var. Sanatçının yapıtları, özel koleksiyon ve müzelerde yer alıyor. Fotoğraflar: Haluk Soysal

Bingül Başarır, 40 yılın her adımını yansıtan seramiklerini sergiliyor

■ Fügen Ünal ŞEN

Bingül Başarır'ın "Retrospektif Sergisi", Maçka Destek Reasürans'ta önceki gün açıldı. Bu, sanat yaşamındaki ilk adımdan günümüze kadar süren uzun yürüyüşün her aşamasını yansıtan bir sergi...

Çağdaş Türk Seramik Sanatı'nın uluslararası ismi Bingül Başarır, GÜSEV ve Kültür Bakanlığı sponsorluğunda gerçekleşen sergisini tanımlarken, "Tutku ile yaratılan çalışmalardan oluşuyor. Tutku yoksa ne yetenek ne de hayal bir işe yarıyor" diye konuşuyor.

Seramik sanatının ustası Füreya'nın öğrencisi olan Bingül Başarır, kırk yıllık sanat yaşamından kesitleri, Japonya, ABD, Fransa, İtalya, Çekoslovakya (Çek ve Slovak cumhuriyetleri diye ayrılmadan önce), Kanada, Macaristan, İspanya, Almanya, Mısır ve Yunanistan gibi pek çok ülkede sergiledi. Bugün kimi özel ve resmi yapıtlarda, örneğin Cumhurbaşkanlığı Yönetim Binası'nda, TRT Genel Müdürlüğü'nde, TRT An Stüdyosu'nda seramik duvar

panoları bulunan Başarır yıllar önce minik bir çocukken sokaktaki çamurlardan tencereler yapmakla başladığı "toprağa şekil verme" tutkusunu ölene kadar sürdürmek niyetinde...

Seramik çalışması yapılırken güç ve emek harcanır. Bedensel ve ruhsal katkı yapılır. Geceler, günlere katılır. Sergiye gelenler sadece baktıkları objeyi görmesin, onun ardındaki emeği de düşünsünler...

■ Sanki biraz sitem dolu bu sözlerin altında gerçekten bir parça da olsa kalbi kırılmışlık mı var?

Bakınız, uluslararası birçok ödül sahibiyim. Kırk yıllık sanatımı bir sergiyle sanatsere sunmak için sponsora muhtacım. Doğrusu uluslararası seramik sempozyumlarına, konferanslarına, sergilere çağırılıyor ama kendi ülkemde kaç kişi adımı biliyor, merak ediyor.

Evet sitemkar... Çünkü hiç dinlenmeden otuz saat süreyle bir objenin karşısında, saatleri yok sayıp, ruhunu, enerji-

sini toprağa aktarıırken değil ama aktarıldıktan sonra ilgi bekliyor Bingül Başarır.

■ "Yaşamak dokunmaktır" derler. Çamura dokunduğunuzda ne hissedersiniz? Kırk yıl önce ve şimdi içten gelen coşkuda değişen bir şey var mı?

Plastik sanatların belki de en keyifli yanı seramik. Çünkü ruhunuz, duygularınız parmak uçlarınızdan toprağa geçiyor. İç dünyanız figürlerde, renklerde yansıyor. Engel tanımadan yaratıcılığınızı aktarıyorsunuz. Beni etkileyen yanı da bu galiba. Kırk yılda tutku değişmedi ama teknolojik imkanlar değişti.

Sahi neydi değişenler? Örneğin, 2-3 seramik firması vardı yıllar önce. Şimdi ya da seramik boyası için haftalarca beklenirdi. Gümrük işleri, bitmek bilmeyen işlemler... Sanata ve yaratmaya harcanması gereken zaman, yurtdışından gelecek malzemenin yolunu gözlemeyle geçirdi. Atölye sahibi olmak bir hayaldi.

Ama sanat aşkı varsa içte bir yerlerde, zorlukları da yeniyor insan. Bingül Başarır da tüm ilgisizliklere ve yetersizliklere rağmen başarmış. Yıllar önceki yapıtlarını "O şartlarda ne büyük mucize yaratmışız" diye anıyor.

SABAH

İmtiyaz sahibi:
Bilgin Yayıncılık A.Ş. adına
DİNÇ BİLGİN

Murahhas Üye ve
Yayın Grubu Başkanı
ZAFER MUTLU

Genel Yayın Müdürü
TAYFUN DEVECİOĞLU

Ekler Yayın Yönetmeni
D.DENİZ ALPHAN

Koordinatör
MUSTAFA SAĞLAMER

Haber Müdürü
ZEYNEP K. PIREBAŞ

Görsel Yönetmen
BÜLENT PEKER

Teknik Uygulama
MILAY ÇINAR

"İLETİŞİM KÖPRÜSÜ"

Genel Müdür
AYŞE SARIDÖĞLU ERMAN
Genel Müdür Yardımcıları
MELTEM İNANÇ-BAHAR ŞAMILLI
NECDET ATAR

SABAH Gazetesi'nin imtiyaz ve yayın hakkı
sahibi olarak SABAH Yayıncılık A.Ş. ye aittir.
ISSN 1301-5796

Bu gazete basın mensupları dışında
kimseye satılmaz.

Basıldığı Yer: SABAH YAYINCILIK
ANONİM ŞİRKETİ MATBAASI
Fatih Mahallesi,
Hasan Basri Caddesi,
Sarıyer-İstanbul

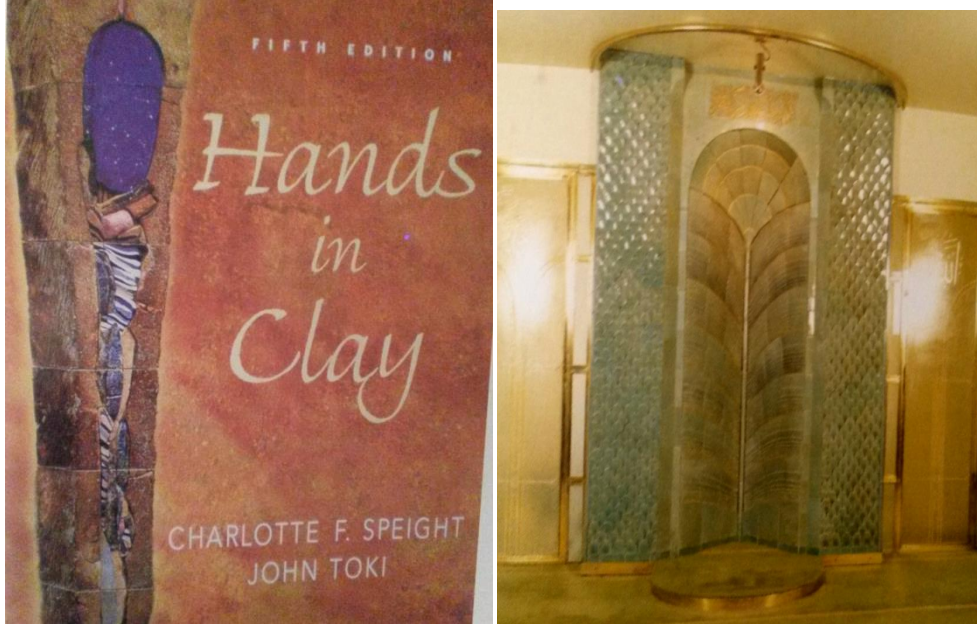
Şekil 97: Bingül Başarır 40 Yıldır Yaptığı Seramiklerinin Sergilenmesi (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 98: Ustaların Urla'da Buluşması , 2001, (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 99: Bingül Başarır Almanya'nın Frechen Kentindeki Başarısı (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 100: Hands in Clay, ABD, 2004 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 101: Basında Bingül Başarır, Milliyet Gazetesi 2006 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 102: B.Başarır'ın Nebraska Üniversitesi'ndeki Dünya Barış Sergisi (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 103: Dergilerde Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

'Hitit sanatı bir sentez'

İZMİR (Cumhuriyet Ege Büro-su)- Uluslararası seramik sanatçımız **Bingül Başarır**'ın 39'uncu sanat yılında açtığı 14. kişisel sergisi, Epsilon Sanat Galerisi'nde sürüyor.

- **Önümüzdeki yıl seramik sanatında 40. sanat yılınızı kutlayacaksınız. Bu süreçte seramik sanatına katkılarınız neler oldu?**

Seramikle ilgilenmeye başladığım yıllarda Türkiye'deki seramik sanatçıları, ağırlıklı olarak seramiğin işlevsel ve artistik yönüyle ilgileniyorlardı. Bu tarzda yapıtlar üretiliyordu. Bu ortamda seramik sanatına kavramsal olarak yaklaştığımı söyleyebilirim. 1964'te İstanbul, Ankara ve Paris'te açtığım duvar panoları ve soyut formlarımın yer aldığı sergilerimde amacım, seramiğin anlatım özelliklerini öne çıkarmaktı. Et-kilendiğim tüm olayları seramiğimle ifade etmeye çalıştım. 1980'lerin ortalarına kadar ırk ayrımı, insanın baskıya karşı direnci, birikim, değişim, dönüşüm ve çevre kirliliği gibi kavramları işledim.

- **Etkili bir anlatım aracı dediniz, seramik sanatının kent alanlarında ve mimari yapılarla görülmesi konusunda neler düşünüyorsunuz?**

Anıtsal çalışmalar yapmaktan çok hoşlandığımı söylemeliyim. Çeşitli mimari mekânlara uygulanan duvar panoları yaptım. Burada çok önemli olduğumu düşündüğüm bir noktaya değinmek isterim; bu tür çalışmalarda panonun kendisi kadar mimariyle ve çevresiyle bütünleşmesi de çok önemlidir. Yapılan çalışmaların görkemi, bulunduğu ortamla sağladığı uyum ile doğru orantılıdır. Dış mekân seramiklerinde ise suyla bağlantılı yapıtlar ilgimi çekiyor. Bunun bir uygulamasını 1997'de Bozüyük Belediyesi'nin düzenlediği Bahçe Seramikleri Sempozyumu'nda yapmıştım. Söz konusu uygulama, iki metre yükseklik ve üç metre genişliğinde bir Hitit Güneşi formuydu ve en üst noktasından akan sular yanlardaki havuza boşalıyordu. Seramiğin doğal bir malzeme olması ve organik formların uygulanmasına imkân tanınması nedeniyle kent ölçeğinde değerlendirilmesini her zaman öneriyorum. Örneğin, Japonya bunun örnekleriyle dolu. Sanat eserlerinin, toplumun günlük yaşamında yer alması ve daha geniş kitlelere ulaşabilmesi için böyle uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. Tabii ki toplumun tüm ortak malları için olduğu gibi bu eserlerin de saldırınlara uğramasını önleyecek koruma önlemlerinin alınması kaçınılmaz oluyor.

- **Son yıllarda özellikle 1986 yılından bu yana çalışmalarınızda do-**

Özer Ünsal
Doğal motifleri işlediğiniz gözleniyor. 13 yıl önce seramiğinize yansıyan etkiler neydi?

İnsanın giderek doğadan uzaklaştığını görüyorum ve bundan rahatsızlık duyuyorum. Doğal oluşumlara her zaman ilgi duyuyorum; fosiller, mercanlar, volkanik taşlar benim için çok çekiciydi. Önceleri seramik taşlar yapmaya başladım, sonra da seramikle linyit kömürü cürufunu bağladım. O çalışmalar benim için adeta birer oyundu ve doğanın kusursuz oluşumlarıyla aşık atmaya çalışıyordum. Cürufu yaptığım çalışmalarda dönüşüm söz konusuydu; atık

► **Hitit çalışmalarınızda rengi tercih ettim.**

O günkü yaşamla ve o yaşamın içindeki insanla özdeşleşmek istedim. Bu arada Hacivat ile Karagöz'ü keşfettim; bazı Hitit tanrılarının Hacivat ile Karagöz'e ne kadar benzediğini görüp şaşırımdım.

maddeleri alıp bir yapıta dönüştürmek bana müthiş bir heyecan veriyordu. Bu çalışmalar çeşitli dünya müzelerinde ve seramik sanatıyla ilgili uluslararası yayınlarda yer aldı.

Gelecek yıl 40. sanat yılı

- **Son serginizde Hitit sanatını işliyorsunuz.**

Hatti halkına ait olduğu söylenen güneş kursu formu uzun yıllar gerek heykel gerekse duvar panolarında yerini aldı. Hitit sanatının bir sentez sanatı olduğunun farkına varmaya ve geçen yıl Hitit kabartmalarını çalışmaya başladım; hazırladığım ilk parçalar 1998 Kahire Bienali'nde sergilendi. Sergi, heykel, pano ve duvar tabakları olmak üzere üç ana kategoriden oluşuyor. Heykellerimde yine camı kullandım; bu sefer cam, bir anlatım aracı olarak görev yaptı ve şeffaflığı onunla ifade ettim. Duvar panoları ve duvar tabaklarında Hitit kabartmaları, çivi yazısı ve hiyerogliflere ağırlık verdim.

- **Hiç alışık olmadıkları renkleri kullanmışsınız...**

Yapıtlarımda genellikle çok renk kullanmam, ancak bu Hitit çalışmalarında rengi tercih ettim. O günkü yaşamla ve o yaşamın içindeki insanla özdeşleşmek istedim. Arkeolojik yaklaşımdan biraz uzak, o günleri, o yaşamları kırmızısı, sarısı ve yeşiliyle canlandırmayı amaçladım. Bu arada Hacivat ile Karagöz'ü keşfettim; bazı Hitit tanrılarının Hacivat ile Karagöz'e ne kadar benzediğini görüp şaşırımdım. Uzun yıllardan beri süren Hacivat ile Karagöz'ün nereden geldiği ve kimlere ait olduğu tartışmasını kendi içimde sona erdirdim. Formlarda özellikle bu figürleri işledim. Bu çalışmaların daha uzunca zamanımı alacağını ve sanatımı besleyeceğini sanıyorum.

- **40. sanat yılınızı nasıl kutlayacaksınız?**

Üyesi olduğum Uluslararası Seramik Akademisi'nin Almanya'da düzenleyeceği sergiye katılacağım. Ayrıca İstanbul'da bir sanat galerisi için bir sergi hazırlıyorum.

Şekil 104: Bingül Başarır'ın Hitit Sanatına Bakışı (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 105: Yabancı Basında Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

İzmirli sanatçı dünya listesinde

İZMİRLİ seramik ve cam sanatçısı Bingül Başarır, Çin'de basılan ve dünyada seçilen 112 ismi içeren, "World-Famous Ceramic Artist's Studios" (Dünyanın en ünlü seramik sanatçıları) adlı sekiz ciltlik kitapta yer aldı. Dünyada ilk kez ünlü sanatçılar için geniş kapsamlı bir kitabın Çin'de basıldığını bildiren Başarır, "Ünlü seramik sanatçıları arasında bir tek benim isminin yer almasından büyük gurur duydum" dedi.

Kitabın Asya-Pasifik bölümünde yer almasının kendisini üzdüğünü, aksine seramiğin önde gelen Çin ve Japonya gibi ülkelerin bulunduğu bölümde bulunmaktan ayrıca onur duyduğunu belirten Başarır, "Dünyanın bu sıradışı isimleri arasında ve kitabın tanıtımı için internette açılan sayfada 30 kişi arasında yer almak beni ülkem adına gururlandırmıştır" diye konuştu.

HER YERDE ESERİ VAR

Doğayı ve insanı temel alan özgün yapıtlarıyla sıradışı olan sanatçının, ABD'den Japonya'ya, Çek Cumhuriyeti'nden Kanada'ya kadar dünyanın pek çok ülkesindeki koleksiyon ve müzelerde yapıtları bulunuyor. Ulusal ve uluslararası boyutta pek çok ödülü bulunan ve

yurtdışında Türkiye'de olduğundan daha fazla tanınan sanatçı, bunun nedenini İzmir'de yaşamasına bağlıyor.

Seramik çalışmalarına 1960 yılında İstanbul'da başlayan 1962 yılından bu yana ulusal ve uluslararası sergilere katılan sanatçı, esin kaynaklarının doğa ve onun bir parçası olan insan ögesi olduğunu belirtiyor. Sanatçı, İzmir'in sanat hayatını ve sanata bakış açısını ise şöyle değerlendiriyor:

"İzmir'de sanatsal üretim yeterli düzeyde, ancak izleyen yok. İzmir ne yazık ki, en çok değer göçü veren kentlerden biri. Dikkat edilirse, diğer büyük kentlerdeki başarılı birçok insanın İzmirli olduğu görülür. Bu değerler İzmir'de kalsa kentimiz daha önemli

bir düzeyde olur ve bundan kenti yarar sağlar. Bunun için kentlinin kendi değerlerine sahip çıkması gerekir. Ne yazık ki yanibaşımızdaki değerini bilmeyip uzaktakinin daha değerli olduğunu sanmamız gibi bir yanlışımız var. Bu nedenle İzmir ilerlemek yerine geriliyor. Oysa ki, eski yıllarda İzmir çok önemli bir kültür kenti idi ve birçok ilke sahipti."

BEN İZMİRDE OLDUM

Yurtdışında pek çok ödül alan, eserleri önemli müze ve yayınlarda yer alan Başarır, yurtiçinde popüler olmasının nedenini ise şöyle açıklıyor:

"Bunun pek çok nedeni var. En başta geleni İzmir'de yaşamam, Medyanın merkezi

İstanbul. Bunun için öncelik İstanbullu sanatçıların. Bense yıllardır İstanbul'dan uzaktayım. İstanbul ve Ankara'da yaşarken, yurtiçi ve dışında tanınan bir isimdim. İzmir'e yerleşince İzmirde oldum. İzmir, İstanbul tarafından önemsenmediği için, sanatçısının haberleri de önemsenmiyor. Bunun gibi birçok etken var."

Türkiye'nin, seramikte köklü ve güçlü bir geçmişi olduğunu vurgulayan Başarır, "Seramik endüstrisinden bütün dünyaya ihracat yapılıyor. Sanatsal yönden de büyük potansiyel var. Birçok üst düzeyde yapıt üretiliyor. Özellikle İzmir'de, hiçbir kentimizin sahip olmadığı, iki yılda bir düzenlenen, bütün ülkeye hitabeden 'Altın Testi Seramik Yarışması' var ve bu yarışmaya çok geniş katılım söz konusu. Yani yeterince üretim var ama talep yok."

Başarır, 45'inci yılını kutladığı sanat yaşamını, "Çok yoğun çalışma hayatımı içeren 45 yıl. Ama karşılığını almadığımı söyleyemem. Tersine giderek yükselen bir grafiğe sahip oldum. İlk uluslararası ödülümü 24 yaşında aldım. daha sonra birçok ödül ve başarıya sahip oldum. Bunda ailemin desteğinin payı büyük" diye özetledi.

■ Güler BİLGİN / HÜRRİYET

Şekil 106: Bingül Başarır, Hürriyet Gazetesi, 2006 (Bingül Başarır Arşivi)

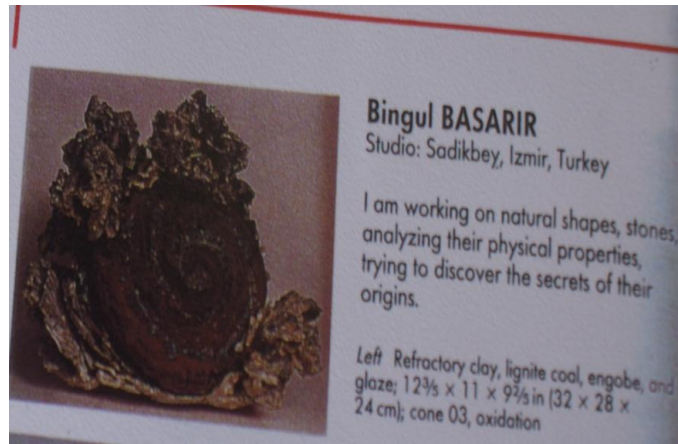
Şekil 107: Basında B.Başarır ve Kızı Lale Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 108: Bingül Başarır 'ın Çalışması (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 109: Basında Bingül Başarır (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 110: Basında Bingül Başarır'ın Çalışması (Bingül Başarır Arşivi)

Bingül Başarır, "Ülkemizde seramiğin üreticisi var, alıcısı yok"

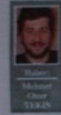
"Bada"nın 50 yıllık seramik tutkusunu

Fotoğraflar: Özgür Başarır

50. sanat yılım İzmir Büyükşehir Belediyesi Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde kutulayan dünyaca ünlü seramik ve çam sanatçım Bingül Başarır ile keyifli bir söyleşi gerçekleştirdim.

Seramik sanatına tutku ile bağlı, yolun başında bir öğrenci gibi hevesli Bingül Başarır, İzmir'e biraz dargın ama yine de burada olmak istedi. Bir seramik öğretmeni için o, "Bada", benim içinse, bir başarı öyküsü...

Bingül Hanım, öncelikle 50. Sanat Yılına kutlu olsun. Bize biraz seramiğe başlama öykünüzü anlatabilir misiniz?

Teşekkür ederim. Aslında benim amacım ressam olmak; fakat bir gün Beyoğlu'nda dolayınca Füreye Koral'ın açtığı seramik sergisine rastladım. Sergiyi gezince çok etkilendim. Daha önce bir sanat tarihi kitabında Füreye'nin adına rastlamıştım, seramiği o kadar biliyordum açılınca fazla bir bilgilim yoktu seramik hakkında. Ne kadar güzel bir sanatmış diye düşündüm ve ondan sonra Füreye'nin atölyesinin adresini buldum ve kapsına dayandım. Füreye Hanıma, "Bende seramikçi olmak istiyorum" dedim. İlk başlarda o, beni caydırıyordu. Tabiri caizse işi yokuşa sürdü. "Hiç öyle kolay değildir, gündüğü gibi değildir, çok renkli görünür ama zor'dur" gibi şeyler söyledi. Ama ben bunları duymak istemedim, duymadım da. Sonra 1960 yılında Füreye'nin atölyesine seramik üzerine çalışmaya başladım ve yaklaşık iki yıl beraber çalıştık.

"İKİ DÖRT ALTIN MADALYADAN BİRİ BENİM"

1962 yılında bir ödül aldınız. Seramik sanatı alanında ülkemizde altın madalyayı getiren ilk sanatçılardan birisiniz ve bu sergi alanında ilk serginiz de değildi...

Doğru. Füreye'nin atölyesinde çalışmaya başladığım 6 ay sonra atölyede Füreye'nin sergisi açılacaktı. Füreye benim ilk 6 ayda yaptığım işlerimi sergilememi istedi. İlk sergimi bu şekilde açmış oldum. Daha sonra biraz da arkadaşlarımla orayı İktisatçılar Seramik Akademisi'nin Kerkeseoğlu'da düzenlediği yarışmaları sergiye kattım. Ülkemizde seramik sanatı alanında gelen ilk dört altın madalyadan birini benimdir ve bir diğerinde çamda grup olarak gümüş madalyayı da kazandım o yarışmada. Oradan böyle bir sonuç almak çok hoş oldu tabii.

Bingül Hanım, bize biraz da İzmir'e yerleşme öykünüzü anlatır mısınız?

Evet. Ben İstanbul'da

bir sanatçıyım. 1965 yılına kadar da İstanbul'da yaşadım. Daha sonra Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Paris'e gönderildim. İki yıl kadar orada kaldım ve dört tane sergi açtım. Oradan döndükten sonra önce Ankara'ya daha sonra da İzmir'e yerleştim ve Bada Sanat Atölyesi'ni kurdum. Tabii o dönemlerde İzmir sanat alanında, bir İstanbul veya Ankara kadar gelişmiş değildi. Hiç kartamarlığı kapılmadım geldim ve ben içinde gelişi diye düşünürdüm. Atölyeyi kurduktan sonra baktım ki İzmir'de bir galeri yok. Bir hizmet vermek adına atölyemin bir bölümünü ayırdım ve galeri yaptım. İlk olarak Ankara ressamları sergisini açtım ve arkadaşlarım İzmir ressamları sergisini açtım. Böylece bir sanat-sever çevresi oluştu, bu da galerilerin açılmasına neden oldu tabii ki. Ancak şu var, tüm Türkiye'de olduğu gibi İzmir'de de bir güvensizlik var. İzmirli sanatsever İstanbul'a gidip eser alırken, İstanbul'da yurtdışından alıyor.

Buna rağmen İzmir'de kalmaya karar verdim. Yani aslında İstanbul'da ünlü bir sanatçıydım (gülyor).

"ULUSLAR ARASI ALANDA KENDİMİ KABUL ETTİRDİM"

Seramik sanatına başladığınız yıllarda uyguladığınız teknik ve işlediğiniz konular ile geniş yankı uyandırdınız. Bize biraz bundan bahsedebilir misiniz?

Evet. As önce de söylediğim gibi, aslında ressam olmak istemiştim. Ancak daha sonra seramik ile tanışınca resim sanatından ziyade anlatabileceğim şeyi üç boyutlu olarak anlatma imkânım olduğunu gördüm. Örneğin seramik sanatı önceleri duvar süsleri ya da evde kullanılan eşyalar olmaktan öteye gidememişti. Ben hem teknik hem de işlediğim konular olarak bunu yendim ve sanırım benî diğerlerinden ayıran şey de bu. Şunu söylemek istiyorum aslında, Füreye'nin seramik sanatına yaptığı katkı tartışılmaz tabii ki. Ancak; ben onun yanında çalışmaları yaptığım zaman bile merak ederek, öğrendiklerime yenililer katarak ve hep üzerine bir şeyler koyarak bu yolda ilerledim. Bugün bahsettiğimiz uluslararası alanda beni bir yere koydular, kendimi kabul ettirdim, bu da seramik sanatına katkılardan olsa gerek.

Bu yıl 50. Sanat Yılına kutluyorsunuz, eserlerinizin ilham kaynağı nedir Bingül Hanım?

Buna en genel tan-

ımıyla her şeyden, yani çevremizde oluşan her şeyden diyebilirim. Örneğin 60'lı yıllarda, 1964 yılında açtığım bir sergide, "Siyah ve Beyaz" adlı bir çalışmam vardı. O dönemde Amerika'da ırk ayrımı hak salıydı. Örneğin sençiller ile beyazlar aynı vasıfaya binemiyordu, aynı parklarda oturamıyorlardı ve bu beni çok etkilemişti. Ondan sonra nötrün bombası diye bir şey çıktı ortaya ki, o dönemde çok övülen bir bombaydı. Çünkü insanları öldürüyordu ama binaları yıkı-

yorlardı. Onunla ilgili çalışmalar yaptım. Bir ara ülkemizde sağ-sol kavgası vardı, onunla ilgili bir çalışma yaptım. Bunlarla beraber insanın hayatındaki değişim, birikim, felsefe... Dünyanın bir ucundaki bir olay dahi sanatçıyı etkiliyor, bunun haberi al-

duğunuz zaman üzülürsünüz ve o sizin ürününe yansıyor tabii.

Doğadan da etkilendiğiniz olmuştu tabii...

Doğa benim ilk çocukluk yıllarımda etkilendiğim bir şeydi. Daha sonra 1986 yılında biraz daha doğa üzerinde yoğunlaştım. O dönemde seramik taşlar yaparken bir arkadaşım bana ufak bir parça getirdi. Bu parçada linyit kömürü curufu idi. E tabii kömür curufu çabuk kırılabilen bir şey. Ben tam 6 ay boyunca bu parça üzerinde çalıştım ve onu seramik tekniği ile kırılmaz hale getirdim. Bu konu üzerinde yaptığım çalışmaları Türkiye'de ve dünyada birçok yerde sergiledim de aynı zamanda. Bu çalışmalarım atk malzemenin sanat yapıtına dönüşmesinden ötürü birçok müzede ve yayınlarda yer aldı.

"ÖRNEĞİN CHAGALL..."

Ülkemizde özellikle seramik sanatının kurumsallaşmaya gidilmesi ve akademi alanında yer alması ile gelişme gösterdiğini biliyoruz. Pratikten yetmiş atay bir sanatçı olarak seramik sanatı haftasının geleceğe sağlıklı olarak nasıl aktarılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Evet. Yıllardır şunu söylüyorum ben aslında. Çocuklarımızı çok küçük yaşlarda sadece seramik sanatı değil, belli başlı diğer sanat dallarıyla da iç içe yetiştirmeliyiz. Örneğin, ben Londra'da ki müzelerde şu manzara ile karşılaştım. Mesela bir Chagall'ın tablosu önünde 5-7 yaş arası çocuklar küçük tabureler üzerine oturmuşlar, öğretmenleri de yanlarında. O resmin hakkında çocuklarla konuşuyor. Öğretmeni çocuklara tabloda ne gördüklerini soruyor. Kimisi

çöcek, kimisi gelin, kimisi papa, kimisi klanın güldüğünü söylüyor. Bu şekilde çocukların ilgisini çekerek bilgiyi veriyor. Çocuklara tabloyu Chagall'ın yaptığını, nerede yaşadığını, aslında o resimde ne anlatmak istediğini anlatıyor. Peki, bizde nasıl oluyor? Chagall şu tarihte doğdu, şu tarihte öldü şu tarihte yunu yaptı gibi... Bir kere pedagojik olarak yanlış ve bu konuda öğretmenlerimiz biraz zayıf. Yani, çocukların sanatta olan ilgilerinin anaokulundan itibaren başlaması gerekiyor diye düşünüyorum, liseye giden bir çocuğa gel sergi demek hoş olmuyor. Onun için bu tür hikâyelerle, anlatımlarla ya da sunumlarla anlatmak daha verimli olacaktır ki, bugün imkânlar çok geniş.

"BİZ SANATÇI BİR TOPLUMUZ ASINDA"

Ülkemizde ve dünyada seramik sanatını nerede görmekteyiz?

Aslında en genel tanımla plastik sanatlar diyebileceğimiz bu dal teknolojinin gelişmesi ile paralel ilerliyor diye düşünüyorum. Günümüzde artık leri seramik diye bir şey var dünyada ve yine seramik diye bir şey var dünyada ve yine seramik diye bir şey var dünyada, özellikle yurt dışında bu konuyla ilgili sayısız dergiler var. Biz Uluslararası Seramik Akademisi olarak Yunanistan'da bir gemide toplantı yapmıştık ve orada öyle serker düzenlendi ki; ilk kez orada bildiğim birçok seramik dergisi ve kitabı gördüm. İnsanlar orada seramiği sanat olarak görüyor ve koleksiyonlar yapıyorlar. Bizde maalesef bu konuda bir eksiklik var. Ben bunun nedenini, seramik üreticisinin olması ancak alıcısının olmamasına bağlıyorum bu dönünün sağlanması çok önemli bir şey.

Evet, aslında sanatla uğraşmak hem üretici için hem de alıcı için maddi destek isteyen bir şey...

Elbette ancak şöyle bir şey var. Biz aslında sanatçı bir toplumuz. Bunun da nedeni birçok medeniyete ev sahipliği yapmış topraklarda yaşıyoruz.

Hiçbir şey hissetmeseniz bile bilincimizde bu var. Ama imkânlarımız yok.

"BADA..."

Peki, o günlerden bu günlere baktığınızda, teknolojik gelişmeler açısından soruyorum; biz eskiden bunu nasıl yapıyordunuz dediğinizi okuyor mu?

Açıkçası bir muazzam işler yapıyor muyuz diyebilirim.

Eserlerinizden başlıklarına "Bada" diye insa atıyorsunuz. Anlamı nedir?

Büyük anem bana öyle selenidi aslında. Harfleri çok karakteristik olduğu için kimi eserlerimde kullanıyorum.

Çok teşekkür ederim Bingül Hanım, 50. Sanat Yılına tekrar kutlu olsun. Başarılarınızın devamını dilerim. Ben teşekkür ederim.

Şekil 111: Basında Bingül Başarır, Kalem Dergisi, 2010 (Bingül Başarır Arşivi)

5.2. Bingül Başarır'ın Bilimsel ve Sanatsal Çalışmaları

5.2.1 Bilimsel Çalışmaları

5.2.1.1. Çağrılı Olduğu Sempozyumları

- 2012 VI. Uluslararası Pişmiş Toprak Sempozyumu (Eskişehir)
- 2010 Uluslararası Seramik Sempozyumu (İzmir)
- 2011 1. Uluslararası Değirmendere Uygulamalı Seramik Sempozyumu
- 2000 Yunan–Türk Seramik Sanatçıları Raku Sempozyumu Rafine (Yunanistan)
- 2000 AIC Seramik Sempozyumu (Frechen, Almanya)
- 1998 Yunan-Türk Seramik Sanatçıları Raku Sempozyumu (Midilli, Yunanistan)
- 1998 4.Kahire Uluslar arası Seramik Bieanlı ve Sempozyumu (Mısır)
- 1997 Bozüyük Belediyesi Seramik Kent Mobilyası Sempozyumu (Bilecik)
- 1993 World Clay Stomp Seramik Festivali, Kuzey Arizona Üniversitesi (ABD)
- 1990 14. Uluslararası Seramik Sempozyumu (Bechyne, Çek Cumhuriyeti)

5.2.2. Sanat Çalışmaları

5.2.2.1. Eserlerin Bulunduğu Müzeler

- İcheon World Ceramic Centre (Kyonggi Provence, Korea)
- Burlington Kültür Merkezi (Burlington, Kanada)
- Mikolas Ales South Bohemian Gallery (Bechyne, Çek Cumhuriyeti)
- Museum of Decorative Arts (Prague, Çek Cumhuriyeti)
- Kostelec Museum (Kostelec, Çek Cumhuriyeti)
- Gallerie Madoura (Vallauris, Fransa)
- Keramion Seramik Müzesi (Frechen, Almanya)

- İjiro Village Hall (Yamagata, Gifu Pref, Japonya)
- Ministry of Construction (Tajimi city, Gifu Pref, Japonya)
- Everson Sanat Müzesi (Syracuse, Newyork ABD)
- Faenza Uluslar arası Seramik Müzesi (Faenza, İtalya)
- Ariana Seramik Müzesi (Geneva, İsviçre)
- Resim ve Heykel Müzesi (İzmir, Türkiye)
- Resim ve Heykel Müzesi (Ankara, Türkiye)
- Benaki Müzesi (Atina, Yunanistan)

5.2.2.2. Çalışmalarının Yer Aldığı Yayınlar ve Kitaplar

- 2006 Ceramics in the Environment, Janet Mansfield (Avustralya)
- 2006 IAC Uluslararası Seramik Kataloğu (Riga, Letonya)
- 2005 World- Famous Ceramic Artists Studios (Çin)
- 2004 Hands in Clay, Charlotte Speight- John Toki (ABD)
- 2004 The Crafts and Art of Clay, 4. Basım, Susan Peterson (ABD)
- 2002 Hellas 50 th Anniversary Members Show (Yunanistan)
- 2001 World Ceramic IAC Members Show (Korea)
- 2000 Ceramics Art and Perception (Avustralia)
- 2000 Ceramic Review (İngiltere)
- 2000 IAC Exhibition Keramion-Frechen (Almanya)
- 1999 Working With Clay, Susan Peterson (ABD)
- 1998 Cairo Biennale Exhibition, Cairo (Mısır)
- 1996 Ceramic Technology for Potters and Sculpturs, Yvonne Hutchinson Cuff (ABD)
- 1995 Neues Glass Review 16, The Corning Museum of Glass (Almanya)
- 1992 By the World Language of Ceramists Exhibition (İstanbul)
- 1992 Mino (Japonya)
- 1991 The Art and Crafts of Clay, Susan Peterson (ABD)

- Büyük Larousse Ansiklopedisi (Türkiye)
- 1991 Biennale Di Grottaglie (İtalya)
- 1990 The Studio Potter (ABD)
- 1989 La Ceramique Modern (Paris, Fransa)
- 1986 Europäische Ceramic Der Gegenwart, Kerakion-Ferechen (Almanya)
- 1984 The International Art of Ceramics, Hideto Satanaka (Japonya)
- 1983 Kunts- Handwerk, Ceramic of the World, Gottfried Bormann (Almanya)
- 1981 La Ceramica Moderna İtalya, Prof. Maria Vigna (İtalya)
- 1966 Annuaire International Galeries Des Arts (France)

5.2.2.3. Katıldığı Sergiler

5.2.2.3.1. Yurtiçi Sergiler

- 2005 Ege Art Sanat Fuarı (Onur Sanatçısı Sergisi) (İzmir)
- 2000 Eczacıbaşı Vitra Seramik Sergisi (İstanbul)
- 1998 Çanakkale Seramik Fabrikası 41. Yıl Sergisi (Çanakkale)
- 1992 AIC Üyeleri Sergisi (İstanbul)
- 1992 Ulusal Seramik Sergisi (İstanbul)

5.2.2.3.2. Yurtdışı Sergileri

- 2002 AIC Üyeleri Sergisi (Atina, Yunanistan)
- 2001 AIC Üyeleri Sergisi (Wocek, Kore)
- 2000 Yunan- Türk Seramik Sanatçıları Raku Sergisi (Rafina, Yunanistan)
- 2000 AIC Üyeleri Sergisi Keramion Müzesi (Frechen, Almanya)
- 1998 4. Kahire Uluslararası Seramik Bienali Sergisi (Mısır)
- 1998 Yunan-Türk Seramik Sanatçıları Raku Sergisi (Mandamos, Yunanistan)

- 1990 3. Uluslararası Trienal Mini Seramik Sergisi (Zagreb, Yugoslavya)
- 1990 14. Uluslararası Seramik Sempozyumu Sergisi (Bechyne, Çek Cumhuriyeti)

5.2.2.4. Bulunduğu Etkinlikler ve Seçici Kurul Üyelikleri

- 2011 4. EgeArt Sanat Günleri, Seramik- Heykel seçici kurul üyeliği
- 2010 Anadolu Üniversitesi, 7. Uluslararası Muammer Çakı Seramik Yarışması, jüri üyeliği
- 2010 İzmir Rotary Kulübü 11. Altın Testi Seramik Yarışması, jüri üyeliği
- 2008 İzmir Rotary Kulübü 10. Altın Testi Seramik Yarışması, jüri üyeliği
- 1997 Bozüyük 1. Seramik Etkinlikleri Festivali Öğrenciler Arası Seramik Yarışması, jüri üyeliği
- 1996 İzmir Rotary Kulübü IV. Altın Testi Seramik Yarışması, jüri üyeliği
- 1991 Türkiye İş Bankası Seramik Büyük Ödülü, seçici kurul üyeliği
- 1986 Kültür Turizm Müdürlüğü, Resim ve Heykel Müzesi Eylül 1986- Haziran 1987 dönemi seçici kurul asil üyeliği
- 1986 AFEKS, III.Uluslararası Seramik Porselen Cam Fuarı, Geleneksel Seramik Yarışması seçici kurul üyeliği
- 1979 Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü onayı ile 1979-1980 dönemi seçici kurul asil üyeliği

5.2.2.5. Aldığı Ödüller

- 1992 Mino Uluslararası Seramik Yarışması, Şeref Mansiyonu
- 1992 Devlet Resim-Heykel Yarışması, Birincilik Ödülü
- 1991 Devlet Resim-Heykel Yarışması, İkincilik Ödülü

- 1979 Faenza Uluslararası Seramik Yarışması, Altın Madalya (İtalya)
- 1975 Faenza Uluslararası Seramik Yarışması, Altın Madalya, (İtalya)
- 1974 Clermont- Ferrand Uluslararası Yarışma, Grup Birincilik Ödülü (Fransa)
- 1974 Vichy Uluslararası Resim- Heykel Yarışması, Heykel Birincilik Ödülü)
- 1962 Prag Uluslararası Seramik Yarışması, Altın Madalya (Çek Cumhuriyeti,)

Şekil 112: Bingül Başarır'ın Eskişehir'de Aldığı Ödül (Çevik, 2014)

Şekil 113: Bingül Başarır'ın Aldığı Ödüller (Çevik, 2014)

Şekil 114: Bingül Başarır'ın Aldığı Ödüller (Çevik, 2014)

5.2.2.6. Eserleri

Bingül Başarır, 50 yıl boyunca ülkesine ve sanatını uluslararası düzeyde iyi bir şekilde temsil etmiş ve ender Türk seramik sanatçılarından. Çamura bir anlam katan sanatçı çalışmalarında kullanmış olduğu renkler ve donuk bir görüntü sergilemenin dışında, eserlerinde özgün ve derin bir duygu uyandırmaktadır. Başarır, eserlerini 1970-1980 yılları arasında başlayıp bu yıllarda eserleri üzerinde seramik pano, seramik heykel, seramik vazolar ve sanatçının aldığı ödüller yer almaktadır (Şekil: 115-126). 1980-1990 yılları arasında da sanatçı eserlerinde linyit kömürü cürufu, seramik taş, volkanik taş ve cam maddeleri kullanarak çalışmalar yapmıştır (Şekil: 127-129). Yetenekli sanatçı 1990-2000 yılları arasında da eserlerinde "Hitit'e Selam" serisi ile bu yıllarda çok dikkat çekmeyi başarmıştır. Yine bu yıllarda sanatçı "Geri Dönüşüm" adıyla cam heykeller, cam ve seramik heykeller, cam panolar, cam tabaklar, kömür cürufu seramikler, linyit kömürü cürufu ve cürufu seramik panolar yaparak en iyi ve verimli yıllarını geçirmiştir (Şekil: 130-160). Sanatçı en son olarak 2000-2010 yıllarında "Kromozom Vazo" adıyla seramik, cam ve Adnan Menderes Hava Alanına Duvar Panosu yaparak eserler vermeye devam etmiştir. (Şekil: 161-167).

1970- 1980 YILLARI

Şekil 115: Galerie Madoura Koleksiyonu, Vallauris, Fransa, “Birikim”, Seramik, 1980 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 116: Ankara Resim Heykel Müzesi, Ankara, “Değişim” Seramik Yerleştirme, 1979 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 117: Özgürlük Tutkusu, Porselen, 1975 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 118: Anadolu Sigorta Yönetim Binası Müdürlük Girişi, İzmir, 1984 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 119: Anadolu Sigorta Yönetim Binası Giriş Panosu, İzmir, 1984 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 120: Profiller, Seramik, 1986 (Bingül Başarır Arşivi)

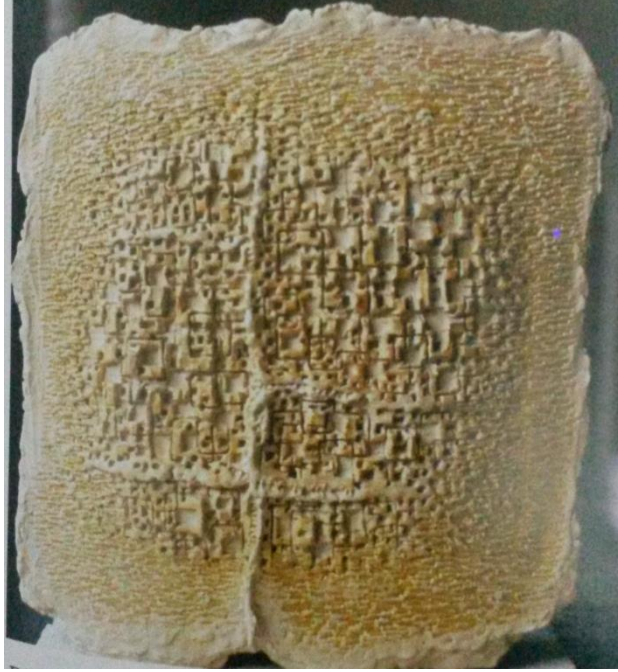
Şekil 121: TRT Arı Stüdyosu, Ankara, 1968 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 122: Universal Tütün Fabrikası, Duvar Panosu, İzmir, 1988 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 123: İkebana Vazo, Seramik, 1974 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 124: Bülent- Raşan Ecevit Koleksiyonu, Ankara, Seramik Vazo,1972 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 125: Uluslararası Prag Seramik Yarışması İlk Ödüllü Panosu, İzmir, 1962 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 126: Uluslararası Prag Seramik Yarışması Ödüllü Pano Eseri, İzmir, 1962 (Bingül Başarır Arşivi)

1980- 1990 YILLARI

Şekil 127: Gıda Çarşısı Mescid Mihrabı, İzmir, 1984 (Bingül Başarır Arşivi)

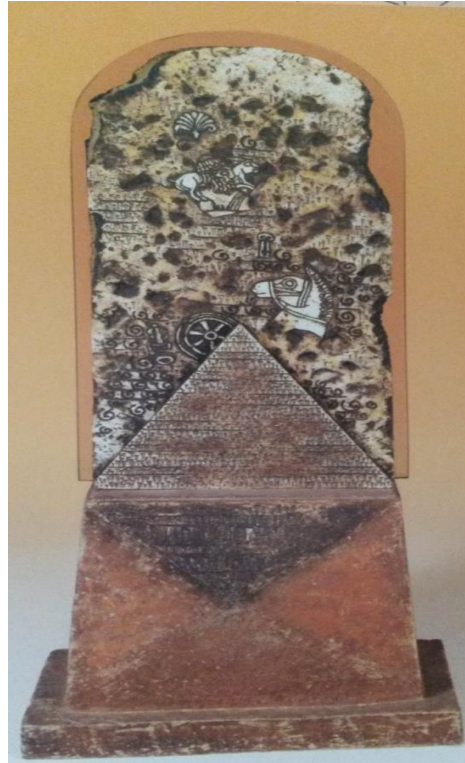

Şekil 128: Konglamera Serisi Konili Form, Seramik+Linyit Kömürü Cürufu+ Volkanik Taş+Cam, 1989 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 129: Talavera de la Reina Belediyesi Koleksiyonu, Toledo, Seramik Taş, 1988 (Bingül Başarır Arşivi)

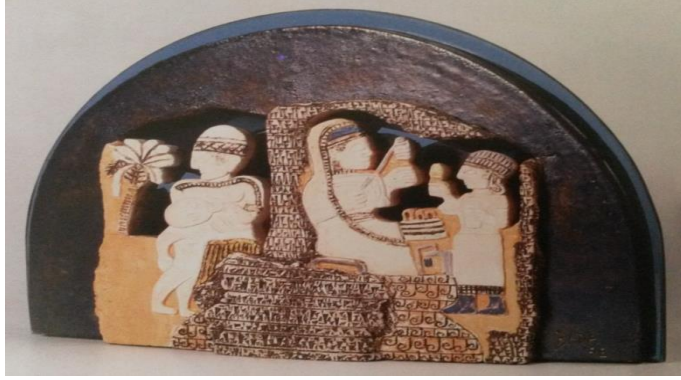
1990- 2000 YILLARI

Şekil 130: Keramion Seramik Müzesi, Frecheni Almanya, “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Talaş+ Cam, Heykel,1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 131: Icheon World Ceramic Centre, Kyonggi Province, Korea, “Hitit’e Selam” Serisi, Raku+Seramik+Talaş, Tabak, 2000 (Bingül Başarır Arşivi)

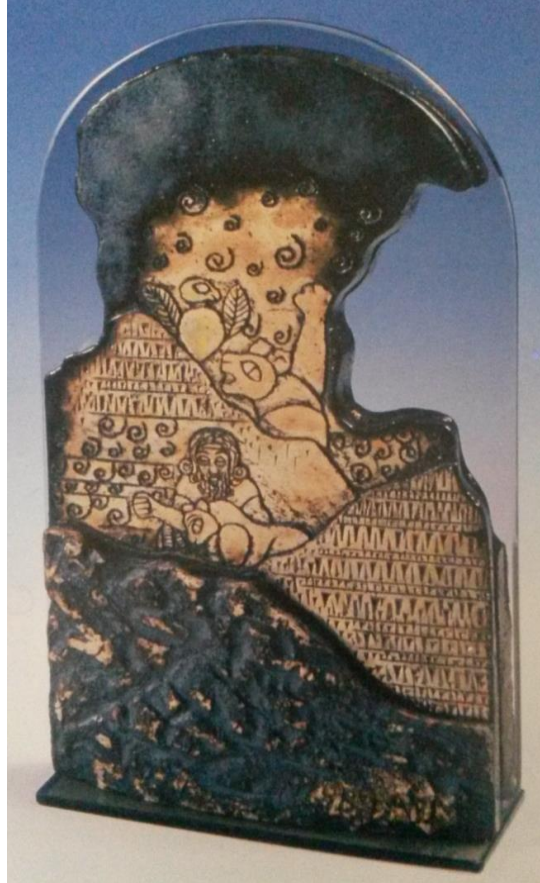
Şekil 132: “Hitit’e Selam” Serisi, Heykel, Seramik+ Cam, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 133: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+Cam, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 134: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Cam, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 135: Lale Başarır Koleksiyonu, “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+Cam, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 136: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

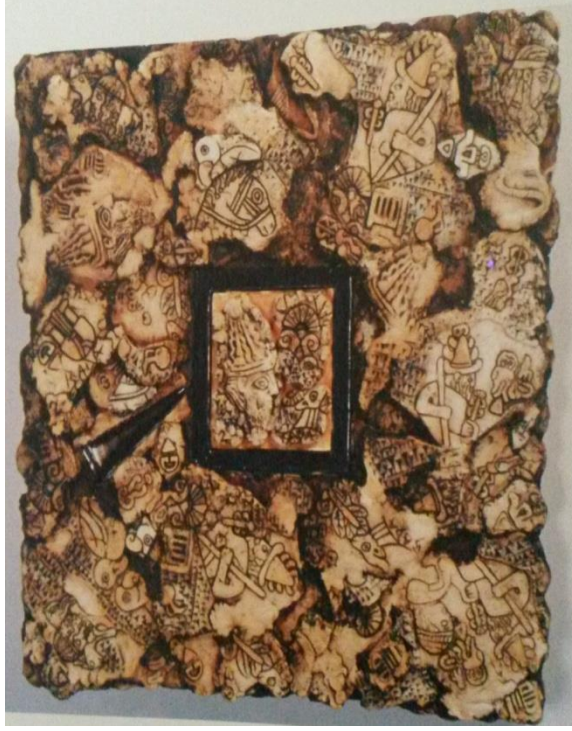
Şekil 137: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik+ Talaş, Pano, 1998 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 138: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 139: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

140: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 141: “Hitit’e Selam” Serisi, Seramik Pano, 1999 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 142: Meral- Ali Kubalı Koleksiyonu, İzmir, “Geri Dönüşüm”, Cam Heykel, 1995 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 143: Çanakkale Seramik Müzesi Koleksiyonu, “Geri Dönüşüm”, Cam+ Seramik, Heykel, 1995 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 144: Lale Başarır Koleksiyonu, İzmir, “Geri Dönüşüm”, Cam+ Seramik, Heykel, 1995
(Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 145: Nevzat Metin Koleksiyonu, İstanbul, “Geri Dönüşüm” , Cam+ Seramik, Heykel, 1995
(Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 146: Cam Pano, 1993 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 147: Kuzey Arizona Üniversitesi Müzesi Koleksiyonu, ABD, Cam Pano, 1992 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 148: “Geri Dönüşüm”, Cam+Seramik Pano, 1993 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 149: “Katmanlar”, Cam+ Seramik, 1992 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 150: Collection of Ministry of Construction, Tajimi City, Gifu Pref, Japonya, “Kömür Cürüflu”, Seramik Form, 1991(Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 151: Burlington Kültür Merkezi Koleksiyonu, Kanada, Volkanik Taş+ Kömür Cürüflu, Seramik Form, 1991 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 152: Resim Heykel Müzesi Koleksiyonu, Ankara, Seramik+ Linyit, Kömür Cürufu, 1991 (Bingül Başarır Arşivi)

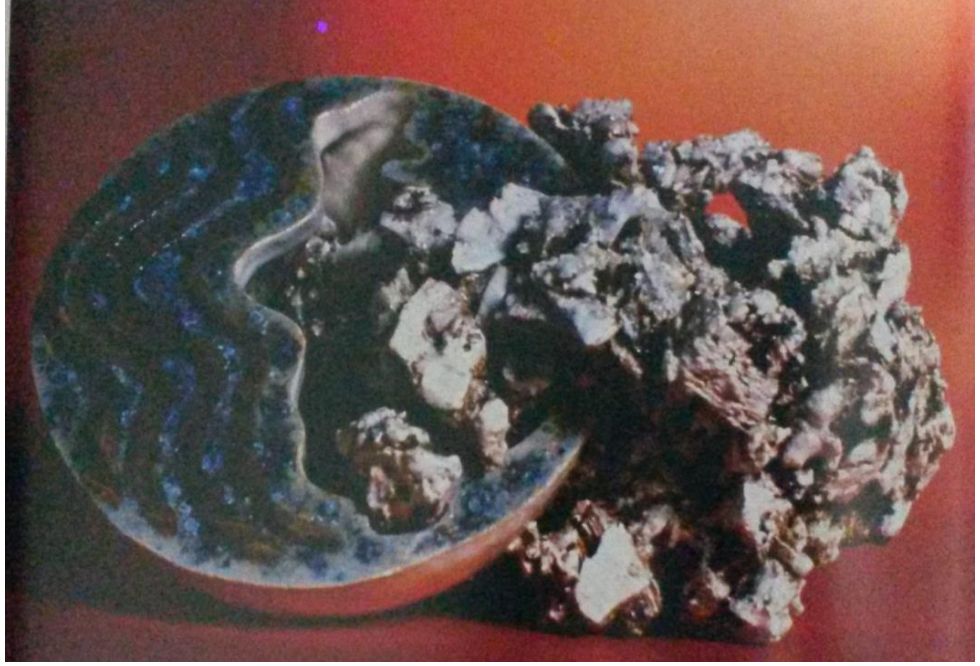
Şekil 153: Mikolós Ales South Bohemian Gallery Koleksiyonu, Bechyně, Çek Cumhuriyeti, "Kömür Cürufu", Seramik Form, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

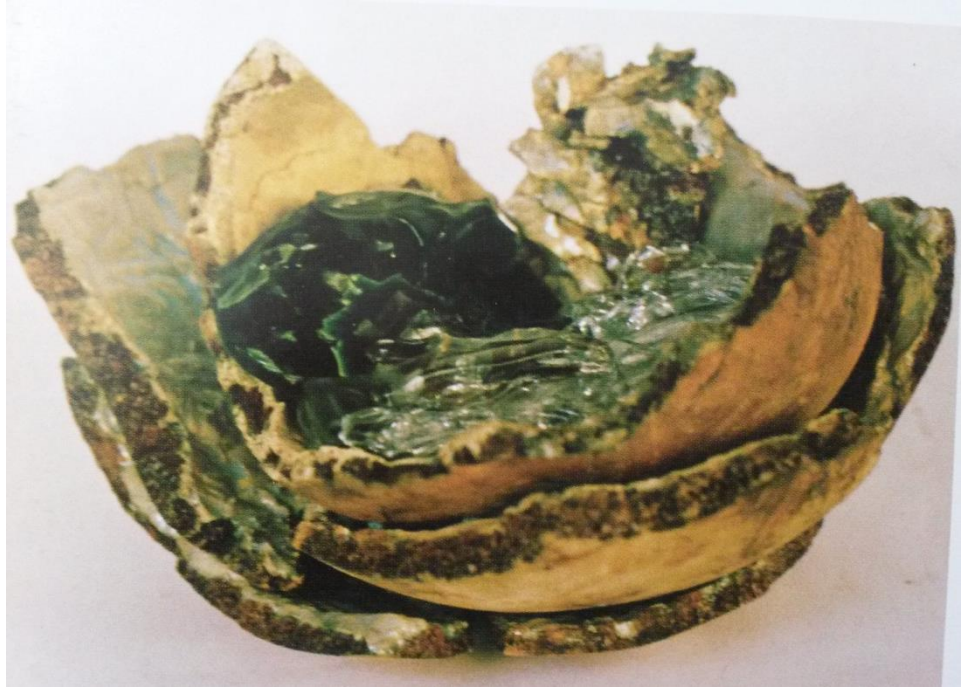
Şekil 154: “Nike” Linyit Kömürü Cürufu, 1992 (Bingül Başarır Arşivi)

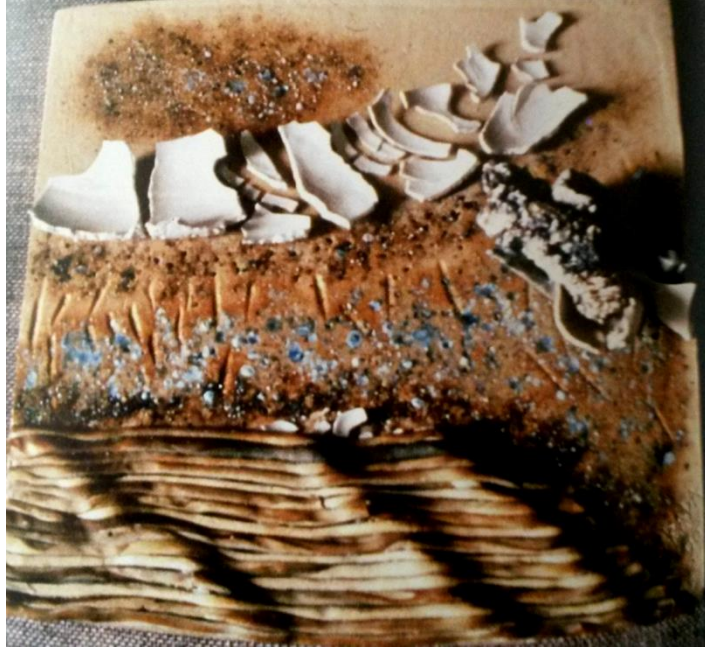
Şekil 155: Seramik+Linyit Kömürü Cürufu+ Cam, 1992 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 156: Cürufli Yarım Küre, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 157: Museum of Decorative Arts Prag, Çek Cumhuriyeti, "Katmanlar", Seramik+ Cam, 2000 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 158: Mikolos Ales South Bohemian Gallery, Bechyne, Çek Cumhuriyeti, Seramik Pano, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 159: Kostelec Museum Koleksiyonui Kostelec, Çek Cumhuriyeti, “Neşe” , Seramik Pano, 1990 (Bingül Başarır Arşivi)

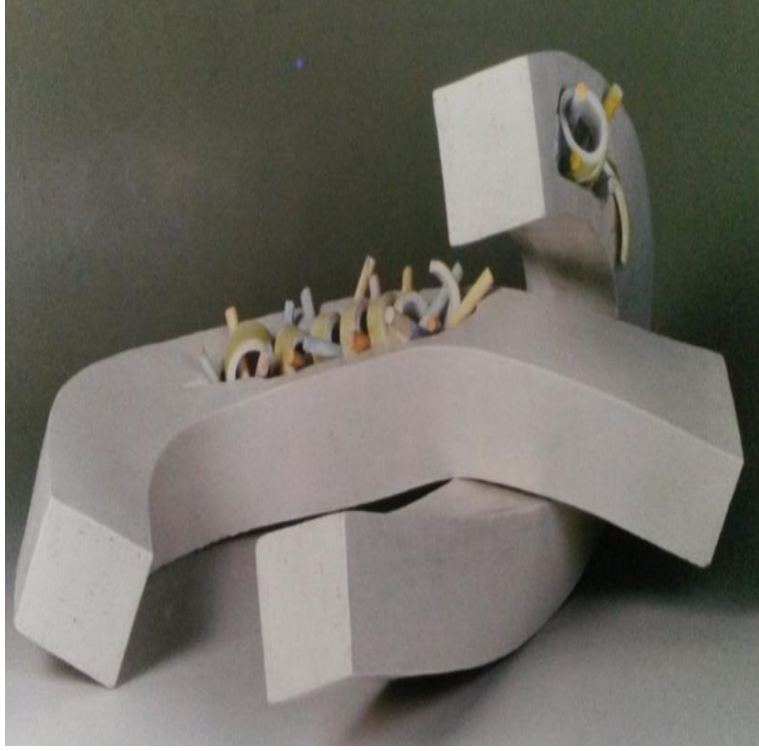

Şekil 160: Cumhurbaşkanlığı Yönetim Binası, Ankara, 1991 (Bingül Başarır Arşivi)

2000-2010 YILLARI

Şekil 161: Kromozom, Seramik+Cam, 2002 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 162: Kromozom, Seramik+Cam, 2002 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 163: Kromozom, Seramik+Cam, 2002 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 164: Kromozom Seramik+ Cam, 2002 (Bingül Başarır Arşivi)

Şekil 165: Kromozom, Vazo, Seramik + Vazo, 2002 (Bingül Başarır Arşivi)

**Şekil 166: Adnan Menderes Havaalanı Dış Hatlar, Gelen Yolcu Katı, Duvar Panosu, İzmir, 2006
(Bingül Başarır Arşivi)**

**Şekil 167: Adnan Menderes Havaalanı Dış Hatlar, Gelen Yolcu Katı, Duvar Panosu, İzmir, 2006
(Bingül Başarır Arşivi)**

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

“Bingül Başarır’ın Çağdaş Türk Seramik Sanatındaki Yeri” adlı bu çalışmada amaçlanan sanatçı ve yapıtları hakkında daha kapsamlı bir belge oluşturmaktır. Ayrıca Çağdaş Türk Seramiğinde ki yerini nasıl aldığı ile ilgili bir bilgi vermektir.

Bingül Başarır, Çağdaş Türk Seramiğinde eğitici, araştırmacı ve yetenekli sanatçıdır. Uluslararası bir üne sahiptir. Sanatçı için önemli olan seramiğin geleceğe aktarılmasını sağlayan ve bu geleneği modern seramiğin sınırlarının dışına çıkarabilen eserler ve sanatçılar yetiştirmektir. Sanat anlayışının temelinde geçmişin izlerini unutmadan çağdaş eserlerin üretimi yer almaktadır. Sanatçı her dönemini yaşadığı toprakların ona sunduğu imkânlarla modern bir yaklaşım sergilemektedir. Yapıtlarında bir önceki çalışmalarına göre farklı teknik ve yöntemlerle ilerlemeye devam etmiştir. Sanatçı genellikle eserlerinde deneme yanılma yolunu kullanmış ve farklı tasarımlar ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte farklı materyallerden faydalanarak seramiği farklı bir tasarımla gözlemlemiştir. Serbest formlar, seramik heykeller, cam heykeller, kömür cürüflü seramikler, seramik taşlar ve duvar panoları tasarlayarak birçok ülkede müze, konut ve iş yerlerinde bu tasarımları ile yer almış, ödüller kazanmıştır.

Bingül Başarır, yapıtlarıyla çağdaş Türk sanatında ön plana çıkmayı başarmış bir sanatçımızdır. Alaylı bir sanatçı olan Başarır’ın yapıtlarında özgün renk, özgün tasarım, sadelik ve boyutluluk karakteristik özellikleri saptanmıştır. Ayrıca yetenekli ve kendini sürekli yenileyen bir seramik sanatçısı olduğunu, ortaya koyduğu her eserinde kanıtlayan sanatçının büyük yankı uyandırmış çalışmalarından biri olan Pakistan’daki İslamabad Cami için yapmış olduğu seramiklerle başarısında da bir sonuca varılmıştır.

Bingül Başarır, İzmir’de ki atölyesinde çalışmaya devam etmektedir. Bununla birlikte sanatçı gelecekte daha iyi eserler ortaya çıkarmayı planlamaktadır. Ayrıca sanatçı gelecekte ilgili birçok genç sanatçıya eğitim vermeye devam etmekle kalmayıp, yetişen seramik sanatçılarının ufku açıp farklı eserler ortaya koymalarını amaçlamaktadır.

KAYNAKÇA

AĞATEKİN, M. (1993). **Cumhuriyet Sonrası Çağdaş Türk Seramik Sanatının Gelişimi ve Anlatım Dili Yönünden Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, SBE

ANILANMERT, B ve Z. RONA (1998). “Seramik”, **Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi**, C.3, Yem Yayın, İstanbul

ARCASOY, A. (1983). **Seramik Teknolojisi**, Marmara Üniversitesi Yayın No:457, İstanbul

ASLAN, E.E. (2014). **Arts & Crafts (Sanat & El sanatları) Hareketi ve Çağdaş Türk Seramik Sanatının Baş Yazarları**, Erciyes Üniversitesi, Erciyes Sanat/ Erciyes Üniversitesi Dergisi, 2, 8-18.

BATUKAN, F. (2008). **Çağdaş Türk Seramik Sanatında Prof. Güngör Güner’in Yeri**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, GSE

BULAT, S. , M.BULAT ve B.AYDIN, (2014). **Bauhaus Tasarım Okulu**, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18, 1, 105-120.

ÇEVİK, N. (2014). **Çağdaş Türk Seramik Sanatının Kabuk Değiştirme Süreci**, Akdeniz Sanat Dergisi, 7, 13, 81-92.

ERMAN, D.O. (2012). **Türk Seramik Sanatının Gelişimi: Toprağın Ateşle Dansı**, Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi, IV, 1, 18-33, [www. actaturcia.com](http://www.actaturcia.com)

ERMAN, D.O (2005). **Cumhuriyet Sonrası Türk Seramik Sanatının Çağdaşlaşma Süreci**, <http://www.sanavetasarim.gazi.edu.tr/>, Ankara

GEZER, H. (2009). **Prof. Zehra Çobanlı’nın Çağdaş Türk Seramik Sanatındaki Yeri**, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, GSE

ŞAHBAZ, H. (2006). **Modern Seramik Sanatında Minimalizm**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, SBE

TANSUĞ, S. (1997). **Çağdaş Türk Sanatına Temel Yaklaşımlar**, Bilgi Yayınevi, Ankara

TERWİEL, C. D. (2008). **Türkiye’de Seramik Sanatı’nın Kurumsallaşması**, Sanat Dergisi, Ocak- Mart, 24, 118-120

OYGAR, İ. H. (1962). “**Çağdaş Türk Seramikleri 1962 Milletlerarası Prag Çağdaş Seramik Sergisi**”, 1962 Sergisinde Türkiye Sergi Komiseri ve Milletlerarası Akademisi Kongresi Delegesi, 12-17.

ÖNEY, G. ve Z.ÇOBANLI (2007). **Anadolu’da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı**, 1.Baskı, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul

ULUDAĞ, K. (1998). **Seramik Sanatının Kimlik Sorunu**, Türkiye’de Sanat Dergisi, 33, 36-38, İstanbul

Türkiye Seramik Federasyonu, (2012). **Zamanın İzinde Çağdaş Seramik Sergisi**, 1.Baskı (Katalog).

UZUNKÖPRÜ, G. Ş. (2006). **Cumhuriyet Sonrası Türk Seramik Sanatında Kabartma Yüzey Üzerindeki Gelişen Dekoratif Betimlemeler ve Kişisel Uygulamalar**, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, SBE

ÖZGEÇMİŞ

1986 Antalya doğumludur. Lise eğitimini Antalya Muratpaşa lisesinde tamamlamıştır. 2012 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamıştır. Altın Çini fabrikasında Mehmet Koçer'in danışmanlığında staj çalışmalarını yürütmüştür. Daha sonra Antalya Taç Seramik'te stajına devam etmiştir. Birden çok karma sergide ve çalıştay da yer almıştır. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Eğitimine devam etmektedir.